

ORTAÖĞRETİM
Güzel Sanatlar Lisesi

Çalgı Eğitimi BAĞLAMA

9

Ders Kitabı

Yazarlar

Ebru AVCI
Gülşen YILMAZ
Şeniz ÇİÇEKÇİOĞLU
Yusuf ÖZCANLI

DEVLET KİTAPLARI
BİRİNCİ BASKI

....., 2019

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YAYINLARI .....: 7007
YARDIMCI VE KAYNAK KİTAPLAR DİZİSİ .....: 1160

Her hakkı saklıdır ve Millî Eğitim Bakanlığına aittir. Kitabın metin, soru ve şekilleri kısmen de olsa hiçbir surette alınıp yayımlanamaz.

Editör

Erhan USLU

Dil Uzmanı

Dr. Şenol KORKMAZ

Program Geliştirme Uzmanı

M. Hilmi AKBULUT

Ölçme ve Değerlendirme Uzmanı

Nevzat AKBABA

Rehberlik Uzmanı

Sultan GÜL AHÇI

Görsel Tasarım Uzmanı

Melek OKUR

ISBN 978-975-11-4948-0

Millî Eğitim Bakanlığı, Talim ve Terbiye Kurulunun 23.05.2019 gün ve 10115062 sayılı yazısı ile eğitim aracı olarak kabul edilmiş, Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğünün 28.05.2019 gün ve 10443977 sayılı yazısı ile birinci defa 1.361 adet basılmıştır.

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerâhamdan İlâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'sım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

GENÇLİĞE HİTABE

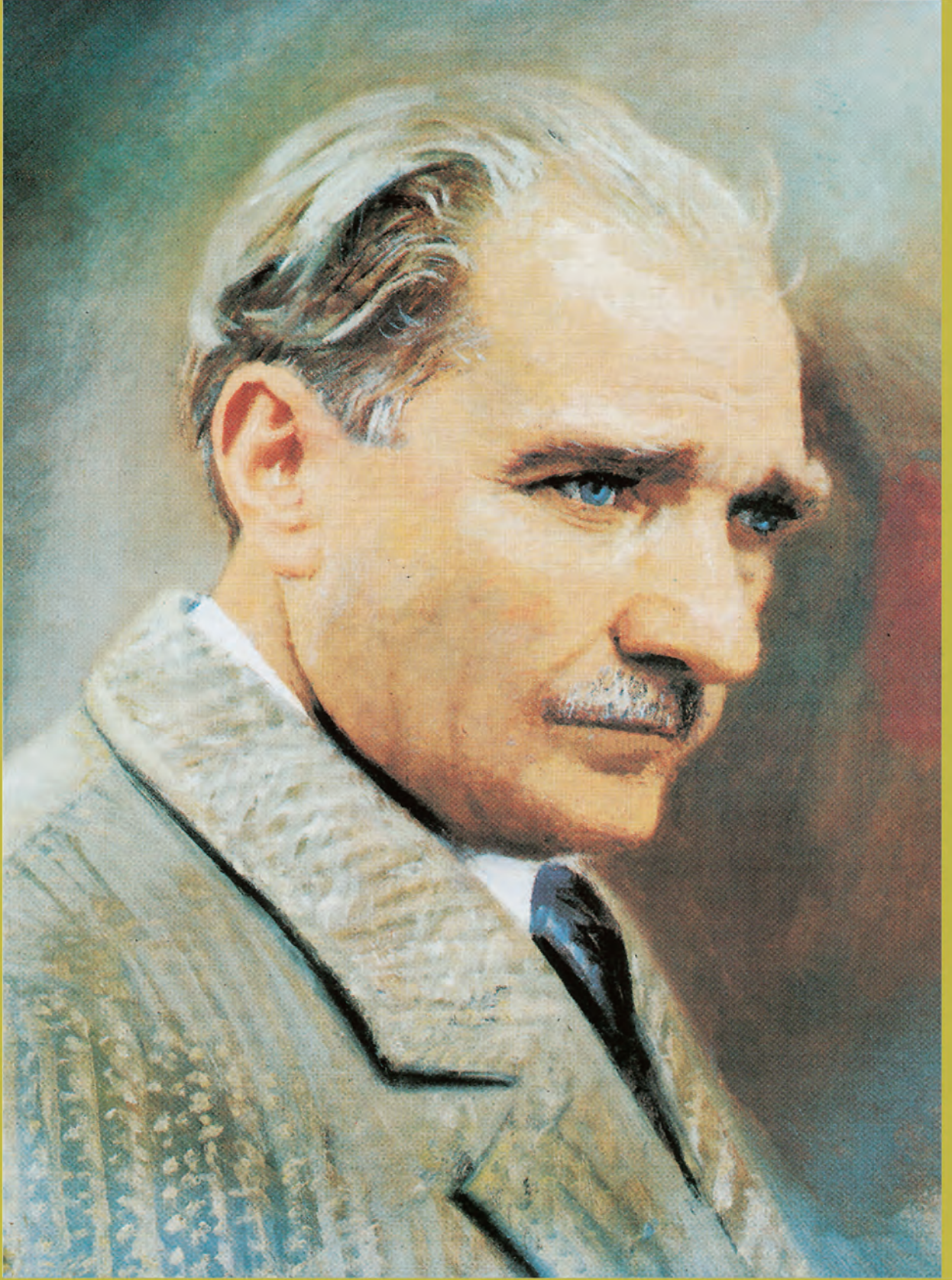
Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsaît bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

İSTİKLÂL MARŞI^(*)

Söz : Mehmet Âkif ERSOY
Müzik: Osman Zeki ÜNGÖR

Moderato

1- Kork-ma sön - mez bu şa - fak - lar - da yü - zen al - san-
2- Çat - ma kur - ban o - la - yım çeh - re - ni ey naz-lı hi-
cak Sön-me-den yur - du - mun üstün - de tü - ten en son o - cak O
lâîl Kah - ra - man ır - kı - ma birgül Ne bu şid - det bu ce - lal - Sa -
be - nim mil - le - ti - min yıl - dı - zı - dır par - la - ya - cak o be -
na ol maz dö - kü - len kan - la - rı - mız son - ra he - lâîl hak - kı -
nim - dir o be - nim mil - le - ti - min - dir an - cak
dır Hak - ka ta - pan mil - le - ti - min is - tik - lâîl

(*) İstiklâl Marşı'nın birinci sözlerini söylerken (•), ikinci sözlerini söylerken ise yıldız (*) işaretlerinin bulunduğu yerlerde nefes alınız.

İÇİNDEKİLER

1. BAĞLAMANIN TARİHİ GELİŞİMİ.....	14
1.1. Bağlamanın Tarihçesi.....	14
1.2. Bağlamanın Bölümleri.....	16
1.3. Bağlamada Yapılan Akortlar.....	18
1.4. Bağlamanın Bakımı ve Korunması.....	21
1.5. İnsanın Yapısına Uygun Bağlama Seçimi.....	21
Ölçme ve Değerlendirme.....	23

2. BAĞLAMANIN TUTULUŞU.....	26
2.1. Bağlamada Duruş.....	26
2.2. Bağlamada Tutuş.....	28
Okuma Parçası.....	29
Ölçme ve Değerlendirme.....	30

3. BAĞLAMA ÇALMADA SAĞ VE SOL EL TEKNİKLERİ.....	32
3.1. Sol/Sağ Elin Bağlama Sapındaki Konumu ve Durumu.....	32
3.2. Sol/Sağ Elin Bağlama Sapındaki Duruşu.....	33
3.3. Sağ/Sol Elin Tel Üzerindeki Konumu ve Durumu.....	35
3.4. Bağlama Çalmada Sağ ve Sol Elin Koordinasyonu.....	37
Ölçme ve Değerlendirme.....	38

4. TEZENENİN TELLER ÜZERİNDE KULLANIMI.....	40
4.1. Tezenenin Teldeki Konumu.....	40
4.2. Tezeneyi Tele Vuruş.....	41
4.3. Bağlamadan Ses Üretiş.....	41
4.4. Belirli Sürelerle Tezene Vuruşları.....	41
Ölçme ve Değerlendirme.....	42

5. BAĞLAMADA DÖRTLÜK NOTALARIN TEZENE VURUŞU.....	44
5.1. Yukarıdan Aşağıya Doğru Tezene Vuruş Tekniği ve Uygulanışı.....	45
5.2. Dörtlük Notaların Tezene Vuruşu.....	45
Ölçme ve Değerlendirme.....	46

6. LA ve Sİ SESLERİNİN BAĞLAMADAKİ YERLERİ.....	48
6.1. La Sesinin Bağlamadaki Yeri.....	48
6.2. Si Sesinin Bağlamadaki Yeri.....	49
6.3. Perdelere Basış ve Sol 1. Parmağın Kullanımı.....	50
Ölçme ve Değerlendirme.....	52
7. BAĞLAMADA SEKİZLİK NOTALARIN TEZENE VURUŞU.....	54
7.1. Bağlamada Aşağı Yukarı Tezene Vuruşu.....	54
7.2. Sekizlik Notaların Tezene Vuruşu.....	54
Ölçme ve Değerlendirme.....	56
8. DO SESİNİN BAĞLAMADAKİ YERİ.....	58
8.1. Do Sesinin Bağlamadaki Yeri.....	58
8.2. Sol/Sağ El 2. Parmağın Kullanımı.....	60
Ölçme ve Değerlendirme.....	64
9. RE SESİNİN BAĞLAMADAKİ YERİ.....	66
9.1. Re Sesinin Bağlamadaki Yeri.....	66
9.2. Sol/Sağ El 3. Parmağın Kullanımı.....	73
Ölçme ve Değerlendirme.....	80
10. Mİ SESİNİN BAĞLAMADAKİ YERİ.....	82
10.1. Mi Sesinin Bağlamadaki Yeri.....	82
Ölçme ve Değerlendirme.....	90
11. FA SESİNİN BAĞLAMADAKİ YERİ.....	92
11.1. Fa Sesinin Bağlamadaki Yeri.....	92
Ölçme ve Değerlendirme.....	100
12. SOL SESİNİN BAĞLAMADAKİ YERİ.....	102
12.1. Sol Sesinin Bağlamadaki Yeri.....	102
Ölçme ve Değerlendirme.....	110

İÇİNDEKİLER

13. OKTAV LA SESİNİN BAĞLAMADAKİ YERİ.....	112
13.1. Oktav La Sesinin Bağlamadaki Yeri.....	112
Ölçme ve Değerlendirme.....	120
14. OKTAV Sİ SESİNİN BAĞLAMADAKİ YERİ.....	122
14.1. Oktav Si Sesinin Bağlamadaki Yeri.....	122
Ölçme ve Değerlendirme.....	132
15. OKTAV DO SESİNİN BAĞLAMADAKİ YERİ.....	134
15.1. Oktav Do Sesinin Bağlamadaki Yeri.....	134
Okuma Parçası.....	143
Ölçme ve Değerlendirme.....	144
16. OKTAV RE SESİNİN BAĞLAMADAKİ YERİ.....	146
16.1. Oktav Re Sesinin Bağlamadaki Yeri.....	146
Okuma Parçası.....	155
Ölçme ve Değerlendirme.....	156
17. ONALTILIK NOTA DEĞER VE TEZENE VURUŞLARI.....	158
17. 1. Dört Onaltılık Tartım.....	158
17.2. Bir Sekizlik İki Onaltılıktan Oluşan Tartımlar	169
17.3. Noktalı Sekizlik Tartımlar	180
17.4. Dörtlük Süre İçerisinde Oluşan Senkoplu Tartım	188
Okuma Parçası.....	195
Ölçme ve Değerlendirme.....	196

KİTABIMIZI TANIYALIM

Ünite numarasını gösterir.

Ünite adını gösterir.

Ünitede yer alan bölüm başlıklarını ve sırasını gösterir.

QR Kod: Kitaba, ünitelere ya da ilgili videolara dijital ortamda ulaşmayı sağlayan bölümdür.

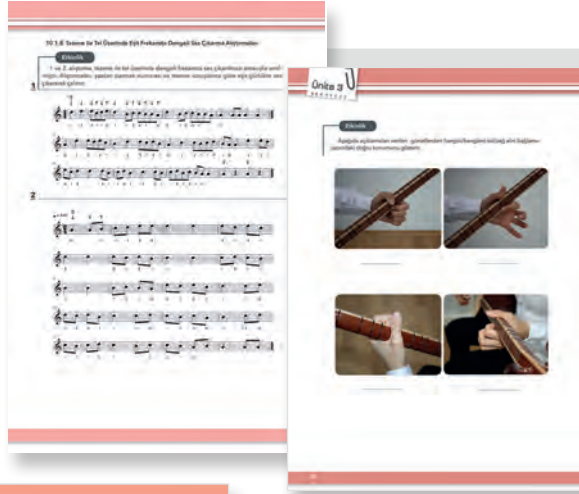
Hazırlık Çalışmaları: Bu bölüm işlenecek konu ile ilgili, öğrencinin hazırbulunuşluk düzeyini ölçmek, önbilgilerini harekete geçirmek amacıyla hazırlanmış soru, alıştırmaya ve etkinliği içerir.

Bilgi Notu: Bu bölüm ünite ile ilgili destekleyici bilgiler içerir.

Uygulama: Bir konunun aşamalı olarak öğretildiği ve öğrenciden yapması beklenen her türlü alıştırmaya ve etkinliğe içeren bölümdür.

KİTABIMIZI TANIYALIM

Etkinlik: Sınıf içerisinde öğrencilerin konuya yönelik etkin katılımının sağlandığı, halk ezgisi, etüt, egzersiz ve alıştırma içerikli bölümdür. Kitap içerisindeki etkinlikler üniteler içinde sıralanmıştır.

Okuma Metni:
Müzik alanında katkıları sağlamış değerlerimizi tanıtmaya yönelik bölümdür.

Ölçme ve Değerlendirme: Öğrencilerin ünite ile ilgili öğrendiklerinin ölçüldüğü, içerisinde ölçüt ve akran değerlendirme, öz değerlendirme, dereceli puanlama anahtarı gibi formların bulunduğu bölümlerdir.

BAĞLAMANIN TARİHİ GELİŞİMİ

1. Ünite

Ünite Konuları

- 1.1. Bağlamanın Tarihi
- 1.2. Bağlamanın Bölümleri
- 1.3. Bağlamada Yapılan Akortlar
- 1.4. Bağlamanın Bakımı ve Korunması
- 1.5. İnsanın Yapısına Uygun Bağlama Seçimi

1. BAĞLAMININ TARİHİ GELİŞİMİ

ÜNİTEYE HAZIRLIK

1. Bağlama çalan bir tanıdığınız var mı? Bağlama çaldıklarında sizde ne gibi bir etki bıraktığını açıklayınız.
2. Bağlama çalmayı biliyor musunuz? Öğretmeninizle görüşerek bağlama çalmada bilgi seviyenizi anlatınız.
3. Bağlama hakkında bildiklerinizi ve diğer çalgılarla arasında ne gibi farklılıklar olduğunu gözlemlerinizden hareketle belirtiniz.

1.1. Bağlamanın Tarihçesi

Bağlama; Anadolu insanının kültürel birikimini, duygularını, düşüncelerini yalın ve çarpıcı yönleri ile bünyesinde taşıyan, yansıtan temel bir halk sazıdır. Kökleri tarihin derinliklerine uzanan ve binlerce yıllık bir oluşum süreci geçiren bu saz; en önemli değişim ve gelişimini, çok çeşitli, bir o kadar da zengin kültürlerin iç içe yoğrulduğu Anadolu'da sağlamıştır.

Araştırmalar bağlamanın Asya kökenli kopuzdan geldiğini ortaya koymaktadır. Asya'nın en eski kültür ürünlerinden biri olarak kabul edilen kopuz, çok geniş bir sahaya yayılmış ve yayıldığı bu sahaların sembolü hâline gelmiştir (Çiçekçioğlu, 2017: 1).

Kopuz ve ondan türeyen çalgılara gösterilen saygı, Anadolu'da da bağlama ile süregelmektedir. Kullanılan en eski uzun saplı, mızrapla çalınan sazların milattan önceki tarihlerde taş üzerine kabartma tekniğiyle işlenmiş resimlerin olduğu bilinmektedir. Sümer uygarlığı, Eti uygarlığı ve Mısır uygarlıklarında da bu resimlerin örneklerine rastlanmaktadır (Şen, 1998: 161).

O dönemdeki sazların sap kısmındaki perdeleri 5-6 sıralık bağlamalardan oluşmakta ve sazın tellerinin hangi maddeden yapıldığı bilinmemektedir. Daha sonraki dönemlerde Orta Asya'dan batıya göç eden Oğuz boylarının Anadolu'ya getirdikleri sazlarda şu an kullandığımız tel, kulak ve perde bağlarının olduğu bilinmektedir (Şen, 1998: 161).

Kopuz, Türk kültür ve geleneklerinin en eski ve en önde gelen kültür verilerinden biridir. Bu gelenek, bugün Türkiye'de bağlama (saz) ile aynı duygu birliği, saygı ve sevgi içerisinde yaşamaktadır. Saz ve çalgı terimlerini açıklamak gerekirse saz; kopuzun tarihin süzgecinden geçmiş, kıtalar aşmış ve çeşitli kültürlerle yoğrulmuş Anadolu yorumudur. Çalgı ise günümüz Türkçesinde müzik aleti, çalgı çalma ve müzik topluluğu anlamında kullanılmaktadır.

Anadolu'da yapılan arkeolojik kazılarda milattan önceki dönemlere ait Sümer, Hitit kabartmalarında ve Yunan antik eserlerinde bugünkü bağlamaya benzer sazlara rastlanılmıştır. Ancak bu konuda yeterli bilgi yoktur. Zira bağlama hakkında var olan en eski yazılı bilgiler genellikle Çin kaynaklarında ve yaklaşık MS 1. yüzyıldan itibaren başlamaktadır.

Kopuzdan Bağlamaya

Kopuz, geniş bir coğrafyada yaygın olarak kullanılan genel bir addır. Ancak, kopuz çeşitleri incelendiğinde adlandırma yönünden iki olgu göze çarpmaktadır. Birincisi hâlâ kopuz adıyla var olan çalgılar (bunlara yaylılar, yaysızlar ve diğerleri dâhildir), ikincisi de kopuzdan türeyen ve zamanla değişik adlar alan sazlardır.

Eski Uygurların başlıca sazı olan kopuz Anadolu Oğuzlarının kullandığı sazla aynıydı. Kopuz, ozanların saz şairliği çalgısı olarak devam etti, çeşitlendi ve Selçuklular Dönemi'nde de Anadolu'ya yayıldı.

Orta Çağ'da Horasan'da, Dede Korkut Hikâyelerinde kolca kopuz olarak Karahan ve Oğuz-

han Destanlarında, Yunus Emre'nin, Kaygusuz Abdal'ın, Revânî'nin şiirlerinde, Germiyanlı Şeyhî'nin Hüsrev ü Şirin'inde ve Evliya Çelebi'nin Seyahatnamesi'nde bahsi geçen kopuzun; Anadolu'daki adlandırılmasına bakıldığında şu şekilde isimler görülmektedir:

- Kopuz ve Kubuz: Genel olarak çalgı (Alucra, Uşak).
- Kubur: İçel bölgesi köylerinde tek telli bir Kopuz çeşidi.
- Kövür: Gaziantep ve yöresinde kullanılıp 8, 10 veya 12 telli saz.
- Kobuz: Köylüce el mızıkası.
- Saz, çalgı: Bir kısım halkça (Alucra, Giresun) saz manasında (Bolu).
- Herkesçe bir nevi saz (Şebinkarahisar-Giresun).
- Kubuz: Bir çeşit saz (çalgı) (Konya, Isparta).
- Kopuz: Akordeonun küçüğü bir çeşit çalgı.

Tokat'ın Reşadiye ilçesinde bir köyde bir bağlama çeşidinin ora yerlisince adı kopuz olduğu, irice gövdesine nispetle sapının kısalığı merkezde duyulmuştu.

Araştırmalar 13. yüzyıldan sonra kopuz adının yavaş yavaş kullanılmamaya hatta giderek unutulmaya başladığını göstermektedir. Diğer yandan Anadolu'da kopuzdan sonra, tambura tipli çalgıların genel adı olarak kullanılan terimler "saz" ve "bağlama"dır. Aslen Farsça olan ve Farsçadan Türkçeye geçen "saz" terimi, halk sanatçılarının şiirlerini söylerken çaldıkları telli çalgının genel adıdır.

Bağlama adı, sazdan sonra bu çalgıda ikinci derecede kullanılan bir diğer addır. Bunun yanında, saz şairlerinin şiirlerini okurken çaldıkları küçük saz sapına perde bağlanması dolayısıyla bu çalgıya bağlama denmiş olabileceği belirtilmektedir. Kopuz ve onun devamı olan saz/bağlama, en önemli değişim ve gelişimini Anadolu'da sağlamıştır.

Bağlamanın Tarihsel Süreç İçindeki Değişimi

Kopuzda geçmişte meydana gelen köklü değişikliklerden en önemlisi, metal tele geçiştir. Tel değişikliği bağlamada telden ses çıkarmak için mızrap denilen aracın kullanılmasına geçişi de sağlamıştır. Yaklaşık 17. yüzyılda geliştiği ve 18. yüzyılda tam anlamıyla yerleştiği düşünülen mızrap fikrinin, Anadolu halk sanatçılarına ve çeşitli kültür çevrelerine geçişi çok sonraları olmuştur. Geleneğine sıkı sıkıya bağlı ve ondan ödün vermeyen Anadolu köylüsü, bu yeni oluşumu çok geç ve yavaş yavaş kabullenebilmiştir.

Günümüzde Anadolu'da mızrap yerine kullanılan ve oldukça değişik söyleyişleri bulunan halk diline ait olan "tezene" terimine yazılı metinlerde ve eserlerde rastlanılmaması, bu terimin sonradan Türkçeye yerleştiği ve mızrap kavramının halk kültürüne çok geç girmiş olmasının bir başka kanıtıdır.

Bağlamada ilk zamanlar halk arasında "sarı tel" olarak bilinip ünlenen pirinç teller kullanılmıştır. Ancak bu tel, dayanıksız olması ve tiz seslere çekilememesi nedeniyle oluşan yeni bir tel arayışı sonucu giderek yerini çelik tele terk etmiştir. Çelik tele geçişte ilk zamanlar çeliklerin ya-nında altta, ortada, üstte bir oktav aşağı akortlanarak kullanılmışsa da zamanla çelik tel üzerine bakır sargı yapılarak elde edilen, genelde "bam teli" ya da "sırma tel" denilen yapının geliştirilmesi sonucu pirinç tel de tarihe karışmıştır. Bugün artık bağlama için üretilmiş, genelde "çelik tel" olarak bilinen özel alaşım bir tel kullanılmaktadır.

Bağlama yapımcılarının öncelikle el attıkları bir diğer yapı da "tekne" ya da diğer adıyla "gövde"dir. Göçebe yaşantısının gereklerine uygun olarak kolayca taşınabilen eski tip keskin çizgili konik tekne yerine yapımı oldukça zor olan "armudi" ya da "damla" tipli tekne formuna geçilmiştir.

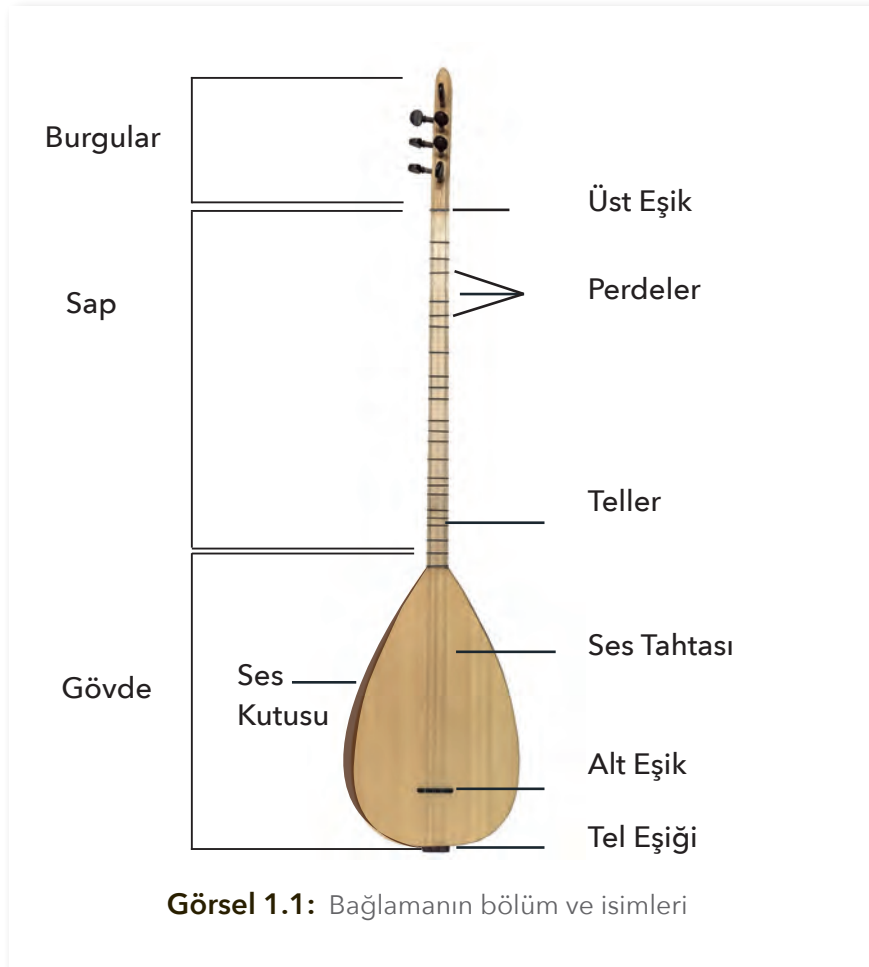
Bağlamanın bölümlerinden olan sap boyu, boğaz denilen ses kutusu ile sapın birleştiği yerden burguların olduğu yere kadar olan bölüme denir. Anadolu'da bazı yörelerde bağlama insan figürüne benzetilmektedir (Görsel 1.1). Bu nedenle bağlamanın bölüm adlandırmaları halk arasında değişik adlarla da anılmaktadır. Bağlamanın ses kutusu bölümüne "tekne, göv-

de", kapak bölümüne "döş" ya da "göğüs", sap bölümüne "kol", burgu bölümüne ise "kulak" adlandırmaları Anadolu insanımızın kullandığı isimlerdendir. Bu bilgilerden yola çıkarak Türk halk müziğinde ve özellikle Türk kültüründe bağlamanın ne kadar önemli bir yere sahip olduğu söylenebilir. Bağlama boylarının ilk büyüdüğü yerlere bakıldığında buraların Kastamonu, Konya, Kütahya gibi bazı yöreler olduğu görülür. Divan kültürüne yatkın bu yörelerde, boyutları büyümüş ve perdeleri çoğalmış saz tipinin Anadolu'nun gezgin halk sanatçıları tarafından Çankırı, Ankara, Kırşehir, Kayseri ve daha farklı yörelere taşındığı düşünülebilir.

1.2. Bağlamanın Bölümleri

Bağlamanın bölümleri günümüzde kabul edilen isimleriyle görsel 1.1'deki gibi gösterilir. Bağlamanın bölümlerinden olan sap boylarının büyümesinde şehirli icracıların, düşüncü gezgin halk sanatçılarının, radyo sanatçıların ve mızraba geçmenin etkisi büyüktür. Sürekli arayış içinde olan bu sanatçıların özel istekleri doğrultusunda, ilk zamanlar çok değişik büyüklüklerde yapılmaya başlanmıştır. Bağlamalar, daha sonra yavaş yavaş tekne boyları ölçü alınarak çeşitli ebatlarda toplanmaya başlamıştır. Bu anlayış sonrasında, uzunca bir süre, meydan sazı yaklaşık 54-56 cm, divansazı 49-52 cm, bağlama 44-46 cm, tanbura 39-41 cm, bağlama curası 35-37 cm, tanbura curası 31-34 cm gibi tekne boylarında tasarlanarak yapılmıştır.

Bağlamanın Bölümleri

Görsel 1.1: Bağlamanın bölüm ve isimleri

1.2.2. Bağlamadaki Geleneksel Perde Adları

Bağlamadaki perde isimleri hakkında yeterli bilgi olmasa da bilinen geleneksel isimler şöyledir. Bazı kaynaklarda;

Aşıkların sazdaki kullanmadıkları perdelere "sağır perde" dedikleri bilgisi geçmektedir. Bazı kaynaklarda ise her bir perdeye farklı geleneksel isim verildiği görülmektedir. Örneğin;

1. Divan Perdesi (si bemol), 2. Tecnis Perdesi (Do), 3. Güzelleme Perdesi, Orta Perde veya Ana Perde (Re), 4. Derbeder Perdesi (Mi), 5. Adsız (fa), 6. Baş Perde veya Akort Perdesi (Sol), 7. 8. 9. Civan Öldüren Perdesi (la, si, do), 10. Dip Perde (re), 11. Kamış Perdesi (mi) olarak isimlendirilmiştir. Azerbaycan aşıklık geleneğinde ise bağlamadaki perdeler; Baş Perde, Orta Perde (Urfani veya Tecnis Perdesi), Şah Perde, Ayak Divani Perde, Ayak Şah Perde ve Beçe Perde şeklinde adlandırılmıştır (Ekici, S. 2017:31).

Bağlama Yapımında Kullanılan Ağaçlar

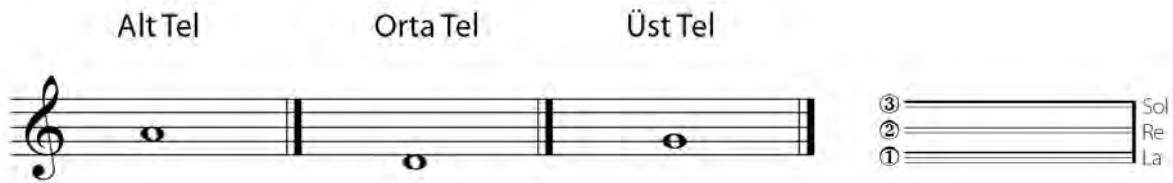
Gerek bağlamada gerekse tüm çalgıların yapımında; gelişimini tamamlamış ve kurumuş ağaçlar tercih edilmektedir. Bağlamanın gövdesi, ağaçlardan oyma yöntemiyle ya da ince ağaç dilimlerinin kesilip birbirine eklenmesi ile yapılır. Anadolu'da bağlamanın ses kutusu kısmının yapımında kullanılan en yaygın ağaç türü dut ağacıdır. Bunun yanı sıra ardıç, gürgen, maun, patok, kelebek, vengi, kestane gibi sert ağaçlar da bu çalgının yapımında kullanılmaktadır. Kapak yapımında da tınlamaya elverişli yumuşak düzgün damarlı köknar, ladin gibi ağaçlar kullanılmaktadır. Gövdeye orantılı olarak yapılan misinadan perdelerin bulunduğu sap, daha çok gürgen veya akgürgen gibi sert ağaçlardan yapılmaktadır.

1.3. Bağlamada Yapılan Akortlar

Bağlamada birçok akort sistemi kullanılmaktadır. Bu akort sistemlerine geleneksel yapı içerisinde "düzen" de denilmektedir. Bağlamada kullanılan akort sistemleri bağlamanın yöresellik özelliğinden dolayı yörelere göre değişiklik göstermektedir. Bağlamada en çok kullanılan akort sistemleri ya da düzenlerden bazıları "bağlama düzeni, bozuk ya da kara düzen, misget düzeni, müstezat düzeni" gibi düzenlerdir. Bunların dışında değişik mahalli düzenler de bulunmaktadır.

a) "Bozuk Düzen" veya "Kara Düzen" Akordu

Bağlamada "bozuk düzen" ya da "kara düzen" diye adlandırılan bu akort sistemini bağlamaya uygularken alt, orta ve üst tel grupları, düzenin kurallarına uygun olarak yapıldığında Şema 1.1'deki gibi olmalıdır. Tel grupları kendi içerisinde doğru bir şekilde ayarlanarak çalınmaya hazır hâle getirilmelidir. Bozuk düzen akort sisteminde birinci tel olan alt tel grubu boşa çalındığında "la" sesi, ikinci tel grubu olan orta tel boşa çalındığında "re" sesi, üçüncü tel grubu olan üst tel grubu da boşa çalındığında "sol" sesi olarak adlandırılır.

Şema1.1: Bozuk düzen veya kara düzen

b) Hangi Sese Göre Akort Yapmalı?

Akort sistemleri kişi veya kişilerin sesine göre bağlamaya uygulanır. Bağlamanın kullanılacağı insan sesi veya ses topluluğunun ses genişliğinin belirlenmesiyle akort sistemi düzenlenir. Bağlamada kullanılan düzenlerden biri olan bozuk ya da kara düzen akort sistemine göre bağlamanın alt teli "la", orta teli "re", üst teli ise "sol" sesi olarak adlandırılır. Örnek olarak "do" sesine uygun bir ses ya da sesler topluluğuna göre bu akort sistemini çalgımıza uygulayacak olursak bağlama üzerindeki duyumu ve piyanoya göre duyumu Şema 1.2'deki gibi olacaktır.

c) Akortlar ve Piyanoya Göre Duyumları

Yazılışına Göre

Alt Tel   Orta Tel   Üst Tel

Piyanoya Göre Duyuluşu

Şema1.2: Bağlama akortları ve piyanoya göre duyumları

Duyulan Sesler

Şema1.3: Bağlamada duyulan ses ve isimleri

Geleneksel Nota Sistemi

Anadolu'nun en yaygın sazı olan bağlamanın yörelere göre değişik akort şekilleri ve yöresel tezene vuruşları vardır. Yöresel tezene tavırlarına sahip olan bağlamanın, yörelere göre değişen akort düzenleri aşağıda bulunan şemada gösterilmiştir.

Düzenlerin İsmi	Alt Tel	Orta Tel	Üst Tel	Karar Sesi
Bozlak Düzeni	La	La	Sol	La
Acemaşiran Düzeni	La	La	Fa	Fa
Bağlama Düzeni	Re	Sol	La	La
Bozuk (Kara) Düzen	La	Re	Sol	La
Sürmeli Düzeni	La	Re	La	La
Eviç Düzeni	La	Si	Sol	Si
Hüseyini Düzeni	La	La	Mi	La
Hüzzam Düzeni	La	La	Fa#	Fa#
Kayseri Düzeni	La	Mi	La	La
Fidayda Düzeni	La	Re	Re	Re
Misget Düzeni	La	Re	Fa#	Fa#
Fa Müstezad Düzeni	La	Re	Fa	Fa
Do Müstezad Düzeni	La	Do	Sol	Do
Sabahi Düzeni	La	Do	La	La
Segah Düzeni	La	Si	Sol	Si
Şur Düzeni	La	Re	Si	Si
Kemençe Düzeni	La - Mi	Re	Sol	La - Mi

Şema1.4: Bağlama akortları ve piyanoya göre duyumları

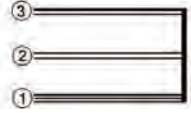
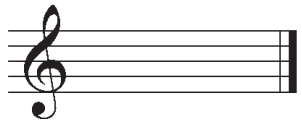
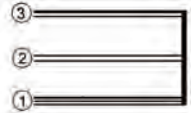
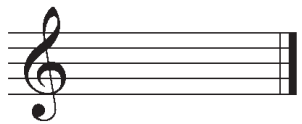
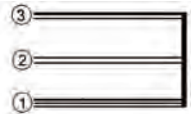
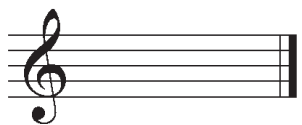
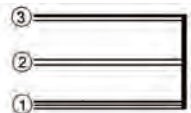
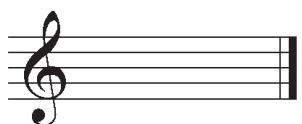
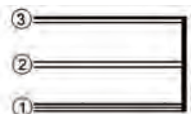
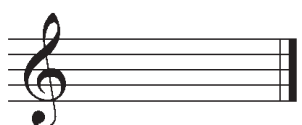

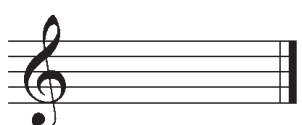

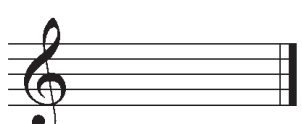
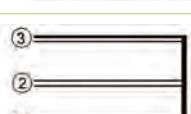
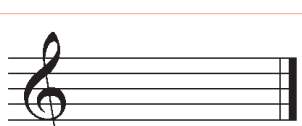

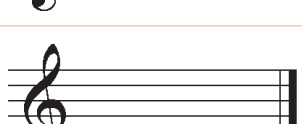

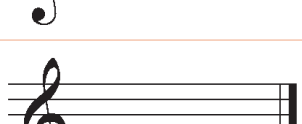

Etkinlik

Öğrendiğiniz akort sistemleri dışında bağlamada uygulanan yöresel düzenleri inceleyerek bu düzenlerin tel gruplarının adlarını ve karar seslerini aşağıdaki tabloda gösteriniz.

Düzen İsmi	Akort Şeması	Karar Sesi
		
		
		
		
		
		
		
		
		
		

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki sorular kazandığınız bilgileri ölçmeniz ve değerlendirmeniz için hazırlanmıştır. Bu sorularda açıklama yapmak için ayrılan bölümleri kullanınız, gerekli boşlukları doldurunuz ve çoktan seçmeli sorularda doğru cevabı işaretleyiniz.

1. Bağlamanın atası olarak kabul edilen çalgı, aşağıdaki seçeneklerden hangisinde doğru verilmiştir? (20 p).

- A) Tanbur   B) Ud   C) Kopuz
D) Rebap   E) Dombra

2. Aşağıdakilerden hangisi bağlamaya ait değildir? (20 p).

- A) Ses kutusu   B) Burguluk   C) Sap
D) Ses tahtası   E) Can direği

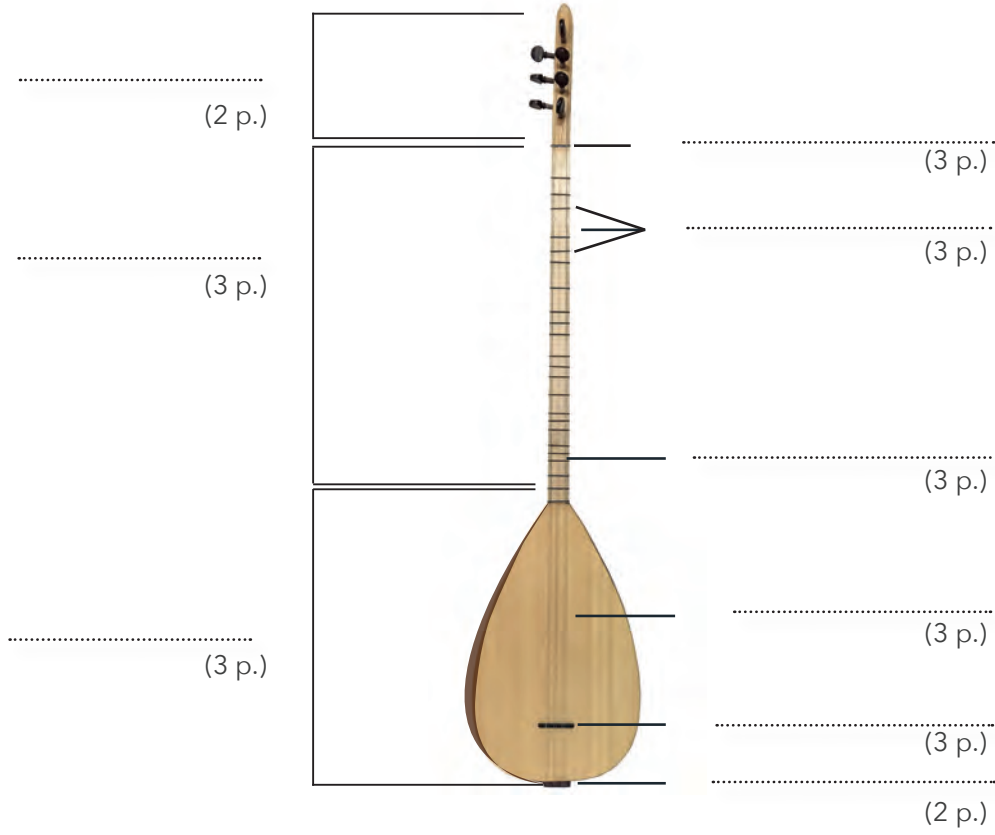
3. Aşağıda verilmiş paragraftaki boşlukları doldurunuz (20 p).

Kara düzen, ... (5 p.) düzen isimleriyle bilinen ve bağlama icrasında yaygın bir şekilde kullanılan akort sisteminde birinci tel olan alt tel grubu ..... (5 p.), ortada bulunan ikinci tel grubu ..... (5 p.), üstte bulunan üçüncü grup tel ise ..... (5 p.) sesleriyle akortlanır.

4. Aşağıda verilmiş paragraftaki boşlukları doldurunuz (15 p).

Do sesi ile akortlanacak bir bağlamada; alt teller ..... (5 p.) , orta teller ..... (5 p.), üst teller ..... (5 p.) sesleri ile akortlanır.

5. Aşağıda verilen görsel üzerindeki boş bırakılan yerlere bağlamanın bölüm ve isimlerini yazınız (25 p.).

Halk Sanatkârı Kimdir?

Halk sanatkarı, yaşadığı ortamdan etkilenen, kültürel değerlerini sanatına işlemeyi bilen kişidir. Sanatkâr bulunduğu ortamda hayat süren toplumun aynası ve aktarıcısıdır. Halk sanatkarı ortaya koyduğu her türlü eserinde yöresel özellikleri yansıtır ve diğer nesillere aktarılmasına öncü olur. Fakat halk sanatkarı sadece kendi çevresinde tanınır ve ününü eserlerinin halk tarafından benimsenmesi doğrultusunda kazanır.

Peki Halk Kimdir?

Halk, her devirde farklı anlaşılsa da daha çok alt tabaka olarak zihinlere yerleşmiştir ve her insanın içinde bu "alt tabaka" yani halk çizgisi vardır. Bu çizgi folkloru oluşturan her türlü kültür ögesini barındırır ve herkesi ortak bir noktada birleştirir. "halk olmak", "halka bağlı olmak" sözlerinden biz, eskiden olduğu gibi sabit bir vasıf değil, tam tersine içimizdeki bir çabayı, bir yönelmeyi, bizi motive eden bir durumu anlıyoruz ve halk olarak aslında biz devletlerin oluşmasını ve yaşamasını sağlayan, inşanın temel ve en sağlam tabakası oluyoruz.

Halk Sanatkârı Kimliği Nasıl Oluşur?

Halk kültürü unsurlarında sözlü aktarımlar önemli yer tutar. Halkın duygu, düşünce ve sanat anlayışını yansıtan eserler, çoğunlukla sözlü aktarımlar ya da "atadan görme" yoluyla günümüze ulaşır. Gelenekselliğini sürdüren toplumlarda halk kültürüne ait bilgileri; soframızda, giyim kuşamımızda, ekonomide, kullanılan araç gereçlerde, sosyal ilişkilerde hayat tarzı içerisinde görebiliriz. Bu unsurların hepsini ise türkülerimizde dinleriz. Çünkü türküler bu yaşanmışlıklardan türemiştir ve bizdendir. Türküleri ilk söyleyen de son söyleyen de aynı duyguları paylaşır. İşte bu ezgileri bizlere ilk kaynaklarından alıp yansıtan ve aktaran ya da doğrudan kendi birikimiyle dile getiren kişi halk sanatkarıdır. O halktan biridir. Belki de bu yüzden sevilir...

Günümüzde artık "halk sanatkarı" değerimiz önemini kaybetse de bu tanım ve temsilcileri ölümsüzdür. Bizi biz yapan ve türkülerimizi dillendirecek yeni "halk sanatkarları"na yetişmek dileğiyle...

Komisyon tarafından hazırlanmıştır.

BAĞLAMANIN TUTULUŞU

2. Ünite

Ünite Konuları

2.1. Bağlamada Duruş

2.2. Bağlamada Tutuş

2. BAĞLAMANIN TUTULUŞU

ÜNİTEYE HAZIRLIK

1. Bağlama sanatçıları, bağlama çalarken duruş ve oturuşlarını gözlemleyiniz. Sanatçıların duruş ve oturuşlarında gördüğünüz özellikleri belirtiniz.
2. Sizce çalgı eğitiminde duruş ve oturuş kuralları neden önemlidir? Açıklayınız.
3. Çalgı eğitiminde temel davranışların neler olabileceği hakkında bilgi edinecek elde ettiğiniz bilgileri farklı çalgı eğitimi alan arkadaşlarınızla paylaşınız.
4. Enstrüman çalarken yanlış duruş ve oturuşun kişide oluşturabileceği olumsuz durumlar hakkında bilgi toplayınız. Bu bilgileri okulunuzun panosunda sergileyiniz.

2.1. Bağlamada Duruş

İnsanın ilk çalgısı sesi ve bedenidir, bu sebeple tarih boyunca icat ettiği her çalgı sesine ve bedenine uyum sağlamıştır. İlkel çalgılardan bugünkü kullanılan bütün çalgılara baktığımızda, gelişimin sürekliliğini hiç kaybetmediğini ve her bir yenilikle farklı icra tekniklerinin de ortaya çıktığını görürüz. Bu gelişimler şüphesiz, insanın bedensel özellikleriyle paralel gider. Bağlama da, bu tarihsel süreç içerisinde icrası ve tekniklerinin uygulanabilirliği açısından insanın duruşuna ve oturuşuna uygun olarak şekillenmiştir.

Tüm çalgılarda olduğu gibi sazın tutuluşu ve icrası sırasındaki duruşu, saza olan hâkimiyeti ve kontrolü sağlamada oldukça önemlidir. Bu sebeple çalgıyı ve çalgıya ait diğer aletleri doğru tutmak gerekir. Bağlama ve tezene de tüm sazlar gibi doğal yapısına uygun bir şekilde kavranmalı ve çalınmalıdır. Ancak bu şekilde sazın çalınış üslubu ve ses kalitesi ortaya çıkar.

Görsel 2.1: Bağlamada duruş, yandan görünüş

Bağlama çalarken en önemli kural omurga şeklimizin doğal hâlini bozmadan oturmaktır. Görsel 2.1 ve Görsel 2.2'de görüldüğü üzere vücut yapınıza uygun bir yere, omurganızı dik tutarak ve kasmadan oturunuz. Ayaklar hafif açık ve yere basmalıdır fakat bazen tezenenin olduğu kolun daha yukarıda tutulması ihtiyacı duyulabilir ve ayağın hafifçe yukarıda durmasını sağlayan ayaklıklardan kullanılabilir.

Görsel 2.2: Bağlamada duruş, önden görünüş

Her ne kadar bağlamanın çalış sırasında bir oturuş ve duruş pozisyonu olsa da vücudumuzun yapısı da sazın icrası sırasında bizi yönlendirecektir. Bu da kişisel özelliklere göre değişebilir. Bu değişiklikler sazın ses kutusu ve sap ebatlarını da yönetebilir. Yani bağlama çalmak isteyen kişi kendi yapısına göre bağlama seçebilir veya yaptırabilir.

Kişisel özelliklerin çalgı seçiminde önemli bir yeri vardır. İcracıların çalmaya başlamadan önce veya düzenli olarak yapması gereken bazı genel ısınma hareketleri olmalıdır. Bu tür hareketler için alanında uzman kişilerden ya da beden eğitimi öğretmenlerinden destek alınabilir. Böylelikle kasları hazırlayan sportif hareketler, daha az yorulmamızı ve daha verimli alıştırmamızı sağlarken sazımızda da kısa zamanda başarılı olmamızı sağlayacaktır.

Etkinlik

Sınıfınızda farklı çalgı çalan arkadaşlarınızla bir araya gelerek çalgılarınızdaki temel davranışlar, duruş ve oturuş kuralları hakkında bilgi alışverişinde bulunarak karşılaştırma yapınız. Ulaştığınız sonuçları sınıf panosunda sergileyiniz.

Etkinlik

Görsel 2.3 ve Görsel 2.4'ü doğru duruş ve oturuş açısından karşılaştırınız.

Görsel 2.3 Bağlamada eğik duruş ve oturuş

Görsel 2.4: Bağlamada dik duruş ve oturuş

2.2. Bağlamada Tutuş

Görsel 2.5: Bağlamanın gövdedeki duruşu

Görsel 2.6: Bağlamanın karşıdan görünüşü

Görsel 2.7: Bağlamanın kavranışı

Görsel 2.5, Görsel 2.6 ve Görsel 2.7’de görüldüğü üzere bağlama sağ/sol bacağınızın üzerinde belinizin katlandığı yerde durmalı, gövdesi tam karşıya bakmalıdır. Sağ/sol kol, bağlamanın ses kutusu üzerinde dirsek ve bilek arasında sabitlenerek el bağlamanın gövdesi üzerine gelecek şekilde tutulmalı ve sazın hâkimiyeti bu koordinasyonla sağlanmalıdır.

Sol/sağ kol bağlamanın sapını dengede tutmalı fakat aynı zamanda her an harekete hazır bulunmalıdır. Aynı hareketlilik el ve parmaklar için de geçerlidir. Bu sebeple el ve parmaklar da doğru pozisyonda olmalıdır.

Etkinlik

Öğretmeninizin gözetiminde çalgınızla doğru duruş ve oturuş çalışması yapınız.

MEHMET NİDA TÜFEKÇİ
(Türkülere Kanat Çırpan Bir Sırça Yürek)

Mehmet Nida Tüfekçi, 1 Mart 1929'da Yozgat'ın Akdağmadeni ilçesinde doğdu. İlk müzik eğitimini babası Hamdi Tüfekçi'den aldı. 1947 yılından itibaren Ankara Radyosunun Yurttan Sesler Korosuna ses ve saz sanatçısı olarak katıldı. 1953'te Ankara Radyosunun açtığı "bağlama sanatçılığı" sınavını kazanarak, profesyonel müzik hayatına adım attı. O zamana kadar gerek radyo sanatçılarının gerekse Muzaffer Sarısözen'in de övgü ile bahsettiği bir tavır ve tezene ile (Sürmeli tavrı) saz çalıp türkü söyleyen Nida Tüfekçi, radyonun en parlak simaları arasında yer aldı. 1966 yılında Türk halk müzi-

ğinden sorumlu Türk Müziği Şube Müdür Yardımcılığına, 1972 yılında ise TRT Müzik Dairesi Türk Halk Müziği ve Oyunları Şube Müdürlüğüne atandı. 1975 yılında Resmî Gazete'de yayınlanan bir kararla İstanbul Türk Musikisi Devlet Konservatuvarının "eğitim" kadrosuna atandı. Nida Tüfekçi; bu okulda yönetim kurulu üyeliği, başkan yardımcılığı, bölüm başkanlığı ve danışma birimi üyeliği görevlerinde bulundu. Yine aynı okulda bağlama, Türk halk musikisi ve analizi, Türk halk müziği bilgileri, bağlama ve bölge tavrıları derslerini okuttu.

Yurt içinde ve yurt dışında düzenlenen folklor ve müzik içerikli kongre, panel ve sempozyumlara katılarak Türk halk müziğinin tanıtımına büyük katkılarda bulundu. 1978 yılında Japonya'da halk müziği festivaline katıldı. Türk müziğini tanıtmak ve benimsetmek açısından faydalı olacağı umuduyla ortaöğretim çağındaki gençlere bağlamayı tanıtmak ve sevdirmek üzere, Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde çalışmalar düzenledi.

Nida Tüfekçi'nin çeşitli kurum ve derneklerden aldığı pek çok başarı ödülü vardır. Başarılı çalışmalarından ve üstün hizmetlerinden dolayı 1991 yılında T.C. Kültür Bakanlığı tarafından kendisine "Devlet Sanatçısı" unvanı verilmiştir. Eşi Neriman Tüfekçi ile yayımladığı "Memleket Türküleri" adlı bir de kitabı vardır.

Türk folklorunun müzik ve oyun dallarında yurt içinde ve dışında seçkin bir yer edinmiş, kültürümüze yapmış olduğu katkılarla halk müziği dünyasına damgasını vurmuş olan Mehmet Nida Tüfekçi, 18 Eylül 1993 Cumartesi günü hayata veda etmiştir.

Süleyman Şenel

(2016 1. Uluslararası Sempozyumu'ndan derlenerek alınmıştır.)

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Adı, Soyadı

Sınıfı, Numarası

YÖNERGE: Aşağıdaki tablo, öğrencinizi değerlendirmeniz için hazırlanmıştır. Öğrencinizin “Bağlamanın Tutuluşu” ünitesindeki bilgi ve becerisini en doğru şekilde ifade eden seçeneğin altına (X) işareti koyunuz.

GÖZLENECEK DAVRANIŞLAR		Çok iyi	İyi	Orta	Kabul edilebilir	Zayıf
		5	4	3	2	1
1	Bağlamanın yapısal gelişiminin insan oturuş pozisyonuna göre gelişmiş olduğunu kavrar.					
2	Bağlamayı iyi bir şekilde icra edebilmek için doğru duruş pozisyonunun önemli olduğunu kavrar.					
3	Çalgısını doğru ve rahat çalma pozisyonunu kavrar.					
4	Bağlama tutuş şekillerinin insanların doğal yapısına göre değiştiğini kavrar.					
5	Çalgıların çalış tekniklerinin bağlamadaki duruş ve bağlamayı tutuş pozisyonlarına göre geliştiğini bilir.					

DEĞERLENDİRME

Öğrenciniz bu ölçekten 100 üzerinden 70 almışsa öğrenme yeterli düzeyde demektir. 69 veya altı puan almışsa ilgili önceki öğrenmeleri tekrar etmesi gerekmektedir.

PUANLAMA ANAHTARI: Bu ölçekten alınabilecek en yüksek puan 25, en düşük puan 5'tir.

Hesaplama:

(Alınan Not) = (Öğrencinin Aldığı Puan) x 100 ÷ (Alınabilecek En Yüksek Puan)

şeklinde yapılır.

Örnek: (Alınan not) = 20 x 100 ÷ 25 = 80

BAĞLAMA ÇALMADA SAĞ VE SOL EL TEKNİKLERİ

3. Ünite

Ünite Konuları

- 3.1. Sol/Sağ Elin Bağlama Sapındaki Konumu ve Durumu
- 3.2. Sol/Sağ Elin Bağlama Sapındaki Duruşu
- 3.3. Sağ/Sol Elin Tel Üzerindeki Konumu ve Durumu
- 3.4. Bağlama Çalmada Sağ ve Sol Elin Koordinasyonu

3. BAĞLAMA ÇALMADA SAĞ VE SOL EL TEKNİKLERİ

ÜNİTEYE HAZIRLIK

1. Bağlamanın sol/sağ elle tutuluş şeklini gösteren görseller hazırlayınız. Hazırladığınız fotoğraf ve videoları akıllı tahtada arkadaşlarınızla birlikte izleyiniz.
2. Örnek olarak benimsediğiniz bağlama virtüözlerinin videolarını sınıfa getiriniz, akıllı tahtada arkadaşlarınızla birlikte izleyiniz. Bağlama sapının tutuşu ile ilgili izlenimlerinizi arkadaşlarınız ile paylaşınız.
3. Psikomotor beceri ne demektir? Araştırınız, sunum hâlinde sınıfınızda arkadaşlarınızla paylaşınız.

3.1. Sol/Sağ Elin Bağlama Sapındaki Konumu ve Durumu

Görsel 3.1 ve *Görsel 3.2*'de görüldüğü üzere sol/sağ el, bağlama sapını baş parmak ve işaret parmağı arasında oluşan boşluk ile tutmalıdır. Elin sap üzerindeki hâkimiyeti bu "U" şeklindeki boşluğun yukarı ve aşağı hareketi ile sağlanmalıdır. Bağlama çalarken oluşan bu "U" şeklinin bağlama sapının biçim almasında etkili olduğu söylenebilir. Baş parmağın iç kısmı, sapın arkasında gerektiğinde üst teldeki notalara temas edecek şekilde serbest hâlde durmalıdır. Dirsek vücuda çok yakın tutulmamalı, avuç içi kendimize dönük olmalıdır.

Görsel 3.1: Sol/sağ elin bağlama sapındaki konumu

Görsel 3.2: Sol/sağ elin baş parmak ve avuç içi durumu

Etkinlik

Bağlama tutuşunda baş parmak ile işaret parmağı arasındaki boşluk nasıl olmalıdır? Bağlamanız üzerinde uygulamalı olarak açıklayınız.

3.2. Sol/Sağ Elin Bağlama Sapındaki Duruşu

Sol/sağ elimiz bağlama sapında *Görsel 3.3*, *Görsel 3.4* ve *Görsel 3.5*'te görüldüğü gibi durmalıdır.

Görsel 3.3: Sol/sağ elin bağlama sapındaki arkadan görünüşü

Görsel 3.4: Sol/sağ elin bağlama sapındaki karşıdan görünüşü

Görsel 3.5: Sol/sağ elin bağlama sapındaki yandan görünüşü

Sol/sağ elimiz bağlama sapında *Görsel 3.6* ve *Görsel 3.7*'deki gibi durmamalıdır.

Görsel 3.6: Sol/sağ elin bağlama sapındaki kapalı duruşu

Görsel 3.7: Sol/sağ elin bağlama sapındaki açık duruşu

Etkinlik

Aşağıda açıklamaları verilen görsellerden hangisi/hangileri sol/sağ elin bağlama sapındaki doğru konumunu gösterir?

.....

.....

.....

.....

3.3. Sağ/Sol Elin Tel Üzerindeki Konumu ve Durumu

Çalgıda başarılı olmak, sap üzerindeki seslere doğru basmakla ve tellerden sazın doğal sesini duyurmaya yarayan tezeneyi de doğru tutmak ile sağlanır. Görsel 3.12’de görüldüğü üzere tezene tutan el sazın gövdesi üzerinde bilekten hareket edecek biçimde hafif içeri doğru kıvrılmış şekilde durmalıdır. Bağlama çalarken bilekteki denge çok önemlidir ve bu denge alıştırmalar yaptıkça oturacaktır. Görsel 3.13’te görüldüğü üzere teller arasındaki geçişler ve bileğin üst ve alt tezene hareketleri; sesin şiddetini ve ezgiye kattığı anlamı, en önemlisi tavrı belirler.

Görsel 3.12: Sağ/sol elin tel üzerindeki bilek pozisyonu

Görsel 3.13: Sağ/sol elin tel üzerindeki tezene pozisyonu

Sağ/sol elin tel üzerindeki konumu aşağıda açıklamaları verilen görsellerdeki gibi olmamalıdır.

Görsel 3.14: Tezene tutan elin aşırı açık konumu

Görsel 3.15: Tezene tutan elin aşırı kasılmış konumu

Görsel 3.16: Tezene tutan elin aşırı yatay konumu

Görsel 3.17: Tezene tutan elin aşırı geride konumu

Etkinlik

Aşağıdaki görsellerden hangisi tezenenin tel üzerindeki doğru konumunu gösterir?

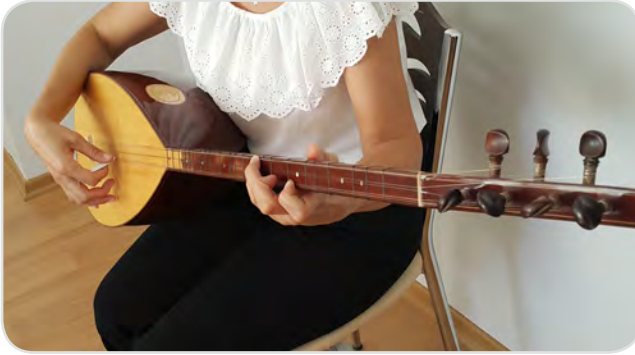

3.4. Bağlama Çalmada Sağ ve Sol Elin Koordinasyonu

Çalgı çalmak, bir psikomotor beceridir. Psikomotor beceri ise vücudun bir ya da birden fazla organının katıldığı kas hareketidir. Bu işlem için beyin kaslara anlık emirler gönderir. Yapılan tüm alıştırımlar ve tekrarlar ise bu beceriyi geliştirir ve dinamik kalmasını sağlar. Bu sebeptendir ki çalgı çalan bireylerin zihinleri sürekli bir aktivite içindedir ve zinde kalır.

Birçok sazda olduğu gibi bağlamada da iki elin koordinasyonu söz konusudur ve iki el birlikte fakat farklı görevlerle çalışır (Görsel 3.18/ 3.19/ 3/20). Sol/Sağ el perde üzerinde perdeye dokunurken sağ/sol el bu sesin duyurulmasını sağlar. İki el birbirini takip hâlinindedir ve bu işlemler tamamen beynin yönetimindedir.

Görsel 3.22: Elin perde ve gövde üzerindeki koordinasyonu

Görsel 3.23: Elin boş tel ve gövde üzerindeki koordinasyonu

Görsel 3.24: Elin, karar sesi ve gövde üzerindeki koordinasyonu

Etkinlik

Benimsediğiniz halk ozanlarının videolarını sınıf ortamında arkadaşlarınızla birlikte izleyip bu ozanların kendilerine özgü bağlama, sap ve tezene tutuşlarını aranızda tartışınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Adı, Soyadı

Sınıfı, Numarası

YÖNERGE: Aşağıdaki tablo, öğrencinizi değerlendirmeniz için hazırlanmıştır. Öğrencinizin "Bağlama Çalmada Sağ ve Sol El Teknikleri ünitesindeki bilgi ve becerisini en doğru şekilde ifade eden seçeneğin altına (X) işareti koyunuz.

GÖZLENECEK DAVRANIŞLAR		Çok iyi	İyi	Orta	Kabul edilebilir	Zayıf
		5	4	3	2	1
1	Sol/sağ elin doğal duruşunu kavrar.					
2	Sol/sağ elini klavye üzerine kurallara uygun olarak yerleştirir.					
3	Tezenenin tel üzerindeki dik duruşunu kavrar.					
4	Tezeneyi tekniğine uygun tutar.					
5	Tezeneyi tel üzerinde kurallarına uygun olarak çalıştırır.					
6	Sol/sağ el ile tel üzerine yerleştirilen tezeneyi tutan sağ el arasındaki uyumu açıklar.					

DEĞERLENDİRME

Öğrenciniz bu ölçekten 100 üzerinden 70 almışsa öğrenme yeterli düzeyde demektir. 69 veya altı puan almışsa ilgili önceki öğrenmeleri tekrar etmesi gerekmektedir.

PUANLAMA ANAHTARI: Bu ölçekten alınabilecek en yüksek puan 30, en düşük puan 6'dır.

Hesaplama:

(Alınan Not) = (Öğrencinin Aldığı Puan) x 100 ÷ (Alınabilecek En Yüksek Puan)

şeklinde yapılır.

Örnek: (Alınan not) = 24 x 100 ÷ 30 = 80

TEZENENİN TELLER ÜZERİNDE KULLANIMI

4. Ünite

Ünite Konuları

- 4.1. Tezenenin Teldeki Konumu
- 4.2. Tezeneyi Tele Vuruş
- 4.3. Bağlamadan Ses Üretiş
- 4.4. Belirli Sürelerle Tezene Vuruşları

4. TEZENENİN TELLER ÜZERİNDE KULLANIMI

ÜNİTEYE HAZIRLIK

1. Sınıfınıza değişik çalgıları çalmaya yarayan aletleri getiriniz, bunları yapı ve kullanılan malzemeler yönünden karşılaştırınız.
2. Telli çalgılarda kullanılan ses çıkarma aletlerini bağlamanızda deneyiniz.

4.1. Tezenenin Teldeki Konumu

Tezene, *Görsel 4.1* ve *4.2*'de gösterildiği gibi bağlamanın telleri üzerinde, bilekten dengeli ve uyumlu bir şekilde hareket ettirilir.

Görsel 4.1: Bileğin konumu, duruşu

Görsel 4.2: Tezenenin tel ve eldeki konumu

4.2. Tezeneyi Tele Vuruş

Görsel 4.3 ve 4.4'te görüldüğü gibi tezene kuvvetli ve zayıf zamanları temiz ve doğru bir şekilde duyurmak için tele ne çok sert ne de çok yumuşak dokunmalıdır çünkü telden duyacağımız sesler türkülerimizdeki anlamı etkiler. Bu bakımdan notaların değerlerine göre yapılacak vurgular, el ve bilek koordinasyonu ile dengeli ve kararlı bir şekilde yapılmalıdır. Hataların görülmesi açısından bu çalışmalar ayna karşısında da yapılabilir.

Görsel 4.3: Tezenenin tele dokunuşu

Görsel 4.4: Tezenenin tele dokunuşu üstten görünüm

4.3. Bağlamadan Ses Üretiş

Bağlamadan ses duyma çalışmaları yaparken tezene tutan el takip edilebilir; doğru sesi duyana kadar, üst- alt tezene vuruşu alıştırmaları yapılabilir. Bu alıştırmalar sırasında el bilekten hareket ederken aşırıya kaçılmamalı, bileğin doğal aşağı yukarı hareketine uyulmalıdır (görsel/4.5 ve 4.6). Elimizin gövde üzerindeki kasmadan yaptığımız doğal hareketi, bağlama çalmanın en büyük yol gösterici olacaktır.

Görsel 4.5: Tezenenin yukarıdan aşağıya ses üretişi

Görsel 4.6: Tezenenin aşağıdan yukarıdan ses üretişi

4.4. Belirli Sürelerle Tezene Vuruşları

Tezeneyi belirlediğiniz sürelerle aşağı yukarı, istediğiniz perdeye dokunarak, kendi keşfiniz ve yorumunuzla temiz ses çıkarmaya çalışınız. Çalışmayı ayna karşısında yapınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Adı, Soyadı

Sınıfı, Numarası

YÖNERGE: Aşağıdaki tablo, öğrencinizi değerlendirmeniz için hazırlanmıştır. Öğrencinizin "Tezenenin Teller Üzerinde Kullanımı" ünitesindeki bilgi ve becerisini en doğru şekilde ifade eden seçeneğin altına (X) işareti koyunuz.

GÖZLENECEK DAVRANIŞLAR		Çok iyi	İyi	Orta	Kabul edilebilir	Zayıf
		5	4	3	2	1
1	Tezeneyi tel üzerinde bilekten, düzgün ve dengeli hareket ettirir.					
2	Tezeneyi tel üzerinde eşit frekansta (eşit gürlükte) ses çıkaracak şekilde aşağı ve yukarı hareket ettirir.					
3	Tezeneyi tel üzerinde aşağı ve yukarı hareket ettirerek eşit frekansta (eşit gürlükte), temiz ve dengeli ses çıkarır.					
4	Tezeneyi belirli sürelerde kullandığı alıştırmalar yapar.					

DEĞERLENDİRME

Öğrenciniz bu ölçekten 100 üzerinden 70 almışsa öğrenme yeterli düzeyde demektir. 69 veya altı puan almışsa ilgili önceki öğrenmeleri tekrar etmesi gerekmektedir.

PUANLAMA ANAHTARI: Bu ölçekten alınabilecek en yüksek puan 20, en düşük puan 4'tür.

Hesaplama:

(Alınan Not) = (Öğrencinin Aldığı Puan) x 100 ÷ (Alınabilecek En Yüksek Puan)

şeklinde yapılır.

Örnek: (Alınan not) = 16 x 100 ÷ 20 = 80

BAĞLAMADA DÖRTLÜK NOTALARIN TEZENE VURUŞU

5. Ünite

Ünite Konuları

5.1. Bağlamada Yukarıdan Aşağıya Tezene Vuruşu

5.2. Dörtlük Notaların Tezene Vuruşu

5. BAĞLAMADA DÖRTLÜK NOTALARIN TEZENE VURUŞU

ÜNİTEYE HAZIRLIK

1. Yazılmış en az bir bağlama metodunu araştırınız ve sınıfa getirerek arkadaşlarınızla paylaşınız.
2. Farklı metotlardaki tezene vuruşlarını karşılaştırarak farklı ve ortak noktaları analiz ediniz, fikirlerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

Bilgi Notu

Kitapta kullanılan bağlama çalmaya yönelik işaretler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

① ② ③	Tel numarası
↓	Yukarıdan aşağıya tezene vuruşu
↑	Aşağıdan yukarıya tezene vuruşu
1,2,3,4,5	Parmak numaraları

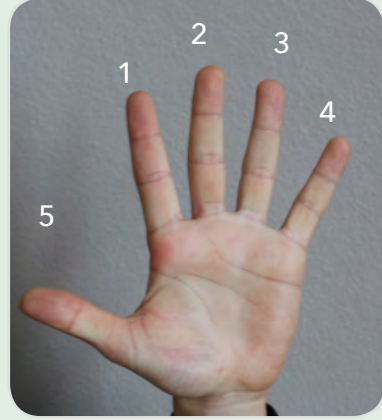
Tezene vuruşu, parmak ve tel numaralarının porte üzerindeki gösterilişi aşağıdaki gibidir.

The musical notation shows a four-measure piece in 4/4 time. The first measure contains four eighth notes on the first string (tel 1), each with a downward stroke arrow (↓) and the finger number 1. The second measure contains four eighth notes on the second string (tel 2), each with a downward stroke arrow (↓) and the finger number 2. The third measure contains four eighth notes on the third string (tel 3), each with a downward stroke arrow (↓) and the finger number 3. The fourth measure contains four eighth notes on the fourth string (tel 4), each with a downward stroke arrow (↓) and the finger number 4. Labels with arrows point to the string number (Tel numarası), the stroke direction (Tezene vuruşu), and the finger number (Parmak numarası) for the first note in the first measure.

Bilgi Notu

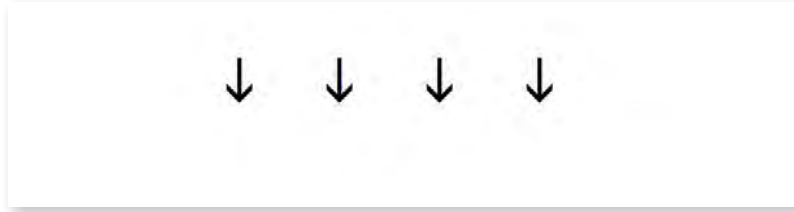
Görsel 5.1'de görüldüğü üzere bağlama çalarken kullandığımız parmaklarımız numaralandırılmıştır. Bu numaralar çalacağımız eserlerin teknik olarak aynı şekilde icra edilmesi için ortak kullanılan numaralardır. Parmak numaralarında boş tel 0 (sıfır) rakamıyla gösterilir.

Görsel 5.1: Perde üzerinde elimizin parmak numaraları

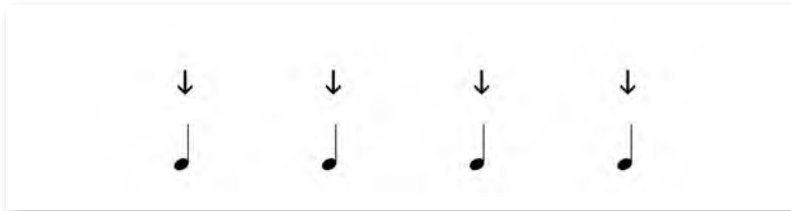
5.1. Yukarıdan Aşağıya Doğru Tezene Vuruş Tekniği ve Uygulanışı

Yukarıdan aşağıya doğru tezene vuruşu aşağıdaki gibi uygulanır.

5.2. Dörtlük Notaların Tezene Vuruşu

Dörtlük notaların tezene vuruşu aşağıdaki gibi uygulanır.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Adı, Soyadı

Sınıfı, Numarası

YÖNERGE: Aşağıdaki tablo, öğrencinizi değerlendirmeniz için hazırlanmıştır. Öğrencinizin “Bağlamada Dörtlük Notların Tezene Vuruşu” ünitesindeki bilgi ve becerisini en doğru şekilde ifade eden seçeneğin altına (X) işareti koyunuz.

GÖZLENECEK DAVRANIŞLAR		Çok iyi	İyi	Orta	Kabul edilebilir	Zayıf
		5	4	3	2	1
1	Yukarıdan aşağıya doğru tezene vuruş tekniğini uygular.					
2	Dörtlük notların tezene vuruşunu uygular.					

DEĞERLENDİRME

Öğrenciniz bu ölçekten 100 üzerinden 70 almışsa öğrenme yeterli düzeyde demektir. 69 veya altı puan almışsa ilgili önceki öğrenmeleri tekrar etmesi gerekmektedir.

PUANLAMA ANAHTARI: Bu ölçekten alınabilecek en yüksek puan 10, en düşük puan 2’dir.

Hesaplama:

(Alınan Not) = (Öğrencinin Aldığı Puan) x 100 ÷ (Alınabilecek En Yüksek Puan)

şeklinde yapılır.

Örnek: (Alınan not) = 8 x 100 ÷ 10 = 80

LA ve Sİ SESLERİNİN BAĞLAMADAKİ YERLERİ

6. Ünite

Ünite Konuları

- 6.1. La Sesinin Bağlamadaki Yeri
- 6.2. Si Sesinin Bağlamadaki Yeri
- 6.3. Perdelere Basış ve Sol/Sağ El 1. Parmağın Kullanımı

6. LA ve Sİ SESLERİNİN BAĞLAMADAKİ YERLERİ

ÜNİTEYE HAZIRLIK

1. Telli çalgılar çalan arkadaşlarınızdan, çalgıları üzerindeki la ve si notalarını göstermelerini isteyiniz. Sap üzerindeki yerlerine dikkat edip bağlamanızdaki konuyla karşılaştırınız.
2. Bir saz evinden bağlama cetveli edininiz ve sınıfınıza asınız. La ve si notalarını cetvel üzerinde gösteriniz.

6.1. La Sesinin Bağlamadaki Yeri

6.1.1. Bağlamada La Sesinin Yeri ve Gösterilişi

Bağlamada la sesi, Şema 6.1’de gösterildiği gibi 1. telin (alt tel) boştaki (herhangi bir perdeye basmadan elde ettiğimiz) sesinin adıdır.

Görsel 6.1: La sesinin bağlamada gösterilişi

Bilgi Notu

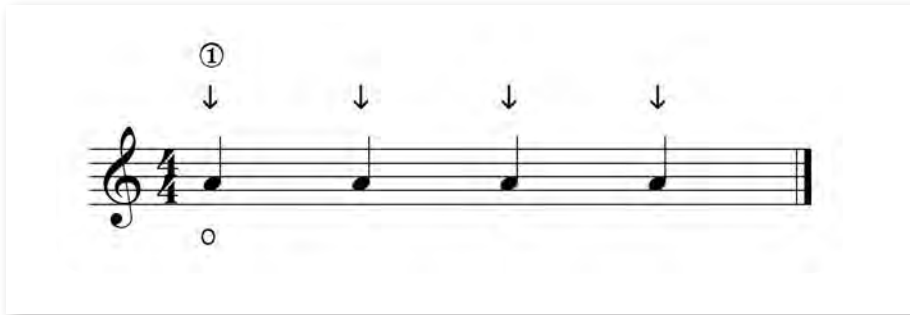
La sesi, bağlama "bozuk düzen" akordunda aynı zamanda "karar sesi"dir. Parmaklar görsel 6.2'deki gibi basılır.

Görsel 6.2: La karar sesinin bağlamada gösterilişi

6.1.2. Bağlamada La Sesinin Uygulanışı

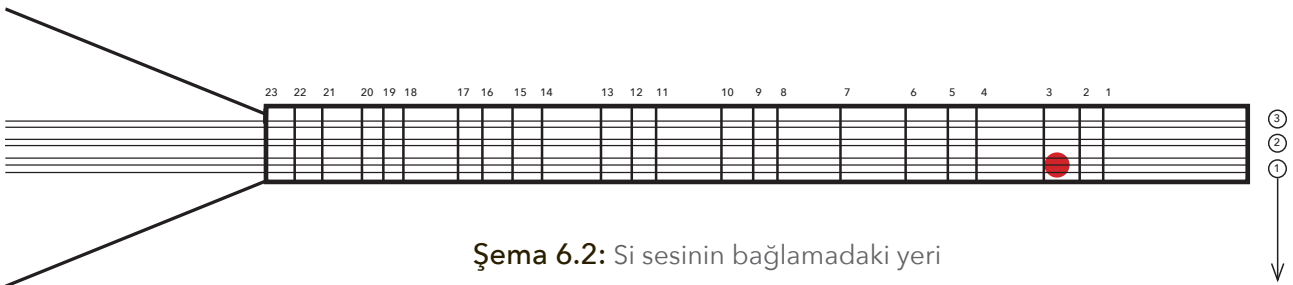
Bağlamada la sesi ve tezene vuruşu aşağıdaki gibi uygulanır.

6.2. Si Sesinin Bağlamadaki Yeri

6.2.1. Si Sesinin Bağlamadaki Yeri ve Gösterilişi

Bağlamada si sesi, Şema 6.2'de gösterildiği gibi 1. telde 3. perdenin adıdır.

Şema 6.2: Si sesinin bağlamadaki yeri

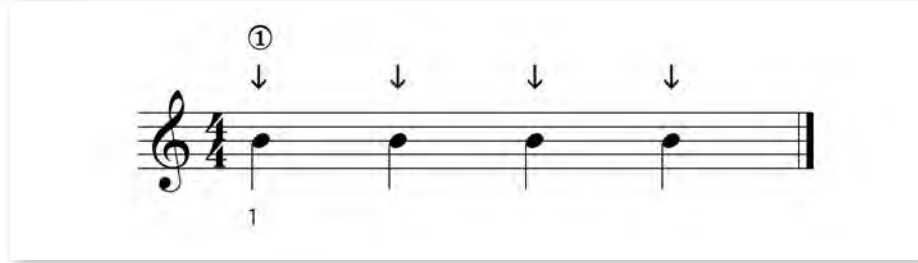

Görsel 6.3: Si sesinin bağlamada gösterilişi

6.2.2. Bağlamada Si Sesinin Uygulanışı

Bağlamada si sesi ve tezene vuruşu aşağıdaki gibi uygulanır.

6.3. Perdelere Basış ve Sol 1. Parmağın Kullanımı

Sap üzerindeki siyah çizgilere ve notaların seslerinin duyulduğu alana perde denir ve bu perdeler bağlama cetveline göre çizilmiştir. Sesler bu çizgilerden itibaren kapatıldığında duyulur. Perdelerin isimleri kapatılan çizgi ile alt eşik arasında çıkan sese göre verilir. Görsel 6.4'deki gibi perde yanına hafif dik olarak basılır ve bu baskı ne çok sert ne de çok hafiftir. Sesin net ve temiz çıkması, alt eşik ile perde arasındaki doğru frekansı yakalamakla olur. Bu sebeple perdenin bittiği yere basılmalıdır.

6.3.1. Sol Elin 1. Parmağı ile Perdeye Basma

Sol elin 1. parmağı ile perdeye basma, görsel 6.4 ve 6.5'teki gibidir.

Görsel 6.4: Perdeye basış ve 1. parmağın kullanımı (yandan görünüm)

Görsel 6.5: Perdeye basış ve 1. parmağın kullanımı (karşıdan görünüm)

Etkinlik

1 ve 2. alıştırma, perdelere basış ve sol/sağ 1. parmağın kullanımı için verilmiştir. Alıştırma-
maları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

1

Exercise 1, measures 1-9. The notation is in 4/4 time with a tempo of 80. The key signature has one flat (B-flat). The exercise consists of three staves. The first staff contains measures 1-4, the second staff contains measures 5-8, and the third staff contains measure 9. The notes are as follows: Measure 1: C4 (quarter), D4 (quarter), E4 (quarter), F4 (quarter). Measure 2: G4 (quarter), A4 (quarter), B4 (quarter), C5 (quarter). Measure 3: D5 (quarter), E5 (quarter), F5 (quarter), G5 (quarter). Measure 4: A5 (quarter), B5 (quarter), C6 (quarter), D6 (quarter). Measure 5: E6 (quarter), F6 (quarter), G6 (quarter), A6 (quarter). Measure 6: B6 (quarter), C7 (quarter), D7 (quarter), E7 (quarter). Measure 7: F7 (quarter), G7 (quarter), A7 (quarter), B7 (quarter). Measure 8: C8 (quarter), D8 (quarter), E8 (quarter), F8 (quarter). Measure 9: G8 (quarter), A8 (quarter), B8 (quarter), C9 (quarter). The fingerings are: Measure 1: 1, 2, 3, 4. Measure 2: 5, 4, 3, 2. Measure 3: 1, 2, 3, 4. Measure 4: 5, 4, 3, 2. Measure 5: 1, 2, 3, 4. Measure 6: 5, 4, 3, 2. Measure 7: 1, 2, 3, 4. Measure 8: 5, 4, 3, 2. Measure 9: 1, 2, 3, 4.

2

Exercise 2, measures 1-9. The notation is in 4/4 time with a tempo of 80. The key signature has one flat (B-flat). The exercise consists of three staves. The first staff contains measures 1-4, the second staff contains measures 5-8, and the third staff contains measure 9. The notes are as follows: Measure 1: C4 (quarter), D4 (quarter), E4 (quarter), F4 (quarter). Measure 2: G4 (quarter), A4 (quarter), B4 (quarter), C5 (quarter). Measure 3: D5 (quarter), E5 (quarter), F5 (quarter), G5 (quarter). Measure 4: A5 (quarter), B5 (quarter), C6 (quarter), D6 (quarter). Measure 5: E6 (quarter), F6 (quarter), G6 (quarter), A6 (quarter). Measure 6: B6 (quarter), C7 (quarter), D7 (quarter), E7 (quarter). Measure 7: F7 (quarter), G7 (quarter), A7 (quarter), B7 (quarter). Measure 8: C8 (quarter), D8 (quarter), E8 (quarter), F8 (quarter). Measure 9: G8 (quarter), A8 (quarter), B8 (quarter), C9 (quarter). The fingerings are: Measure 1: 1, 2, 3, 4. Measure 2: 5, 4, 3, 2. Measure 3: 1, 2, 3, 4. Measure 4: 5, 4, 3, 2. Measure 5: 1, 2, 3, 4. Measure 6: 5, 4, 3, 2. Measure 7: 1, 2, 3, 4. Measure 8: 5, 4, 3, 2. Measure 9: 1, 2, 3, 4.

Etkinlik

La ve si seslerinden ve dörtlük notalardan oluşan 2/4, 3/4 veya 4/4 ölçü değerlerinde
mini bir alıştırma yazınız ve arkadaşlarınıza dinletiniz. Notaların ve dörtlük değerlerin doğru
olup olmadığını birbirinize danışınız ve birlikte icra ediniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Adı, Soyadı

Sınıfı, Numarası

YÖNERGE: Aşağıdaki tablo, öğrencinizi değerlendirmeniz için hazırlanmıştır. Öğrencinizin “La ve Si Seslerinin Bağlamadaki Yerleri” ünitesindeki bilgi ve becerisini en doğru şekilde ifade eden seçeneğin altına (X) işareti koyunuz.

GÖZLENECEK DAVRANIŞLAR		Çok iyi	İyi	Orta	Kabul edilebilir	Zayıf
		5	4	3	2	1
1	Bağlamada la sesinin yerini gösterir.					
2	Bağlamada la sesini uygular.					
3	Bağlamada si sesinin yerini gösterir					
4	Bağlamada si sesini uygular.					
5	Sol elinin 1. parmağı ile perdeye basmayı gösterir.					

DEĞERLENDİRME

Öğrenciniz bu ölçekten 100 üzerinden 70 almışsa öğrenme yeterli düzeyde demektir. 69 veya altı puan almışsa ilgili önceki öğrenmeleri tekrar etmesi gerekmektedir.

PUANLAMA ANAHTARI: Bu ölçekten alınabilecek en yüksek puan 25, en düşük puan 5'tir.

Hesaplama:

(Alınan Not) = (Öğrencinin Aldığı Puan) x 100 ÷ (Alınabilecek En Yüksek Puan)

şeklinde yapılır.

Örnek: (Alınan not) = 18 x 100 ÷ 25 = 72

BAĞLAMADA SEKİZLİK NOTALARIN TEZENE VURUŞU

7. Ünite

: Ünite Konuları

7.1. Bağlamada Aşağı Yukarı Tezene Vuruşu

7.2. Sekizlik Notaların Tezene Vuruşu

7. BAĞLAMADA SEKİZLİK NOTALARIN TEZENE VURUŞU

ÜNİTEYE HAZIRLIK

1. Sekizlik nota tartımını daha iyi anlamak için sınıfınıza vurmali çalgı çalan bir arkadaşınızı davet ediniz. Arkadaşınızdan dörtlük ve sekizlik notaların farkını değişik örneklerle sunmasını isteyiniz. Gözlemlediğiniz değişiklikleri sınıfınızda arkadaşlarınızla paylaşınız.

7.1. Bağlamada Aşağı Yukarı Tezene Vuruşu

7.1.1. Yukarıdan Aşağıya ve Aşağıdan Yukarıya Tezene Vuruş Tekniği

Yukarıdan aşağıya ve aşağıdan yukarıya tezene vuruş tekniği aşağıdaki gibi uygulanır.

7.2. Sekizlik Notaların Tezene Vuruşu

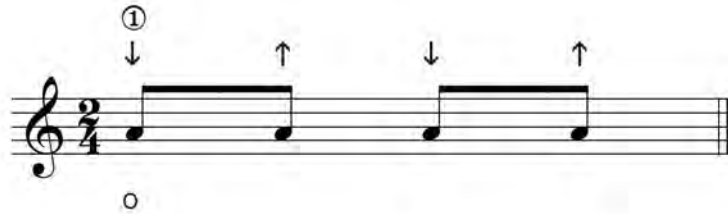
7.2.1. Sekizlik Notaların Tezene Vuruşunun Uygulanışı

Sekizlik notanın tezene vuruşu aşağıdaki gibi uygulanır.

7.2.2. Tezeneyi Tel Üzerinde Doğru Teknikle Uygulama

Tezenenin tel üzerinde doğru teknikle uygulanışı aşağıdaki gibi gösterilir.

Etkinlik

1 ve 3 arasında yer alan alıştırmalar, tezenenin doğru teknikle uygulanması amacıyla verilmiştir. Alıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalışınız.

1

♩ = 80 ①

↓ ↑ ↓ ↑

0 1 0 1

5

9

13

2

♩ = 80 ①

↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑

0 0 1 1

4

7

3

♩ = 80 ①

↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑

0 1 1 0

6

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Adı, Soyadı

Sınıfı, Numarası

YÖNERGE: Aşağıdaki tablo, öğrencinizi değerlendirmeniz için hazırlanmıştır. Öğrencinizin "Bağlamada Sekizlik Notaların Tezene Vuruşu" ünitesindeki bilgi ve becerisini en doğru şekilde ifade eden seçeneğin altına (X) işareti koyunuz.

GÖZLENECEK DAVRANIŞLAR		Çok iyi	İyi	Orta	Kabul edilebilir	Zayıf
		5	4	3	2	1
1	Yukarıdan aşağıya ve aşağıdan yukarıya tezene vuruş tekniğini uygular.					
2	Sekizlik notaların tezene vuruşunu uygular.					
3	Tezeneyi tel üzerinde doğru teknikte uygular.					

DEĞERLENDİRME

Öğrenciniz bu ölçekten 100 üzerinden 70 almışsa öğrenme yeterli düzeyde demektir. 69 veya altı puan almışsa ilgili önceki öğrenmeleri tekrar etmesi gerekmektedir.

PUANLAMA ANAHTARI: Bu ölçekten alınabilecek en yüksek puan 15, en düşük puan 3'tür.

Hesaplama:

(Alınan Not) = (Öğrencinin Aldığı Puan) x 100 ÷ (Alınabilecek En Yüksek Puan)

şeklinde yapılır.

Örnek: (Alınan not) = 12 x 100 ÷ 15 = 80

DO SESİNİN BAĞLAMADAKİ YERİ

8. Ünite

Ünite Konuları

8.1. Do Sesinin Bağlamadaki Yeri

8.2. Sol/Sağ El 2. Parmağın Kullanımı

8. DO SESİNİN BAĞLAMADAKİ YERİ

ÜNİTEYE HAZIRLIK

1. Telli çalgılar çalan arkadaşlarınızdan, çalgıları üzerindeki do notasını göstermelerini isteyiniz. Notanın sap üzerindeki yerine dikkat edip bağlamanızdaki konumuyla karşılaştırınız.
2. Bağlama cetvelinde do notasını gösteriniz.

8.1. Do Sesinin Bağlamadaki Yeri

8.1.1. Bağlamada Do Sesinin Yeri ve Gösterilişi

Bağlamada do sesi, Şema 7.1’de gösterildiği gibi 1. telde 4. perdenin adıdır.

Şema 7.1: Do sesinin bağlamadaki yeri

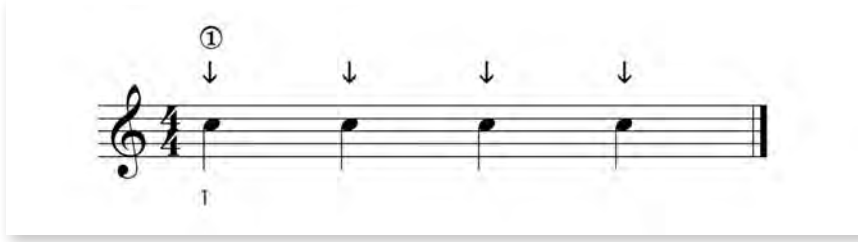
Görsel 8.1: Do sesinin bağlamada gösterilişi

Bilgi Notu

Do sesi konu içerisinde görsel 8.1’deki gibi 1. parmak ile gösterilmiştir. Fakat do sesinin uygulanışı alıştırma veya ezgilerdeki müzikal akışa göre değişiklik gösterebilir ve bağlamada diğer parmaklar da kullanılabilir.

8.1.2. Bağlamada Do Sesinin Uygulanışı

Bağlamada do sesi ve tezene vuruşu aşağıdaki gibi uygulanır.

Etkinlik

1 ve 2. alıştırma, do sesinin bağlamada uygulanması amacıyla verilmiştir. Alıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

1

2

8.2. Sol/Sağ El 2. Parmağın Kullanımı

Sol/sağ elin 2. parmağının kullanımı görsel 8.2'deki gibidir.

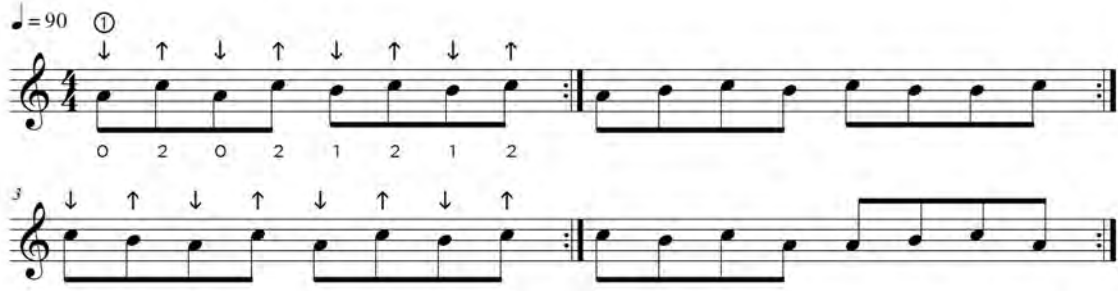

Görsel 8.2: Sol/sağ el 2. parmağın kullanımı

8.2.1. Sol/Sağ Elin 2. Parmağı ile Perdeye Basma

Etkinlik

Verilen alıştırma ile la, si, do seslerinde perdeye basma uygulaması yapınız.

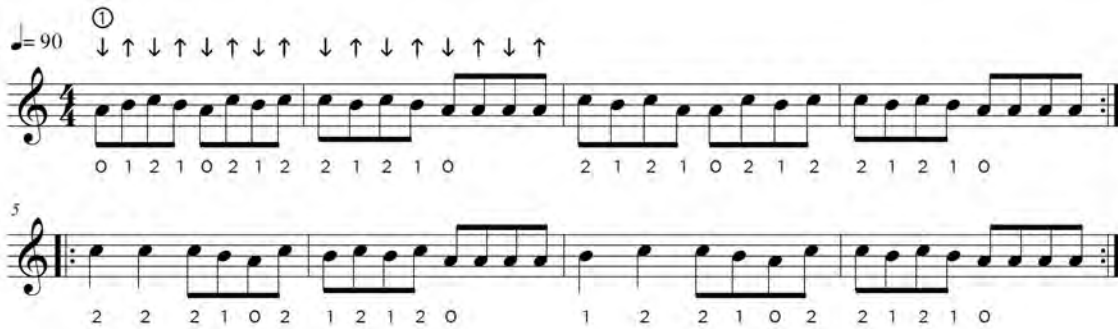

8.2.2. 1 ve 2. Parmağın Birlikte Uygulanışı

Etkinlik

1 ve 2. alıştırma, 1 ve 2. parmağın birlikte uygulanması amacıyla verilmiştir. Alıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

1

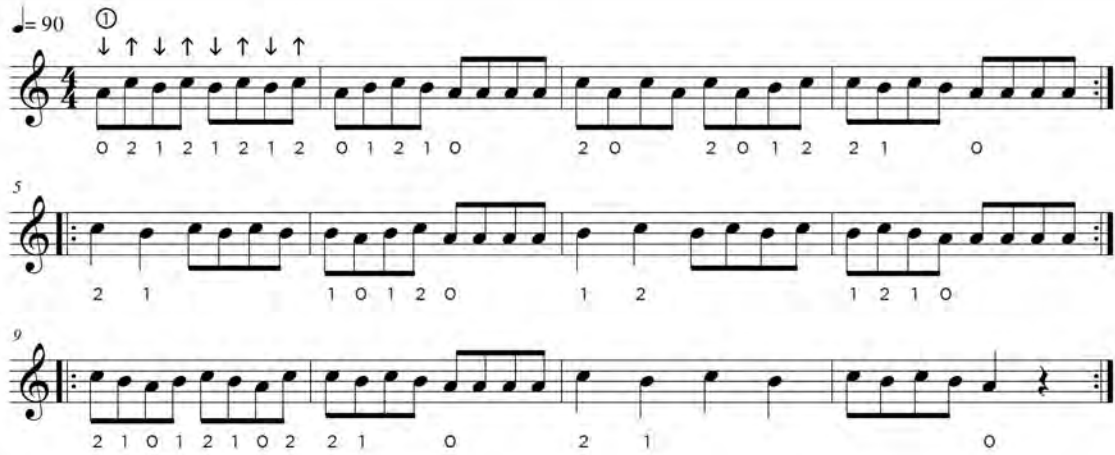

8.2.3. Aşağı ve Yukarı Tezene Vuruşunun Uygulandığı Ağıştırmalar

Etkinlik

1 ve 2. ağıştırma, tezenenin ağığı ve yukarı uygulanması amacıyla verilmiştir. Ağıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

1

2

8.2.4. Bağlama ve Tezene Tutuşunun Uygulanmasına Yönelik Alıştırmalar

Etkinlik

1 ve 2. alıştırmayı, bağlamanın tezene tutuşunun uygulanması amacıyla verilmiştir. Alıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

1

♩ = 90 ①

2

♩ = 90 ①

8.2.5. Çalgıdan Temiz ve Dengeli Ses Çıkartma Alıştırmaları

Etkinlik

1 ve 2. alıştırmayı çalarken bağlamanızdan dengeli (eşit gürlükte) ses çıkartınız. Alıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

1

♩ = 90 ①

Etkinlik

Verilen 1 ve 2. alıştırmayı deşifre ediniz. Parmak numaraları ve tezene vuruşlarını yazınız. Bağlamanızla çalarken metronom değerini ağırdan hızlıya doğru kademeli olarak yükseltiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Adı, Soyadı

Sınıfı, Numarası

YÖNERGE: Aşağıdaki tablo, öğrencinizi değerlendirmeniz için hazırlanmıştır. Öğrencinizin "Do Sesinin Bağlamadaki Yeri" ünitesindeki bilgi ve becerisini en doğru şekilde ifade eden seçeneğin altına (X) işareti koyunuz.

GÖZLENECEK DAVRANIŞLAR		Çok iyi	İyi	Orta	Kabul edilebilir	Zayıf
		5	4	3	2	1
1	Bağlamada do sesinin yerini gösterir.					
2	Bağlamada do sesini uygular.					
3	Sol/sağ elinin 2. parmağı ile perdeye basmayı uygular.					
4	1 ve 2. parmağını birlikte kullanır.					
5	Aşağı yukarı doğru tezene vuruşunu uygulayarak alıştırımlar yapar.					
6	Bağlama ve tezene tutuşunu uygulayarak alıştırımlar yapar.					
7	Çalgıdan temiz ve dengeli ses çıkartma alıştırımları yapar.					

DEĞERLENDİRME

Öğrenciniz bu ölçekten 100 üzerinden 70 almışsa öğrenme yeterli düzeyde demektir. 69 veya altı puan almışsa ilgili önceki öğrenmeleri tekrar etmesi gerekmektedir.

PUANLAMA ANAHTARI: Bu ölçekten alınabilecek en yüksek puan 35, en düşük puan 7'dir.

Hesaplama:

(Alınan Not) = (Öğrencinin Aldığı Puan) x 100 ÷ (Alınabilecek En Yüksek Puan)

şeklinde yapılır.

Örnek: (Alınan not) = 28 x 100 ÷ 35 = 80

RE SESİNİN BAĞLAMADAKİ YERİ

9. Ünite

Ünite Konuları

- 9.1. Re Sesinin Bağlamadaki Yeri
- 9.2. Sol/Sağ El 3. Parmağın Kullanımı

9. RE SESİNİN BAĞLAMADAKİ YERİ

ÜNİTEYE HAZIRLIK

1. Telli çalgılar çalan arkadaşlarınızdan, çalgıları üzerindeki re notasını göstermelerini isteyiniz. Notanın sap üzerindeki yerine dikkat edip bağlamanızdaki konumuyla karşılaştırınız.
2. Bağlama cetvelinde re notasını gösteriniz.

9.1. Re Sesinin Bağlamadaki Yeri

9.1.1. Re Sesinin Bağlamadaki Yeri ve Gösterilişi

Bağlamada re sesi, Şema 8.1’de gösterildiği gibi 1. telde 7. perdenin adıdır.

Şema 8.1: Re sesinin bağlamadaki yeri

Görsel 9.1: Re sesinin bağlamada gösterilişi

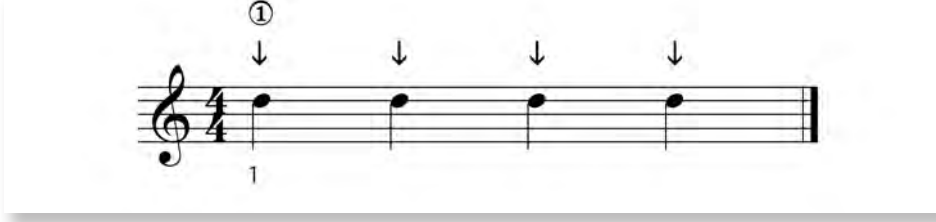
Bilgi Notu

Re sesi konu içerisinde görseldeki gibi 1. parmak ile gösterilmiştir. Fakat re sesinin uygulanışı alıştırma veya ezgilerdeki müzikal akışa göre değişiklik gösterebilir ve bağlamada diğer parmaklar da kullanılabilir.

9.1.2. Re Sesinin Bağlamadaki Uygulanışı

Bağlamada re sesi ve tezene vuruşu aşağıdaki gibi uygulanır.

Etkinlik

Verilen alıştırma ile la, si, do seslerinde perdeye basma uygulaması yapınız.

9.1.3. Sap üzerinde Sol/Sağ Eli Aşağı ve Yukarı Hareket Ettirme Alıştırmaları

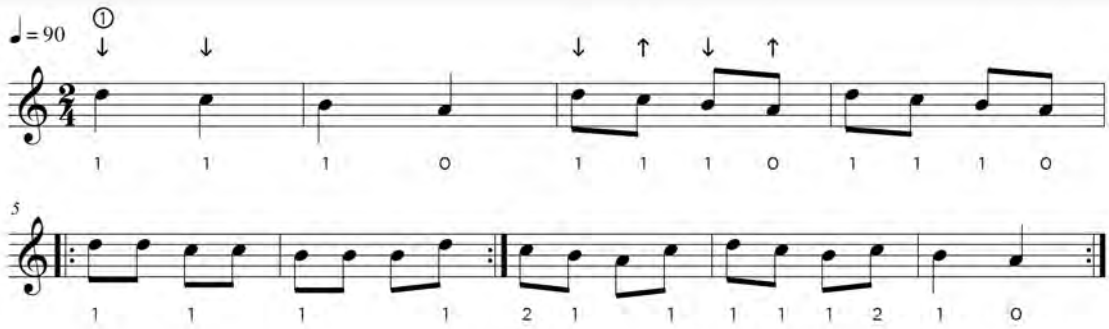
Etkinlik

1 ve 2. alıştırma, tezenenin sap üzerinde sol/sağ el ile aşağı ve yukarı uygulanması amacıyla verilmiştir. Alıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

1

2

9.1.4. Bağlama ve Tezene Tutuşunun Uygulanmasına Yönelik Alıştırmalar

Etkinlik

1 ve 2. alıştırma, bağlama ve tezene tutuşunun uygulanması amacıyla verilmiştir. Alıştır-
maları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

1

♩ = 110 ①

0 1 1 1 1 1 1 0

1 0 1 1 1 1 1 0

1 1 1 0 0 2 1 2 1 2 2 1 2 1 1 1 0

1 1 2 1 1 1 0 1 2 1 0 1 2 1 2 1 1 1 2 1

2

♩ = 90 ①

0 0 1 2 1 1 1 1 1 2

0

1 1 1 1 2

2 1 1 1 1 1 2 1 0

9.1.5. 1, 2 ve 3. Parmağın Birlikte Kullanıldığı Ağıştırmalar

Etkinlik

1 ve 2. ağıştırma; 1, 2 ve 3. parmağın birlikte kullanılması amacıyla verilmiştir. Ağıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

1

♩ = 90 ①

0 1 2 0 1 2 0 1 2 1 1

5

1 1 1 3 1 1 3 1 3 1 1 3

9

1 1 3 1 1 3 1 1 3 1 1 3 1 1 1

14

0 2 1 0 2 1 0 0 1 1 3 1 1 0 1 2 1 0

2

♩ = 90 ①

0 0 3 3 3 1 1 3 3

5

1 3 1 1 3 1 2 1 2 0

9

3 1 1 3 3

13

3 1 0 1 2 1 1 3 2 1 1 0

9.1.6. Aşağı ve Yukarı Tezene Vuruşunun Uygulandığı Alıştırmalar

Etkinlik

1 ve 2. alıştırma, tezenenin aşağı ve yukarı uygulanması amacıyla verilmiştir. Alıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

1

♩ = 80 ①

↓ ↑ ↓ ↑

3 1 3 1

3 1 1 1 3

1 2 3 1 2 1 1 3 2 0

2

♩ = 90 ①

↓ ↑ ↓ ↑

3 1 1 0 0 1 1 3 3 1 1 0

0 1 1 3 3 1 0 1 2 1 0 3 1 1 2 2 1 0

9.1.7. Dörtlük ve Sekizlik Değerdeki Tartımların Tezene Vuruşunun Uygulandığı Alıştırmalar

Etkinlik

1 ve 3 arasında yer alan alıştırmalar, dörtlük ve sekizlik değerdeki tartımların tezene vuruşunun uygulanması amacıyla verilmiştir. Alıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

1

♩ = 90 ①

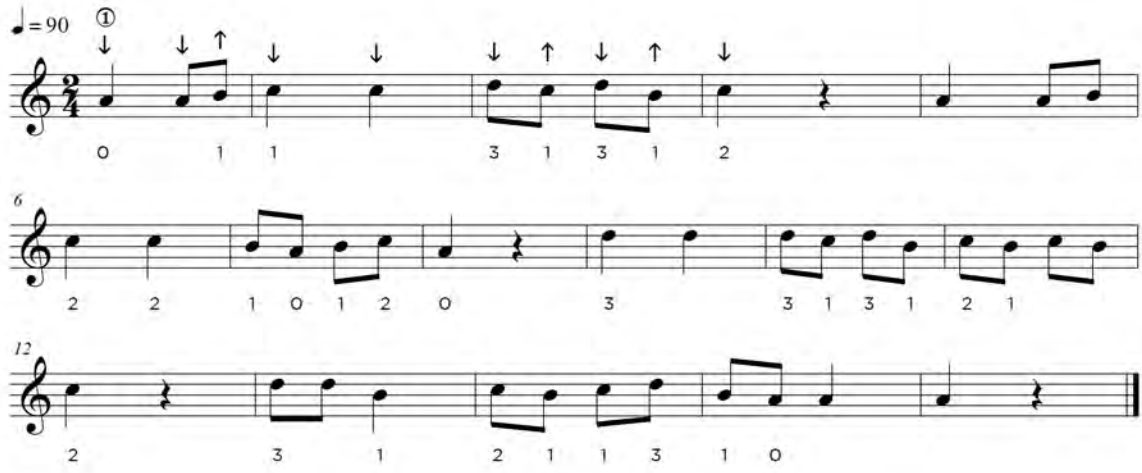
↓ ↓ ↑ ↓ ↑

3 3 1 3 1 2 2 1 2 0

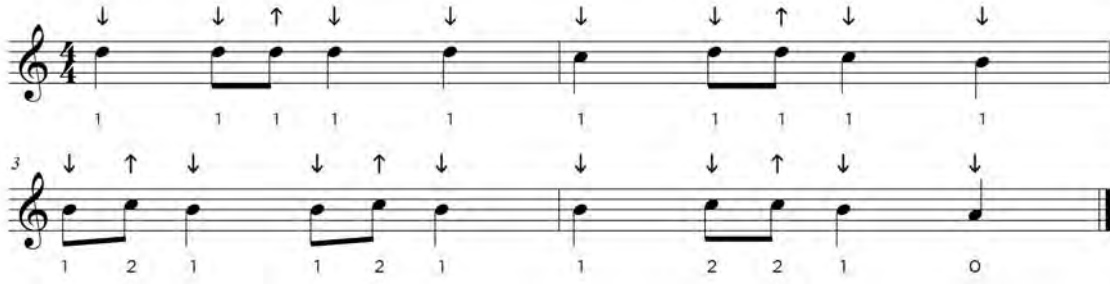
2

1 1 3 1 3 1 2 1 2 0 1 1 3 1 2 1 1 0

2

3

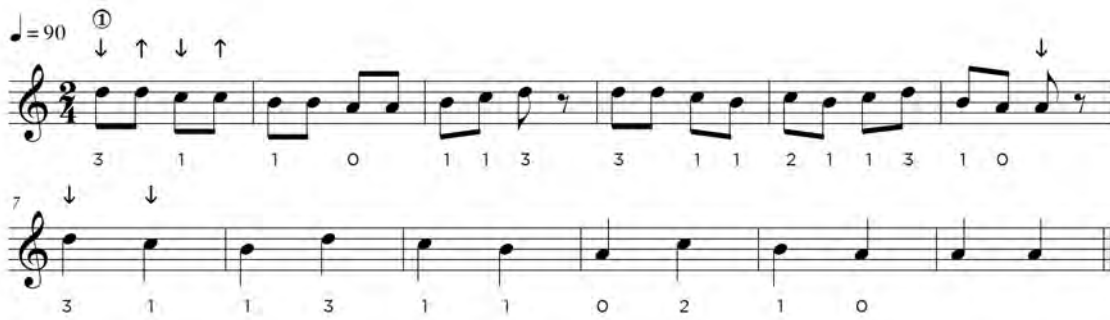

9.1.8. Tezene ile Tel Üzerinde Eşit Frekansta Dengeli Ses Çıkarma Alıştırmaları

Etkinlik

1 ve 4 arasında yer alan alıştırmalar, tezene ile tel üzerinde eşit frekansta dengeli ses çıkarılması amacıyla verilmiştir. Alıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre eşit gürlükte ses çıkararak çalınız.

1

2

♩ = 90 ①
↓ ↑

2 1 2 1 1 3 1 0 1 0 1 2

5 1 2 1 0 2 1 2 1 1 3

9 1 0 1 1 3 1 1 0

3

♩ = 80

3 3 3 3 3 1 3 1 3 3 3 1 3 1 3

4 1 3 3 3 3 3 1 3 3 1 3 1 3 1 3 1 1 1

7 1 3 1 3 1 1 1 3 1 3 1 1

4

♩ = 80

1 2 1 1 3 3 1 1 3 3 3 3 3 1 3 1 1

4 3 3 1 1 2 1 1 2 1 1 3 1 3 1 1 1 3 1 3

7 3 1 3 1 3 1 3 1 3 1 1

9.2. Sol/Sağ El 3. Parmağın Kullanımı

Sol/sağ elin 2. parmağının kullanımı Görsel 9.2'deki gibidir.

Görsel 9.2: Sol/sağ elin 3. parmağının perdeye basma şekli

9.2.1. Sol/Sağ Elin 3. Parmağı ile Perdeye Basma

Etkinlik

1 ve 2. alıştırma, sol/sağ elin 3. parmağının perde basılması amacıyla verilmiştir. Alıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

1

♩ = 90 ①

↓ ↑ ↓ ↑

0 1 2 1 1 1 1 0 0 1 1 2 1 1 1 ↓ ↑ ↓ ↑

6

1 2 0 1 2 1 1 1 0 1 0 1 2 1

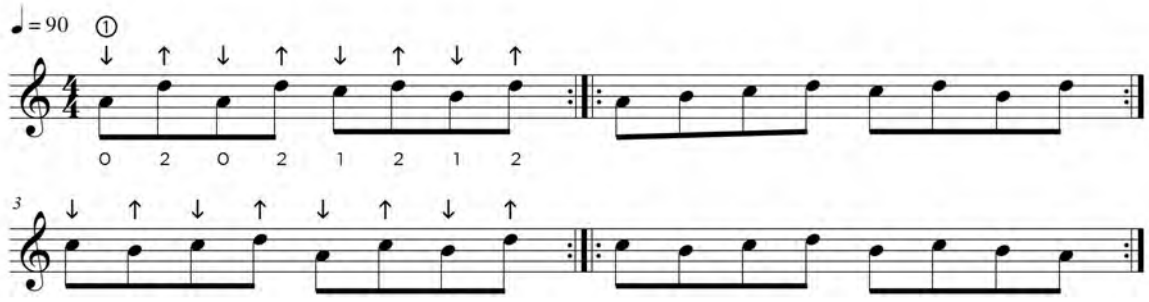
11

1 1 1 1 1 1 1 2 0 1 2 0 1 1 1 2

16

0 1 1 0 2 1 2 1 2 0

2

9.2.2. Sap üzerinde Sol/Sağ Eli Aşağı ve Yukarı Hareket Ettirme Alıştırmaları

Etkinlik

1 ve 2. alıştırmayı, tezenenin sap üzerinde sol/sağ el ile aşağı ve yukarı uygulanması amacıyla verilmiştir. Alıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

1

2

9.2.3. Bağlama ve Tezene Tutuşunun Uygulanmasına Yönelik Alıştırmalar

Etkinlik

1 ve 2. alıştırmayı, bağlama ve tezene tutuşunun uygulanması amacıyla verilmiştir. Alıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

1

♩ = 90 ①

0 3 3 1 3 1 2 1 2 0 0

5

0 1 1 3 3 1 1 2 2 1 1 3 0

9

3 1 1 2 2 1 1 3 1 1 2 0

13

1 3 1 1 2 1 2 0 3 1 1 0

2

♩ = 90 ①

3 0 3 0 3 1 3

5

3 1 3 1 0 1 0 1

9

2 1 2 1 1 2 1 1 3

13

3 1 3 1 3 1 2 1 2 1 0

9.2.4. 1, 2 ve 3. Parmağın Birlikte Kullanıldığı Ağıştırmalar

Etkinlik

1 ve 2. ağıştırma; 1, 2 ve 3. parmağın birlikte kullanılması amacıyla verilmiştir. Ağıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

1

♩ = 80 ①

0 1 2 0 1 2 0 1 2 1 1 3 1 1 3 1 1 3 3 1

8

3 1 1 3 1 0 2 2 0 2 0 1 2 1 2

14

1 2 1 1 3 1 1 0 2 1 0 1 2 0

2

♩ = 90 ①

0 1 0 1 0 2 0 2 0 3 0 3 1 2 1 2 1 3 1 3 1 3 1 1 3 1 1 3 1 1 2 1 0

11

1 3 1 1 3 3 1 3 1 1 3 1 1 3 1 1 2 1 0

9.2.5. Aşağı ve Yukarı Tezene Vuruşunun Uygulandığı Alıştırmalar

Etkinlik

1 ve 2. alıştırma, tezenenin aşağı ve yukarı uygulanması amacıyla verilmiştir. Alıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

1

♩ = 80 ①

↓ ↑ ↓ ↑

3 0 2 0 1 0 0 1 2

5

0 3 1 3 1 3 1 1 0

9

0 1 1 3 3 1 1 3 1 0 1 2 2 1 0

2

♩ = 90 ①

↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑

0 2 1 2 1 2 1 3 2 1 1 3 1 1 0

4

1 1 1 3 1 1 3 3 1 1 3 1 0 1 2 1 0 1 2 1 0

7

3 3 1 1 3 1 3 1 1 0 1 2 1 2 1 0 2 1 0

10

1 3 1 1 3 1 3 2 0 1 2 1 0

9.2.6. Dörtlük ve Sekizlik Değerdeki Tartımların Tezene Vuruşunun Uygulandığı Alıştırmalar

Etkinlik

1 ve 2. alıştırmayı, dördlük ve sekizlik değerlerdeki tartımların tezene vuruşunun uygulanması amacıyla verilmiştir. Alıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalışınız.

1

♩ = 90

①

↓

↓

↓

↑

↓

↑

0 1 2 1 2 1 2 0

5

1 1 3 1 3 1 3 1 1

9

1 3 1 3 1 1 3 1 1 3

13

1 3 1 1 2 1 1 3 1 0 1 2 0

2

♩ = 90 ①

1 2 1 0 1 2 1 3 1 1 1 3

5

3 1 1 1 3 1 1 0 1 2

9

1 0 1 1 3 1 1 3 1 1 2 0

9.2.7. Tezene ile Tel Üzerinde Eşit Frekansta Dengeli Ses Çıkarma Alıştırmaları

Etkinlik

1, 2 ve 3. alıştırmalar, tezene ile tel üzerinde eşit frekansta dengeli ses çıkarılması amacıyla verilmiştir. Alıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre eşit gürültüde ses çıkararak çalınız.

1

2

①
 ♪ = 90
 0 1 1 3 1 1 0 2 2 0 3 1 2 0
 7
 1 1 1 1 3 3 1 1 1 1 0 0 1 0 2 0 3 3 1 1 0

3

$\text{♩} = 80$

0 1 2 1

5

1 1 0

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Adı, Soyadı

Sınıfı, Numarası

YÖNERGE: Aşağıdaki tablo, öğrencinizi değerlendirmeniz için hazırlanmıştır. Öğrencinizin "Re Sesinin Bağlamadaki Yeri" ünitesindeki bilgi ve becerisini en doğru şekilde ifade eden seçeneğin altına (X) işareti koyunuz.

GÖZLENECEK DAVRANIŞLAR		Çok iyi	İyi	Orta	Kabul edilebilir	Zayıf
		5	4	3	2	1
1	Bağlamada re sesinin yerini gösterir.					
2	Bağlamada re sesini uygular.					
3	Sap üzerinde sol/sağ elini aşağı ve yukarı hareket ettirme alıştırmaları yapar.					
4	Bağlama ve tezene tutuşunu uygulayarak gösterir.					
5	1, 2 ve 3. parmağını birlikte kullandığı alıştırmalar yapar.					
6	Aşağı yukarı doğru tezene vuruşunu uygulayarak alıştırmalar yapar.					
7	Dörtlük ve sekizlik değerdeki tartımların tezene vuruşunu uygular.					
8	Tezeneyi tel üzerinde aşağı ve yukarı hareket ettirerek eşit frekansta, temiz ve dengeli ses çıkarır.					
9	Sol/sağ elinin 3. parmağı ile perdeye basmayı uygular.					

DEĞERLENDİRME

Öğrenciniz bu ölçekten 100 üzerinden 70 almışsa öğrenme yeterli düzeyde demektir. 69 veya altı puan almışsa ilgili önceki öğrenmeleri tekrar etmesi gerekmektedir.

PUANLAMA ANAHTARI: Bu ölçekten alınabilecek en yüksek puan 45, en düşük puan 9'dur.

Hesaplama:

(Alınan Not) = (Öğrencinin Aldığı Puan) x 100 ÷ (Alınabilecek En Yüksek Puan)

şeklinde yapılır.

Örnek: (Alınan not) = 36 x 100 ÷ 45 = 80

Mİ SESİNİN BAĞLAMADAKİ YERİ

10. Ünite

Ünite Konuları

10.1. Mi Sesinin Bağlamadaki Yeri

10. Mİ SESİNİN BAĞLAMADAKİ YERİ

ÜNİTEYE HAZIRLIK

1. Telli çalgılar çalan arkadaşlarınızdan, çalgıları üzerindeki mi notasını göstermelerini isteyiniz. Notanın sap üzerindeki yerine dikkat ederek bağlamanızdaki konumuyla karşılaştırınız.
2. Bağlama cetvelinden mi notasını gösteriniz.

10.1. Mi Sesinin Bağlamadaki Yeri

10.1.1. Bağlamada Mi Sesinin Yeri ve Gösterilişi

Mi sesi bağlamada Şema 9.1’de gösterildiği gibi alt, yani 1. telde 10. perdenin adıdır.

Görsel 10.1: Mi sesinin bağlamada gösterilişi

Bilgi Notu

Mi sesi konu içerisinde görseldeki gibi 1. parmak ile gösterilmiştir. Fakat mi sesinin uygulanışı alıştırma veya ezgilerdeki müzikal akışa göre değişiklik gösterebilir ve diğer parmaklar da kullanılabilir.

Bağlamada mi sesinin porte üzerindeki uygulanişı aşığıdaki gibi gösterilir.

1

10.1.3. Sap Üzerinde Sol/Sağ Eli Aşağı ve Yukarı Hareket Ettirme Alıştırmaları

Etkinlik

1, 2 ve 3. alıştırmalar, tezenenin sap üzerinde sol/sağ el ile aşağı ve yukarı hareketinin sağlanması amacıyla verilmiştir. Alıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

1

♩ = 60

0 1 1 1 3 3 1

4

1 1 0 0 1 1 1 1 1 1 1 3

7

1 3 3 1 1 1 1 1 1 0 1 0

2

DELİLO

Yöresi: Diyarbakır

Anonim Halk Ezgisi

♩ = 90

1 3 1 1 3 1 3 1 2

5

1 1 3 1 3 1 3 1 2

3

♩ = 80

3 1 1 3 1 3 1 1 2 1 2 1 0 0 1 2 1 3

5

3 1 3 1 1 3 3 1 3 1 1 2 1 2 1 0 0 3 1 1 0

10.1.4. Bağlama ve Tezene Tutuşunun Doğru Uygulanmasına Yönelik Alıştırmalar

Etkinlik

1 ve 2. alıştırmayı, bağlama ve tezene tutuşunun doğru uygulanması amacıyla verilmiştir. Alıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

1

♩ = 90 ①

0 3 1 1 1 3 1 1 1 1 2 0 3

5

1 1 3 1 3 1 2 1 1 3 1 0 1

9

1 1 3 1 3 1 2 1 1 3 1 0

2

♩ = 60 ①

1 3 3 1 3 3 1 3 3 1 1 3

5

1 1 3 1 2 1 0 1 1 3 1 2 0

9

3 3 1 1 3 3 1 3 3 1 1

13

3 1 1 3 1 1 0 1 3 1 1 2 2 0 0

10.1.5. 1, 2 ve 3. Parmağın Birlikte Kullanıldığı Alıştırmalar

Etkinlik

1, 2 ve 3. alıştırmalar; 1, 2 ve 3. parmağın birlikte kullanılması amacıyla verilmiştir. Alıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

1

♩ = 80 ①

0 1 1 3 3 3 1 3 1 1

3 1 3 1 3 3 1 3 1 2

2 1 2 0 1 0 3 1 3 1 3 1 2 0

2

♩ = 90 ①

0 2 1 2 1 2 1 3 1 3 1 3 1 1 2 1 1 3 1 1 1 3 1 1 1 3 1 1 1 2 1 0

3 1 3 1 2 1 1 3 3 1 1 3 1 1 3 3 1 1 3 1 1 1 3 3 1 1 1 2 1 0

0 1 1 1 3 1 3 1 3 1 3 3 1 3 3 1 1 1 3 1 2 2 1 1 3 1 1 0

3

♩ = 80

3 1 1 3 1 1 3 1 1 2 1 0 2 1 0 1 0 1 0 1 2 1 3 1 3

3 1 1 3 1 1 3 1 1 2 1 0 1 3 1 1 2 1 0

10.1.6. Aşağı ve Yukarı Tezene Vuruşunun Uygulandığı Alıştırmalar

Etkinlik

1 ve 2. alıştırma, tezenenin aşağı ve yukarı uygulanması amacıyla verilmiştir. Alıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

1

♩ = 90 ①

↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑

0 2 1 3 1 1 1 3 3 1 1 3 1 1 1 1 1 3 1 2 1 1 3

4

1 1 1 3 1 1 0 1 1 3 1 3 1 1 3 1 1 1 3 1 1 3

7

1 1 1 3 1 0 1 2 3 1 3 1 2 1 0 0 1 1 1 3 1 3

10

1 1 1 3 1 1 2 1 1 3 1 1 2 2 1 1 0

2

♩ = 60 ①

↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓

1 1 2 1 2 2 1 1 3 1 1 2

5

↓ ↑ ↓ ↑

1 1 3 1 2 1 1 3 2 0 0

9

3 3 1 1 3 1 1 1 3 1 3

13

1 1 1 2 1 1 1 3 1 3 1 1 0 1 0

10.1.7. Dörtlük ve Sekizlik Değerdeki Tartımların Tezene Vuruşunun Uygulandığı Ağıştırmalar

Etkinlik

1 ve 3 arasında yer alan ağıştırmalar, dörtlük ve sekizlik değerdeki tartımların tezene vuruşunun uygulanması amacıyla verilmiştir. Ağıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

1

♩ = 80 ①

4

7

2

♩ = 90

5

9

3

5

10.1.8. Tezene ile Tel Üzerinde Eşit Frekansta Dengeli Ses Çıkarma Alıştırmaları

Etkinlik

1 ve 2. alıştırmayı, tezene ile tel üzerinde dengeli frekansta ses çıkarılması amacıyla verilmiştir. Alıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre eşit gürültüde ses çıkararak çalınız.

1

2

♩ = 100

①

↓

↓

↑

0 1 1 1 3 3 3 1 3 1

5 3 3 1 3 1 1 1 3 1 1

9 1 1 2 1 0 3 1 3 1 1 1 3

13 1 1 3 1 1 1 3 1 1 2 0 1 1 3

17 1 1 1 3 1 1 2 2 1 0 1

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Adı, Soyadı

Sınıfı, Numarası

YÖNERGE: Aşağıdaki tablo, öğrencinizi değerlendirmeniz için hazırlanmıştır. Öğrencinizin “Mi Sesinin Bağlamadaki Yeri” ünitesindeki bilgi ve becerisini en doğru şekilde ifade eden seçeneğin altına (X) işareti koyunuz.

GÖZLENECEK DAVRANIŞLAR		Çok iyi	İyi	Orta	Kabul edilebilir	Zayıf
		5	4	3	2	1
1	Bağlamada mi sesinin yerini gösterir.					
2	Bağlamada mi sesini uygular.					
3	Sap üzerinde sol/sağ elini aşağı ve yukarı hareket ettirme alıştırmaları yapar.					
4	Bağlama ve tezenenin doğru tutuşunu gösterir.					
5	1, 2 ve 3. parmağını birlikte kullandığı alıştırmalar yapar.					
6	Aşağı yukarı doğru tezene vuruşunu uygulayarak alıştırmalar yapar.					
7	Dörtlük ve sekizlik değerdeki tartımların tezene vuruşunu uygular.					
8	Tezeneyi tel üzerinde aşağı ve yukarı hareket ettirerek eşit frekansta, temiz ve dengeli ses çıkarır.					

DEĞERLENDİRME

Öğrenciniz bu ölçekten 100 üzerinden 70 almışsa öğrenme yeterli düzeyde demektir. 69 veya altı puan almışsa ilgili önceki öğrenmeleri tekrar etmesi gerekmektedir.

PUANLAMA ANAHTARI: Bu ölçekten alınabilecek en yüksek puan 40, en düşük puan 8’dir.

Hesaplama:

(Alınan Not) = (Öğrencinin Aldığı Puan) x 100 ÷ (Alınabilecek En Yüksek Puan)

şeklinde yapılır.

Örnek: (Alınan not) = 36 x 100 ÷ 40 = 90

FA SESİNİN BAĞLAMADAKİ YERİ

11. Ünite

: Ünite Konuları

11.1. Fa Sesinin Bağlamadaki Yeri

11. FA SESİNİN BAĞLAMADAKİ YERİ

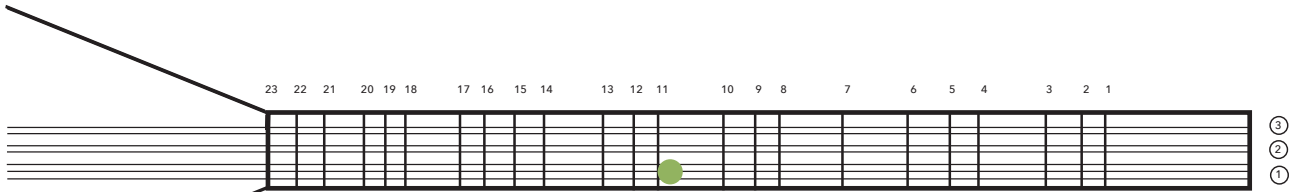
ÜNİTEYE HAZIRLIK

1. Telli çalgılar çalan arkadaşlarınızdan, çalgıları üzerindeki fa notasını göstermelerini isteyiniz. Notanın sap üzerindeki yerine dikkat ederek bağlamanızdaki konumuyla karşılaştırınız.
2. Bağlama cetvelinde fa notasını gösteriniz.

11.1. Fa Sesinin Bağlamadaki Yeri

11.1.1. Bağlamada Fa Sesinin Yeri ve Gösterilişi

Bağlamada fa sesi, Şema 10.1'de gösterildiği gibi 1. telde 10. perdenin adıdır.

Şema 10.1: Fa sesinin bağlamadaki yeri

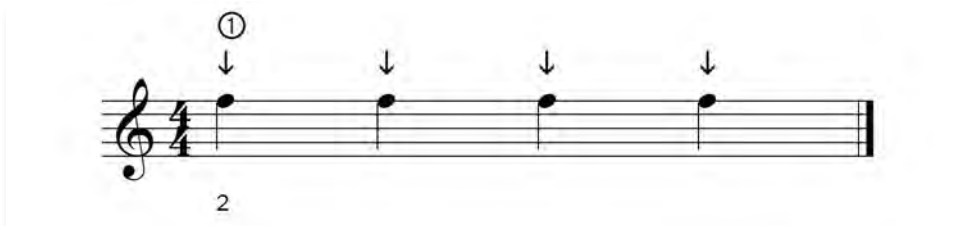

Görsel 11.1: Fa sesinin bağlamadaki yeri

Bilgi Notu

Fa sesi konu içerisinde görseldeki gibi 1. parmak ile gösterilmiştir. Fakat re sesinin uygulanışı alıştırma veya ezgilerdeki müzikal akışa göre değişiklik gösterebilir ve bağlamada diğer parmaklar da kullanılabilir.

11.1.2. Bağlamada Fa Sesinin Uygulanışı

1 ve 2. alıştırmayı, fa sesinin bağlamda uygulanması amacıyla verilmiştir. Alıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına uygun çalınız.

1 ve 2. alıştırmayı, fa sesinin bağlamda uygulanması amacıyla verilmiştir. Alıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına uygun çalınız.

1

2

11.1.3. Sap Üzerinde Sol/Sağ Eli Aşağı ve Yukarı Hareket Ettirme Alıştırmaları

1 ve 2. alıştırmayı, tezenenin sap üzerinde sol/sağ el ile aşağı ve yukarı hareketinin sağlanması amacıyla verilmiştir. Alıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalışınız.

1 ve 2. alıştırmayı, tezenenin sap üzerinde sol/sağ el ile aşağı ve yukarı hareketinin sağlanması amacıyla verilmiştir. Alıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalışınız.

1

2

11.1.4. Bağlama ve Tezene Tutuşunun Doğru Uygulanmasına Yönelik Alıştırmalar

Etkinlik

1, 2 ve 3. alıştırmalar, bağlama ve tezene tutuşunun doğru uygulanması amacıyla verilmiştir. Alıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

1

♩ = 90

0 1 1 3 1 2 1 1 1 2 1 1 2 1 0

5

0 2 1 2 1 3 1 2 0 3 1 3 1 3 1 3 0 3 1 3

10

1 3 1 3 0 2 1 2 1 2 1 2 0 2 1 1 2 1 0

2

♩ = 80

0 1 1 1 1 1 2

4

1 1 1 1 1 1 0 1 1 2

7

1 3 1 2 1 1 3 1 2

3

♩ = 80

2 2 2 2 2 2 2 1 1 1 1 1 1 2 2 1 2 1 2 1 1 1 1 3 1 1

5

2 2 1 2 1 2 2 1 2 1 1 3 1 2 2 1 2 1 1 1 1 3 1

11.1.5. 1, 2 ve 3. Parmağın Birlikte Kullanıldığı Ağıştırmalar

Etkinlik

1, 2 ve 3. ağıştırmalar; 1, 2 ve 3. parmağın birlikte kullanılması amacıyla verilmiştir. Ağıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

1

♩ = 100

3 1 2 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

11.1.6. Aşağı ve Yukarı Tezene Vuruşunun Uygulandığı Ağıştırmalar

Etkinlik

1, 2 ve 3. alıştırmalar, tezenenin aşağı ve yukarı uygulanması amacıyla verilmiştir. Alıştır-
maları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalışınız.

1

2

♩ = 100   ① ↓   ↓   ↑

0 1 1 3 1 2 1 1 3 1 2

4 2 1

7 3 1 3 1 2

10 1 3 1 3 1 1 3 1 2

3

♩ = 80

2 2 1 2 1 2 1 2 1 1 3 1 1 3 3 1 1 3 1 1 3 1 1

3 3 1 1 1 3 1 3 1 2 2 1 1 3 1 1 0

11.1.7. Dörtlük ve Sekizlik Değerdeki Tartımların Doğru Tezene Vuruşunun Uygulandığı Alıştırmalar

Etkinlik

1 ve 2. alıştırmayı, dörtlük ve sekizlik değerlerdeki tartımların tezene vuruşunun uygulanması amacıyla verilmiştir. Alıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalışınız.

1

♩ = 100

①

↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓

0 1 1 3 1 1 3 1 2 1 3 1 1 2 0

4

1 2 1 3 1

7

3 1 2 1 1 1 2

2

11.1.8. Tezene ile Tel Üzerinde Eşit Frekansta Dengeli Ses Çıkarma Alıştırmaları

Etkinlik

1 ve 2. alıştırmayı, tezene ile tel üzerinde dengeli frekansta ses çıkarılması amacıyla verilmiştir. Alıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre eşit gürlükte ses çıkararak çalınız.

1

♩ = 100 ①
↓ ↑

0 1 2 1 3 1 3 1 2

4

1 1 1 2

2

♩ = 100 ①
↓ ↓ ↑

0 1 1 3 1 2 1

5

3 1 3 1

9

2 0 2 1 1 1 2

13

1 1 1 3 1 1 1 3

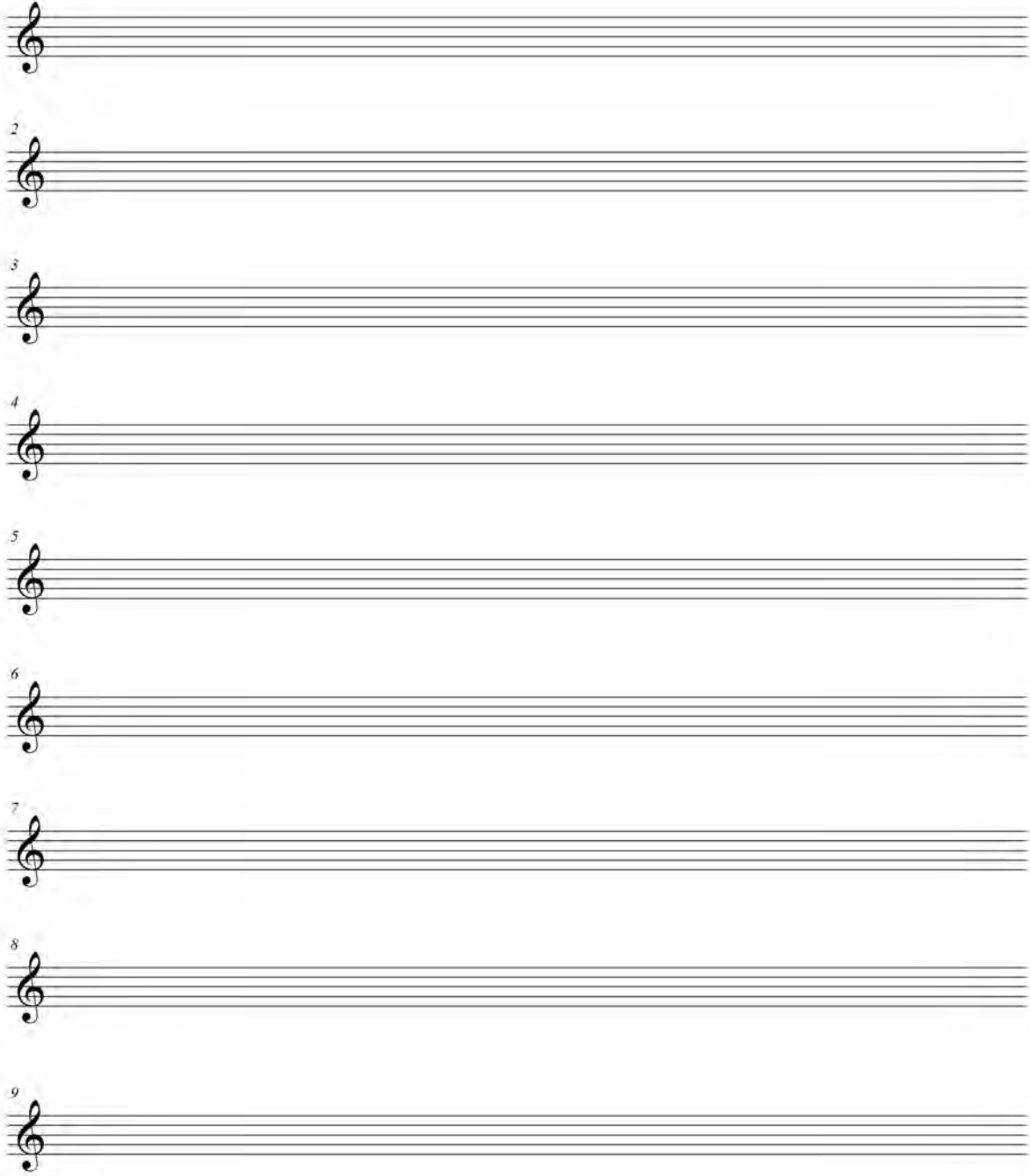
17

1 0 2 1

Etkinlik

İçerisinde la, si, do, re, mi ve fa notaları bulunan dörtlük ve sekizlik tartımlarda 2/4, 4/4 zamanlı alıştırmalar yazınız. 1, 2 ve 3. parmakları kullanmaya özen gösteriniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Adı, Soyadı

Sınıfı, Numarası

YÖNERGE: Aşağıdaki tablo, öğrencinizi değerlendirmeniz için hazırlanmıştır. Öğrencinizin "Fa Sesinin Bağlamadaki Yeri" ünitesindeki bilgi ve becerisini en doğru şekilde ifade eden seçeneğin altına (X) işareti koyunuz.

GÖZLENECEK DAVRANIŞLAR		Çok iyi	İyi	Orta	Kabul edilebilir	Zayıf
		5	4	3	2	1
1	Bağlamada fa sesinin yerini gösterir.					
2	Bağlamada fa sesini uygular.					
3	Sap üzerinde sol/sağ elini aşağı ve yukarı hareket ettirme alıştırmaları yapar.					
4	Bağlama ve tezenenin doğru tutuşunu gösterir.					
5	1, 2 ve 3. parmağını birlikte kullandığı alıştırmalar yapar.					
6	Aşağı yukarı doğru tezene vuruşunu uygulayarak alıştırmalar yapar.					
7	Dörtlük ve sekizlik değerdeki tartımların tezene vuruşunu uygular.					
8	Tezeneyi tel üzerinde aşağı ve yukarı hareket ettirerek eşit frekansta, temiz ve dengeli ses çıkarır.					

DEĞERLENDİRME

Öğrenciniz bu ölçekten 100 üzerinden 70 almışsa öğrenme yeterli düzeyde demektir. 69 veya altı puan almışsa ilgili önceki öğrenmeleri tekrar etmesi gerekmektedir.

PUANLAMA ANAHTARI: Bu ölçekten alınabilecek en yüksek puan 40, en düşük puan 8'dir.

Hesaplama:

(Alınan Not) = (Öğrencinin Aldığı Puan) x 100 ÷ (Alınabilecek En Yüksek Puan)

şeklinde yapılır.

Örnek: (Alınan not) = 36 x 100 ÷ 40 = 90

SOL SESİNİN BAĞLAMADAKİ YERİ

12. Ünite

Ünite Konuları

12.1. Sol Sesinin Bağlamadaki Yeri

12. SOL SESİNİN BAĞLAMADAKİ YERİ

ÜNİTEYE HAZIRLIK

1. Telli çalgılar çalan arkadaşlarınızdan, çalgıları üzerindeki sol notasını göstermelerini isteyiniz. Notanın sap üzerindeki yerine dikkat ederek bağlamanızdaki konumuyla karşılaştırınız.
2. Bağlama cetvelinde sol notasını gösteriniz.
3. İçerisinde sol sesinin bulunduğu halk ezgilerini araştırınız. Bu notanın olduğu ezgileri sınıfınıza getiriniz.

12.1. Sol Sesinin Bağlamadaki Yeri

12.1.1. Bağlamada Sol Sesinin Yeri ve Gösterilişi

Bağlamada sol sesi, Şema 11.1’de gösterildiği gibi 1. telde 14. perdenin adıdır.

Şema 11.1: Sol sesinin bağlamadaki yeri

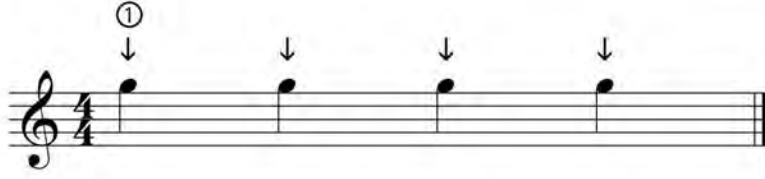
Görsel 12.1: Sol sesinin bağlamadaki yeri

Bilgi Notu

Sol sesi konu içerisinde görseldeki gibi 1. parmak ile gösterilmiştir. Fakat sol sesinin uygulanışı alıştırma veya ezgilerdeki müzikal akışa göre değişiklik gösterebilir ve bağlamada diğer parmaklar da kullanılabilir.

12.1.2. Bağlamada Sol Sesinin Uygulanışı

Bağlamada sol sesinin porte üzerindeki uygulanışı aşağıdaki gibidir.

Etkinlik

1 ve 2. alıştırma, sol sesinin bağlamada uygulanması amacıyla verilmiştir. Alıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

1

2

12.1.3. Sap Üzerinde Sol/Sağ Eli Aşağı ve Yukarı Hareket Ettirme Alıştırmaları

Etkinlik

1 ve 3 arasında yer alan alıştırmalar, tezenenin sap üzerinde sol/sağ el ile aşağı ve yukarı hareketinin sağlanması amacıyla verilmiştir. Alıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

1

2

♩ = 100

①

0 1 2 1 3 1 3 1 2

7

1 3 1 2 1 3

13

1 3 1 2

3

♩ = 80

3 1 1 1 3 1 1 1 3 1 2 1 3 3 1 1 1 3 1 1 1 3 1 0

5

0 1 2 1 3 1 3 1 1 1 3 1 1 1 1 1 3 1 3 1

12.1.4. Bağlama ve Tezene Tutuşunun Doğru Uygulanmasına Yönelik Aıştırmalar

Etkinlik

1 ve 4 arasında yer alan alıştırmalar, bağlama ve tezene tutuşunun doğru uygulanması amacıyla verilmiştir. Aıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

1

♩ = 60

①

0 1 1 3 1 1 1 3 1 1 1 2 1 1 1 3 3 3

3 1 1 1 2 1 1 1 3 1 1 1 3 1 1 0

2

♩ = 90 ①

3 2 1 2 2 1 1 3 1 2 1 1 2 1 0 1

3

0 1 0 1 1 3 1 2 1 1 1 3 1

1. 2.

3

♩ = 60

3 1 1 1 1 3 1 3 1

3

1 1 2 1 2 1 1 1 3 1 3 1 3 3 1 1

6

1 1 3 1 3 1 1 1 2 1 2 1 3 1 1 1 1 1 2

4

♩ = 60

1 2 1 1 1 3 1 1 1 2 1 1 1 3 1 1

3

1 3 1 1 1 2 1 1 1 3 1 1 2 1 2

12.1.5. 1, 2 ve 3. Parmağın Birlikte Kullanıldığı Alıştırmalar

Etkinlik

1 ve 3 arasında yer alan alıştırmalar; 1, 2 ve 3. parmağın birlikte kullanılması amacıyla verilmiştir. Alıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalışınız.

1

♩ = 100

① ↓ ↑

0 1 1 3 1 2 1 3 1 3 1 2 1 3 1 3

5 1 1 3 1 2 1 3

9 1 3 1 2

2

♩ = 100

① ↓ ↓ ↑

0 1 2 1 3 1 3 1 2 1

4 3 1 2 1 3

7 1 3 1 2

3

♩ = 80

↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓

3 3 1 1 2 2 1 1 3 3 1 1 3 1 1 2 1 3

7 3 3 1 1 2 2 1 1 3 3 1 1 3 1 1 3 1 2

12.1.6. Aşağı ve Yukarı Tezene Vuruşunun Uygulandığı Ağıştırmalar

Etkinlik

1 ve 2. ağıştırma, tezenenin aşıağı ve yukarı uygulanması amacıyla verilmiştir. Ağıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

1

♩ = 100 ①

↓ ↓ ↑

3 1 1 2

5

1 2 0 1 3 1 2 1 1 1

2

♩ = 100 ①

↓ ↓ ↑

0 1 2 1 2 1 1 3

4

1 3 1 1 3 1 3 1 1 2 1 3 3 1

7

1 2 3 1 1 3 2 1 1 3 1

12.1.7. Dörtlük ve Sekizlik Değerdeki Tartımların Tezene Vuruşunun Uygulandığı Ağıştırmalar

Etkinlik

1 ve 2. ağıştırma, dörtlük ve sekizlik değerdeki tartımların tezene vuruşunun uygulanması amacıyla verilmiştir. Ağıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

1

♩ = 90 ①

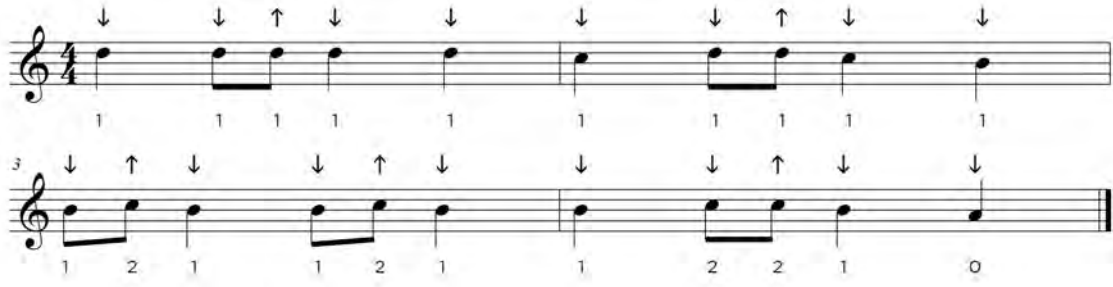
↓ ↑ ↓ ↑

3 1 1 0 1 1 3 3 1 1 2 1 1 3 1 0

7

3 1 1 3 1 1 0 2 1 0

2

12.1.8. Tezene ile Tel Üzerinde Eşit Frekansta Dengeli Ses Çıkarma Alıştırmaları

Etkinlik

1 ve 2. alıştırmalar, tezene ile tel üzerinde dengeli frekansta ses çıkarılması amacıyla verilmiştir. Alıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre eşit gürlükte ses çıkararak çalınız.

1

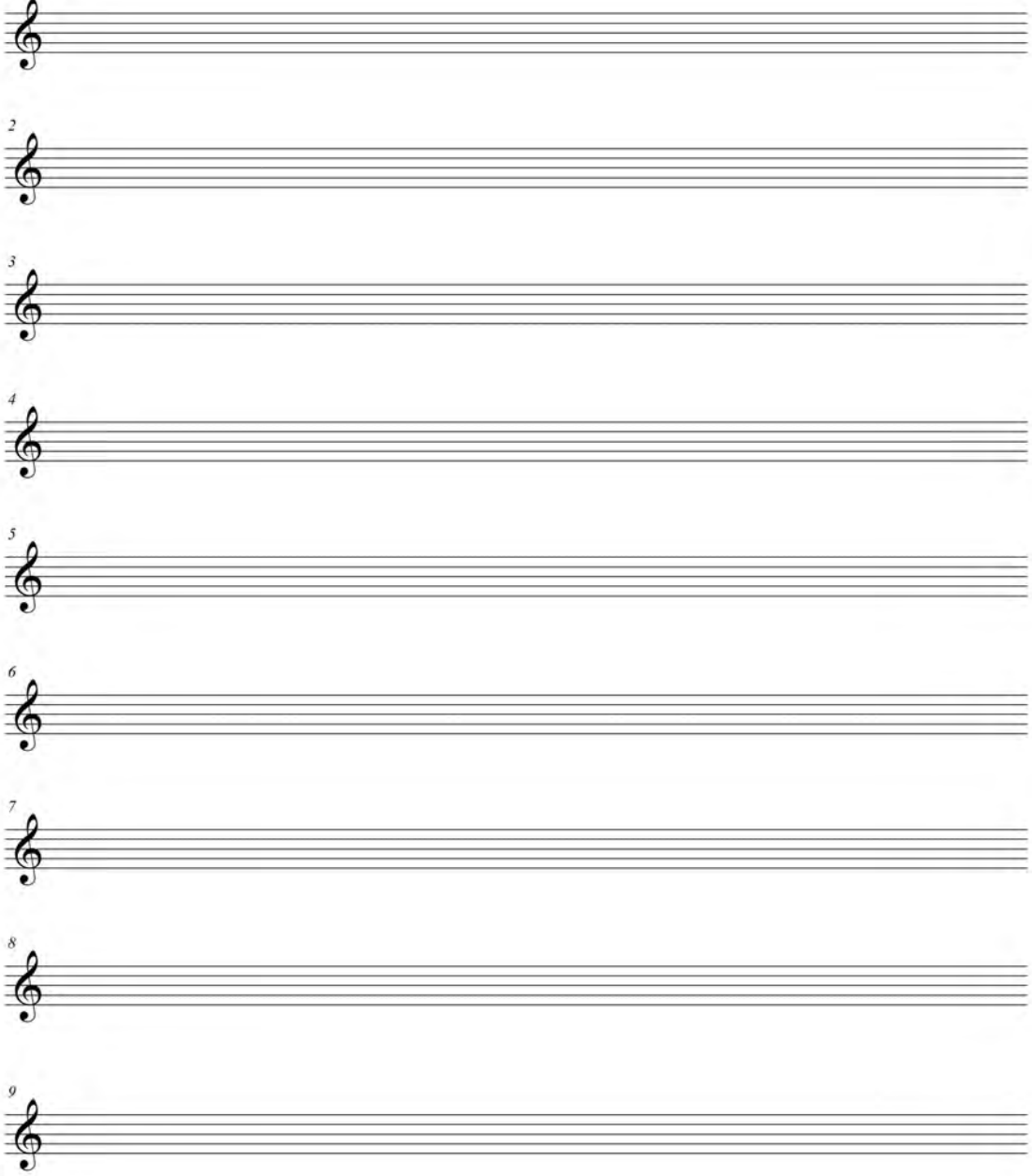

2

Etkinlik

İçerisinde la, si, do, re, mi, fa ve sol eslerinin bulunduğu dörtlük ve sekizlik tartımlarda 2/4, 4/4 zamanlı alıştırımlar yazınız. 1, 2 ve 3. parmakları kullanmaya özen gösteriniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Adı, Soyadı

Sınıfı, Numarası

YÖNERGE: Aşağıdaki tablo, öğrencinizi değerlendirmeniz için hazırlanmıştır. Öğrencinizin "Sol Sesinin Bağlamadaki Yeri" ünitesindeki bilgi ve becerisini en doğru şekilde ifade eden seçeneğin altına (X) işareti koyunuz.

GÖZLENECEK DAVRANIŞLAR		Çok iyi	İyi	Orta	Kabul edilebilir	Zayıf
		5	4	3	2	1
1	Bağlamada sol sesinin yerini gösterir.					
2	Bağlamada sol sesini uygular.					
3	Sap üzerinde sol/sağ elini aşağı ve yukarı hareket ettirme alıştırmaları yapar.					
4	Bağlama ve tezenenin doğru tutuşunu gösterir.					
5	1, 2 ve 3. parmağını birlikte kullandığı alıştırmalar yapar.					
6	Aşağı yukarı doğru tezene vuruşunu uygulayarak alıştırmalar yapar.					
7	Dörtlük ve sekizlik değerlerdeki tartımların tezene vuruşunu uygular.					
8	Tezeneyi tel üzerinde aşağı ve yukarı hareket ettirerek eşit frekansta, temiz ve dengeli ses çıkarır.					

DEĞERLENDİRME

Öğrenciniz bu ölçekten 100 üzerinden 70 almışsa öğrenme yeterli düzeyde demektir. 69 veya altı puan almışsa ilgili önceki öğrenmeleri tekrar etmesi gerekmektedir.

PUANLAMA ANAHTARI: Bu ölçekten alınabilecek en yüksek puan 40, en düşük puan 8'dir.

Hesaplama:

(Alınan Not) = (Öğrencinin Aldığı Puan) x 100 ÷ (Alınabilecek En Yüksek Puan)

şeklinde yapılır.

Örnek: (Alınan not) = 36 x 100 ÷ 40 = 90

OKTAV LA SESİNİN BAĞLAMADAKİ YERİ

13. Ünite

Ünite Konuları

13.1. Oktav La Sesinin Bağlamadaki Yeri

13. OKTAV LA SESİNİN BAĞLAMADAKİ YERİ

ÜNİTEYE HAZIRLIK

1. Telli çalgılar çalan arkadaşlarınızdan, çalgıları üzerindeki oktav la notasını göstermelerini isteyiniz. Notanın sap üzerindeki yerine dikkat ederek bağlamandaki konumuyla karşılaştırınız.
2. Bağlama cetvelinde oktav la notasını gösteriniz.
3. İçerisinde oktav la sesinin bulunduğu halk ezgilerini araştırınız. Bu notanın bulunduğu ezgileri sınıfınıza getiriniz.

13.1. Oktav La Sesinin Bağlamadaki Yeri

13.1.1. Bağlamada Oktav La Sesinin Yeri ve Gösterilişi

Bağlamada oktav la sesi, Şema 12.1’de gösterildiği gibi 1. telde 17. perdenin adıdır.

Şema 12.1: Oktav la sesinin bağlamadaki yeri

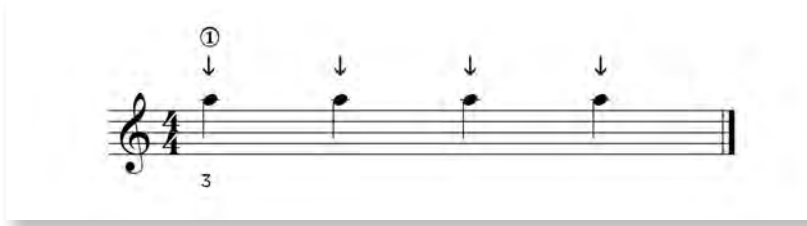
Görsel 13.1: Oktav la sesinin bağlamadaki yeri

Bilgi Notu

Oktav la sesi konu içerisinde görseldeki gibi 1. parmak ile gösterilmiştir. Fakat oktav la sesinin uygulanışı alıştırma veya ezgilerdeki müzikal akışa göre değişiklik gösterebilir ve bağlamada diğer parmaklar da kullanılabilir.

13.1.2. Bağlamada Oktav La Sesinin Uygulanışı

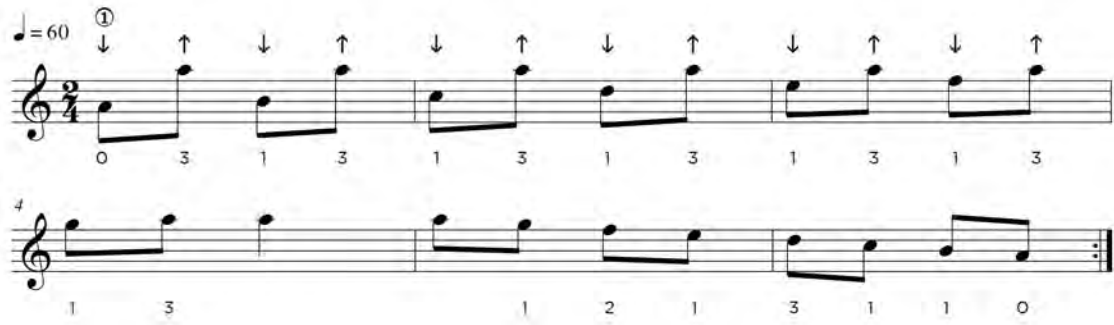
Bağlamada *oktav la* sesi porte üzerinde şu şekilde uygulanır:

Etkinlik

1 ve 2. alıştırma, oktav la sesinin bağlamada uygulanması amacıyla verilmiştir. Alıştırma-
ları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına uygun çalınız.

1

2

13.1.3. Sap Üzerinde Sol/Sağ Eli Aşağı ve Yukarı Hareket Ettirme Alıştırmaları

Etkinlik

1 ve 3 arasında yer alan alıştırmalar, tezenenin sap üzerinde sol/sağ el ile aşağı ve yukarı hareketinin sağlanması amacıyla verilmiştir. Alıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

1

♩ = 120 ①

0 1 2 1 3 1 1 1 1

5 1 3 1 1 1 1 1 3 1 1 1

9 3 1 1 1 1 1 1 1 3

13 1 1 1 1 1 3 1 2

2

♩ = 80 ①

0 1 2 1 3 1 3 1 1 1

4 1 2 1 3 1 1 1 3 1 2 1 3 1

7 1 1 1 1 0 1 1 3 1 2 1 3 1 1 1 1 1

3

♩ = 70

3 3 1 3 1 3 3 1 3 1 3 1 1 2

5 3 1 2 1 1 3 1 3 3 1 1 1 2 3 3 1 3 1 3 3 1 1 1 3

13.1.4. Bağlama ve Tezene Tutuşunun Doğru Uygulanmasına Yönelik Alıştırma

Etkinlik

1 ve 3 arasında yer alan alıştırma, bağlama ve tezene tutuşunun doğru uygulanması amacıyla verilmiştir. Alıştırma, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

1

♩ = 60 ①

↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑

3 1 3 1 3 1 2 1 3 1 3 1 3 1 3 1

4

1 1 2 1 3 1 1 3 1 1 1 3 1 1 1

7

2

♩ = 60 ①

↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓

3 1 3 1 1 3 1 1 3 1 3 1 2 1 3

4

3 1 3 1 3 1 3 1 1 1 1 1 3 1 1 3

7

3

♩ = 60 ①

↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓

0 3 1 3 1 3 1 2 1 3 1 3 1 2 0 0 3 2 3 1 2 1 3 1 3 1 2 0 1 0

5

0 2 1 2 1 3 1 3 1 2 0 1 0 1 0 3 1 3 1 3 1 2

13.1.5. 1, 2 ve 3. Parmağın Birlikte Kullanıldığı Alıştırmalar

Etkinlik

1 ve 2. alıştırma; 1, 2 ve 3. parmağın birlikte kullanılması amacıyla verilmiştir. Alıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

1

Sezgin MENTEŞE

♩ = 100 ① ↓ ↑

0 1 2 1 1

5 1 1 3 1 3

9 1 1 1

13 1 1

2

Sezgin MENTEŞE

♩ = 100 ① ↓ ↓ ↓ ↑

0 1 1 1 1 3 1 2 1 1 2 1 3 1

4 3 1 1 3 1 1 1 2 1 1

7 3 1 1 3 1 2

13.1.6. Aşağı Yukarı Doğru Tezene Vuruşunun Uygulandığı Ağıştırmalar

Etkinlik

1 ve 3 arasında yer alan ağıştırmalar, tezenenin ağıştı ve yukarı uygulanması amacıyla verilmiştir. Ağıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

1

♩ = 100 ①

0 1 2 1 3

6

1 2 1 3 1

11

3 2 1 3 1 1

2

♩ = 100 ①

0 3 1 1 2 1 3 1 2 1 3 1 1 1 3

5

1 1 2 3 1 3 1 1 1 1

9

2 1 1 1 1 3 1

3

♩ = 60 ①

0 3 1 3 1 3 1 2 1 3 1 3 1 3 1 2

4

1 3 1 3 1 2 0 1 0 3 1 3

7

13.1.7. Dörtlük ve Sekizlik Değerdeki Tartımların Doğru Tezene Vuruşunun Uygulandığı Aıştırmalar

Etkinlik

1 ve 3 arasında yer alan aıştırmalar, dörtlük ve sekizlik değerdeki tartımların tezene vuruşunun uygulanması amacıyla verilmiştir. Aıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

1

♩ = 60

1 3 1 1 3 1 1 2 1 1 3 1 1 3

2

♩ = 90

0 1 2 1 3 1 2 1 3 1 3 1 2 1

3

♩ = 100

13.1.8. Tezene ile Tel Üzerinde Eşit Frekansta Dengeli Ses Çıkarma Alıştırmaları

Etkinlik

1 ve 3 arasında yer alan alıştırmalar, tezene ile tel üzerinde dengeli frekansta ses çıkarılması amacıyla verilmiştir. Alıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre eşit gürlükte ses çıkararak çalınız.

1

♩ = 60 ①

1 1 3 1

3 1 2 1

3 1 3 1

3 1 3 1

3 1 3 1

1 1 3 1

3 1 2 1

3 1 3 1

3 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

3 1 2 1

3 1 3 1

3 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

3 1 2 1

3 1 3 1

3 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

3 1 2 1

3 1 3 1

3 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

3 1 2 1

3 1 3 1

3 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

3 1 2 1

3 1 3 1

3 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

3 1 2 1

3 1 3 1

3 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

3 1 2 1

3 1 3 1

3 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

3 1 2 1

3 1 3 1

3 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

3 1 2 1

3 1 3 1

3 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

3 1 2 1

3 1 3 1

3 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

3 1 2 1

3 1 3 1

3 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

3 1 2 1

3 1 3 1

3 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

3 1 2 1

3 1 3 1

3 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

3 1 2 1

3 1 3 1

3 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

3 1 2 1

3 1 3 1

3 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

3 1 2 1

3 1 3 1

3 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

3 1 2 1

3 1 3 1

3 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

3 1 2 1

3 1 3 1

3 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

3 1 2 1

3 1 3 1

3 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

3 1 2 1

3 1 3 1

3 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

3 1 2 1

3 1 3 1

3 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

3 1 2 1

3 1 3 1

3 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

3 1 2 1

3 1 3 1

3 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

3 1 2 1

3 1 3 1

3 1 3 1

1 1 3 1

1 1 3 1

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Adı, Soyadı

Sınıfı, Numarası

YÖNERGE: Aşağıdaki tablo, öğrencinizi değerlendirmeniz için hazırlanmıştır. Öğrencinizin "Oktav La Sesinin Bağlamadaki Yeri" ünitesindeki bilgi ve becerisini en doğru şekilde ifade eden seçeneğin altına (X) işareti koyunuz.

GÖZLENECEK DAVRANIŞLAR		Çok iyi	İyi	Orta	Kabul edilebilir	Zayıf
		5	4	3	2	1
1	Bağlamada oktav la sesinin yerini gösterir.					
2	Bağlamada oktav la sesini uygular.					
3	Sap üzerinde sol/sağ elini aşağı ve yukarı hareket ettirme alıştırmaları yapar.					
4	Bağlama ve tezenenin doğru tutuşunu gösterir.					
5	1, 2 ve 3. parmağını birlikte kullandığı alıştırmalar yapar.					
6	Aşağı yukarı doğru tezene vuruşunu uygulayarak alıştırmalar yapar.					
7	Dörtlük ve sekizlik değerdeki tartımların tezene vuruşunu uygular.					
8	Tezeneyi tel üzerinde aşağı ve yukarı hareket ettirerek eşit frekansta, temiz ve dengeli ses çıkarır.					

DEĞERLENDİRME

Öğrenciniz bu ölçekten 100 üzerinden 70 almışsa öğrenme yeterli düzeyde demektir. 69 veya altı puan almışsa ilgili önceki öğrenmeleri tekrar etmesi gerekmektedir.

PUANLAMA ANAHTARI: Bu ölçekten alınabilecek en yüksek puan 40, en düşük puan 8'dir.

Hesaplama:

(Alınan Not) = (Öğrencinin Aldığı Puan) x 100 ÷ (Alınabilecek En Yüksek Puan)

şeklinde yapılır.

Örnek: (Alınan not) = 36 x 100 ÷ 40 = 90

OKTAV Sİ SESİNİN BAĞLAMADAKİ YERİ

14. Ünite

Ünite Konuları

14.1. Oktav Si Sesinin Bağlamadaki Yeri

14. OKTAV Sİ SESİNİN BAĞLAMADAKİ YERİ

ÜNİTEYE HAZIRLIK

1. Telli çalgılar çalan arkadaşlarınızdan, çalgıları üzerindeki oktav si notasını göstermelerini isteyiniz. Notanın sap üzerindeki yerine dikkat ederek bağlamanızdaki konumuyla karşılaştırınız.
2. Bağlama cetvelinde oktav si notasını gösteriniz.

14.1. Oktav Si Sesinin Bağlamadaki Yeri

14.1.1. Bağlamada Oktav Si Sesinin Yeri ve Gösterilişi

Oktav si sesi Şema 13.1’de gösterildiği gibi bağlamada alt, yani 1. telde 20. perdenin adıdır.

Şema 13.1: Oktav si sesinin bağlamadaki yeri

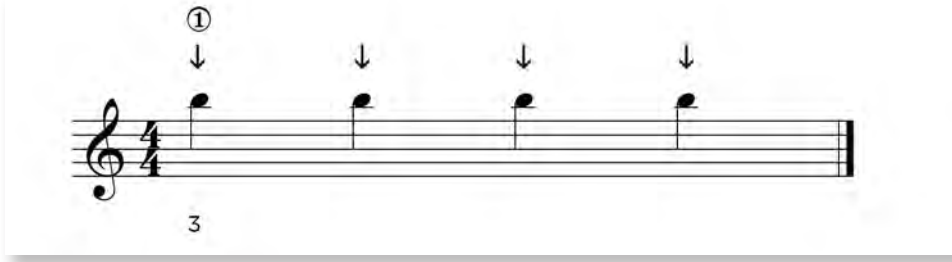
Görsel 14.1: Oktav si sesinin bağlamadaki yeri

Bilgi Notu

Oktav si sesi konu içerisinde görseldeki gibi 1. parmak ile gösterilmiştir. Fakat oktav si sesinin uygulanışı alıştırma veya ezgilerdeki müzikal akışa göre değişiklik gösterebilir ve bağlamada diğer parmaklar da kullanılabilir.

14.1.2. Bağlamada Oktav Si Sesinin Uygulanışı

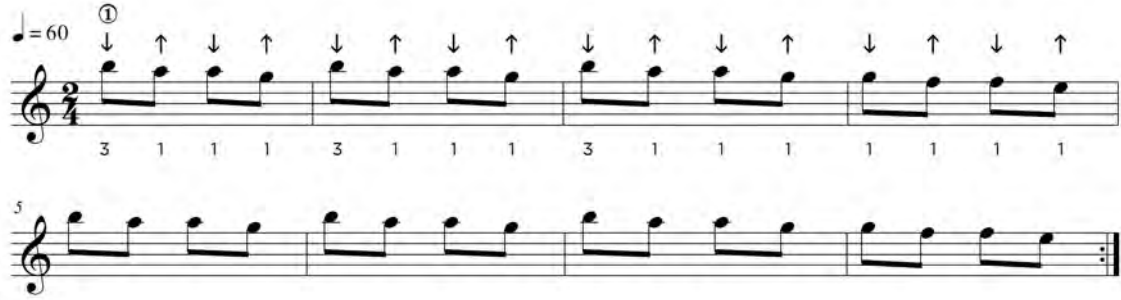
Bağlamada oktav si sesinin porte üzerindeki uygulanışı aşağıdaki gibidir.

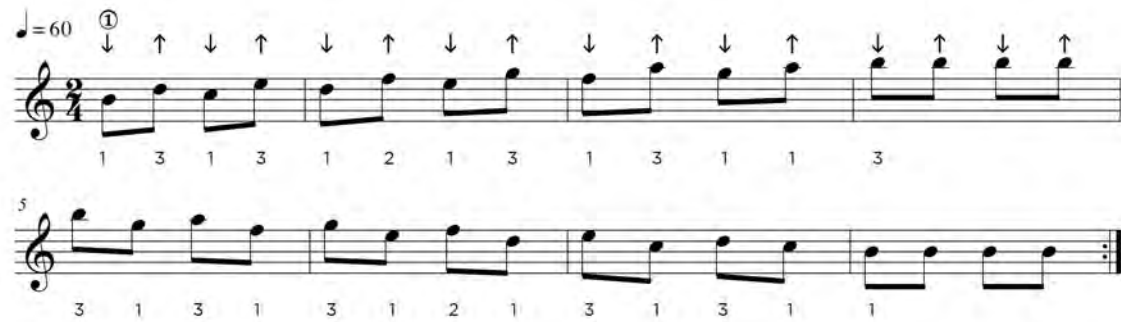
Etkinlik

1 ve 2. alıştırma, oktav si sesinin bağlamada uygulanması amacıyla verilmiştir. Alıştırma-
ları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına uygun çalınız.

1

2

14.1.3. Sap Üzerinde Sol/Sağ Eli Aşağı ve Yukarı Hareket Ettirme Alıştırmaları

Etkinlik

1 ve 2. alıştırma, tezenenin sap üzerinde sol/sağ el ile aşağı ve yukarı hareketinin sağlanması amacıyla verilmiştir. Alıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

1

♩ = 100

① ↓ ↑ ↓ ↑

3 1 1 3 1 3 1 3 1 3

2

♩ = 100

① ↓ ↑

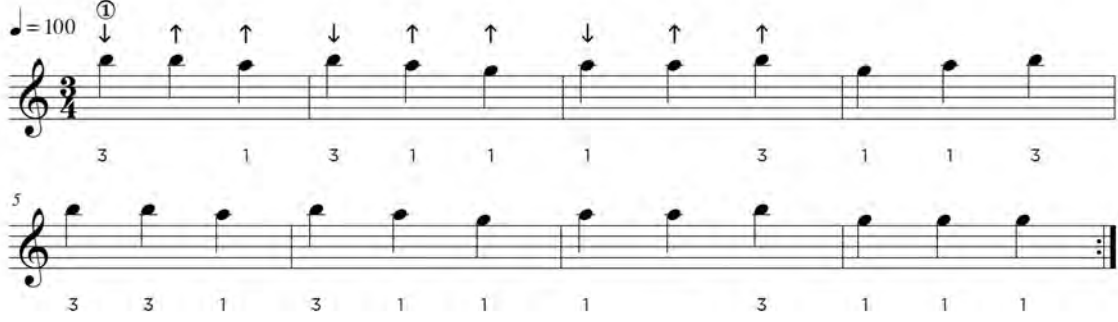
3 1 1 3 1 3 1 3 1 3 1 3 1 2

14.1.4. Bağlama ve Tezene Tutuşunun Doğru Uygulanmasına Yönelik Alıştırma

Etkinlik

1 ve 4 arasında yer alan alıştırma, bağlama ve tezene tutuşunun doğru uygulanması amacıyla verilmiştir. Alıştırma, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

1

2

3

4

14.1.5. 1, 2 ve 3. Parmağın Birlikte Kullanıldığı Ağıştırmalar

Etkinlik

1 ve 3 arasında yer alan ağıştırmalar; 1, 2 ve 3. parmağın birlikte kullanılması amacıyla verilmiştir. Ağıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

1

♩ = 100 ①

1 3 1 3 1 3 1 2

5 1 3 1 3 1 2 0 1

9 0 1 3 3 3 3 3 2

2

♩ = 100 ①

0 1 2 1 3 1 3 1 2

6 1 3 1 3 1 3 1 3

11 1 3 1 2 1 3 1 3 1 2

3

♩ = 60

3 2 1 2 3 2 1 2 1 1 2 1 1 3 1 1 2 3 2 1 2 1 1 1 2 1 1

5 3 1 1 1 3 1 1 3 1 1 2 3 2 1 2 1 0 1 2 1 0

14.1.7. Dörtlük ve Sekizlik Değerdeki Tartımların Doğru Tezene Vuruşunun Uygulandığı Alıştırmalar

Etkinlik

1 ve 3 arasında yer alan alıştırmalar, dörtlük ve sekizlik değerdeki tartımların tezene vuruşunun uygulanması amacıyla verilmiştir. Alıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

1

♩ = 90

3 1 1 3 1 3

1 2 1 3 1 3 1 2

3 1 3 1 1 3 1 1 2 1 1

3 1 1 3 1 3 1 3 1 1 1

2

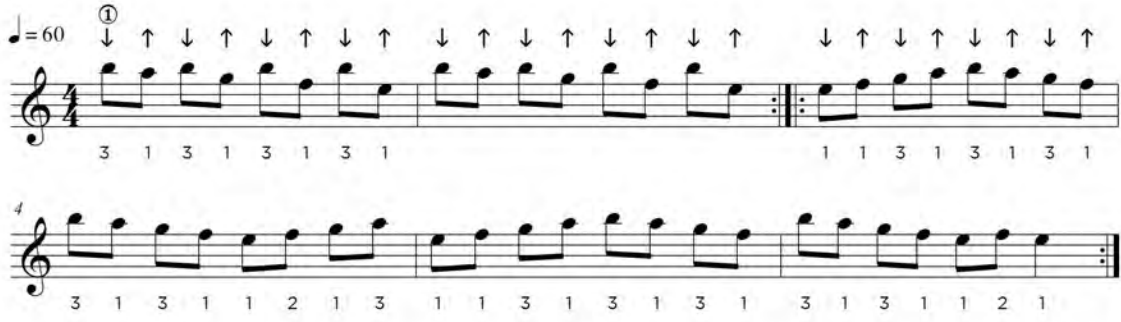
♩ = 100

0 1 2 3 1 1 1

3 1 1 2 1 1 3 1

1 3 1 1 3 1 3

1 3 1 3 1 2

14.1.8. Tezene ile Tel Üzerinde Eşit Frekansta Dengeli Ses Çıkarma Alıştırmaları

Etkinlik

1 ve 3 arasında yer alan alıştırmalar, tezene ile tel üzerinde dengeli frekansta ses çıkarılması amacıyla verilmiştir. Alıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre eşit gürlükte ses çıkararak çalınız.

1

2

♩ = 100 ①

Etkinlik

Verilen ezginin deşifresini yapınız. Parmak numarası ve tezene vuruşlarını yazınız ve bağlamanızla çalınız. Seslendirdiğiniz ezgiyi kaydedip dinleyiniz ve oktav si sesi baskılarınızı değerlendiriniz.

Etkinlik

Aşağıdaki görsellerde bağlamada hangi perdelere basılmıştır? Yazınız.

.....

.....

.....

.....

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Adı, Soyadı

Sınıfı, Numarası

YÖNERGE: Aşağıdaki tablo, öğrencinizi değerlendirmeniz için hazırlanmıştır. Öğrencinizin "Oktav Si Sesinin Bağlamadaki Yeri" ünitesindeki bilgi ve becerisini en doğru şekilde ifade eden seçeneğin altına (X) işareti koyunuz.

GÖZLENECEK DAVRANIŞLAR		Çok iyi	İyi	Orta	Kabul edilebilir	Zayıf
		5	4	3	2	1
1	Bağlamada oktav si sesinin yerini gösterir.					
2	Bağlamada oktav si sesini uygular.					
3	Sap üzerinde sol/sağ elini aşağı ve yukarı hareket ettirme alıştırmaları yapar.					
4	Bağlama ve tezenenin doğru tutuşunu gösterir.					
5	1, 2 ve 3. parmağını birlikte kullandığı alıştırmalar yapar.					
6	Aşağı yukarı doğru tezene vuruşunu uygulayarak alıştırmalar yapar.					
7	Dörtlük ve sekizlik değerdeki tartımların tezene vuruşunu uygular.					
8	Tezeneyi tel üzerinde aşağı ve yukarı hareket ettirerek eşit frekansta, temiz ve dengeli ses çıkarır.					

DEĞERLENDİRME

Öğrenciniz bu ölçekten 100 üzerinden 70 almışsa öğrenme yeterli düzeyde demektir. 69 veya altı puan almışsa ilgili önceki öğrenmeleri tekrar etmesi gerekmektedir.

PUANLAMA ANAHTARI: Bu ölçekten alınabilecek en yüksek puan 40, en düşük puan 8'dir.

Hesaplama:

(Alınan Not) = (Öğrencinin Aldığı Puan) x 100 ÷ (Alınabilecek En Yüksek Puan)

şeklinde yapılır.

Örnek: (Alınan not) = 36 x 100 ÷ 40 = 90

OKTAV DO SESİNİN BAĞLAMADAKİ YERİ

15. Ünite

Ünite Konuları

15.1. Oktav Do Sesinin Bağlamadaki Yeri

15. OKTAV DO SESİNİN BAĞLAMADAKİ YERİ

ÜNİTEYE HAZIRLIK

1. Telli çalgılar çalan arkadaşlarınızdan, çalgıları üzerindeki oktav do notasını göstermelerini isteyiniz. Notanın sap üzerindeki yerine dikkat ederek bağlamanızdaki konumuyla karşılaştırınız.
2. Bağlama cetvelinde oktav do notasını gösteriniz.
3. İçerisinde oktav do sesinin bulunduğu halk ezgilerini araştırınız. Bu notanın olduğu ezgileri sınıfınıza getiriniz.

15.1. Oktav Do Sesinin Bağlamadaki Yeri

15.1.1. Bağlamada Oktav Do Sesinin Yeri ve Gösterilişi

Bağlamada oktav do sesi, Şema 14.1’de gösterildiği gibi 1. telde 21. perdenin adıdır.

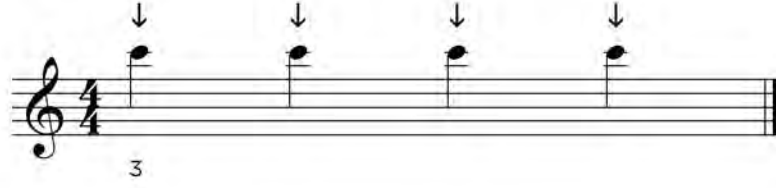
Görsel 15.1: Oktav do sesinin bağlamada gösterilişi

Bilgi Notu

Oktav do sesi konu içerisinde görseldeki gibi 1. parmak ile gösterilmiştir. Fakat oktav do sesinin uygulanışı alıştırma veya ezgilerdeki müzikal akışa göre değişiklik gösterebilir ve bağlamada diğer parmaklar da kullanılabilir.

15.1.2. Bağlamada Oktav Do Sesinin Uygulanışı

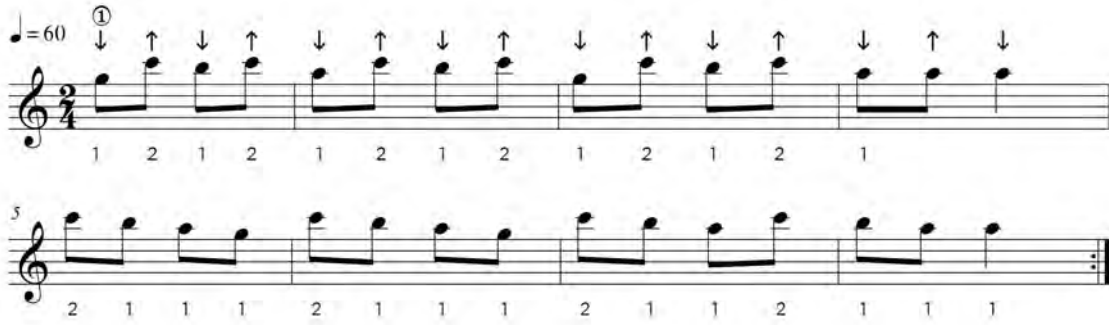
Bağlamada oktav do sesinin porte üzerindeki uygulanışı aşağıdaki gibidir.

Etkinlik

1 ve 2. alıştırma, oktav do sesinin bağlamada uygulanması amacıyla verilmiştir. Alıştırma-
ları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

1

2

Etkinlik

1

2

Sezgin MENTEŞ

♩ = 100   ①   ↓   ↑

0 1 2 1 3 1 1 3 1 1 3 1 2 1 1 3

5 1 1 3 1 3 1 1 2 1 1 2 1 3 1 1 3

9 1 1 3 1 3 1 1 3 1 1 3 1 2 1 1 2

13 1 1 1 3 1 1 1 3 1 1 1 3 1 1 1 2

17 1 1 1 3 1 1 1 3 1 1 0 2 1 0 0

15.1.4. Bağlama ve Tezene Tutuşunun Doğru Uygulanmasına Yönelik Alıştırmalar

Etkinlik

1 ve 2. alıştırmayı, bağlama ve tezene tutuşunun doğru uygulanması amacıyla verilmiştir. Alıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

1

♩ = 60 ①

1 1 2 1 1 1 1 3 1 3 1 2 1 3 1 1

2

♩ = 60 ①

2 1 2 1 2 1 2 1 2 1 2 1 3 1 3 1 3 1 3 1 3 1 3 1 3 1 3 1 3 1 2 1 1 3 1 1

15.1.5. 1, 2 ve 3. Parmağın Birlikte Kullanıldığı Ağıştırmalar

Etkinlik

1 ve 2. ağıştırma; 1, 2 ve 3. parmağın birlikte kullanılması amacıyla verilmiştir. Ağıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

1

♩ = 100

2

♩ = 100

15.1.6. Aşağı ve Yukarı Tezene Vuruşunun Uygulandığı Ağıştırmalar

Etkinlik

1 ve 2. ağıştırma, tezenenin ağığı ve yukarı uygulanması amacıyla verilmiştir. Ağıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

1

♩ = 100

① ↓ ↓ ↓ ↓ ↑

2 1 1 2 1 1 3 1 3 1 1

5 3 1 3 1 1 3 1 3 1 1

9 2 1 2 1 1 3 1 3 1 1

13 3 1 3 1 2

2

♩ = 100

① ↓ ↑

1 0 2 1 3 1 3

4 1 2 1 3 1 3

7 1 3 1 2 1 1 3 1

10 1 2 1 3 1 1 2

15.1.7. Dörtlük ve Sekizlik Değerdeki Tartımların Doğru Tezene Vuruşunun Uygulandığı Aıştırmalar

Etkinlik

1 ve 3 arasında yer alan aıştırmalar, dörtlük ve sekizlik değerdeki tartımların tezene vuruşunun uygulanması amacıyla verilmiştir. Aıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

1

♩ = 60 ①

1 3 1 2 1 3 1 3

5

1 2 2 1 3 1 2 1 3 1 1 3 1

2

♩ = 100 ①

2 1 1 1 3 1 3 1 3 1 2 1 3

7

1 3 3 1 1 3 1 2 1 0 1 3

15.1.8. Tezene ile Tel Üzerinde Eşit Frekansta Dengeli Ses Çıkarma Aıştırmaları

Etkinlik

1 ve 3 arasında yer alan aıştırmalar, tezene ile tel üzerinde dengeli frekansta ses çıkarılması amacıyla verilmiştir. Aıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre eşit gürlükte ses çıkarak çalınız.

1

♩ = 60 ①

1 2 1 2 1 1 1 3 1 3 1 1 1 3 1 3 1 1

7

1 3 1 3 1 1 1 2 1 2 1 1 1 1 1 3 1 3 1

2

♩ = 100 ① ↓ ↑

0 1 2 1 3 1 1 1 3 1 1 3 1 2 1

1 2 1 3 1 1 3 1 3 1 1 3 1 3 1

1 1 2 1 1 2 3 1 3 1 3 1

3 1 2 1 3 1 3 1 2 1 3 1 1 0

3

Sezgin MENTEŞE

♩ = 100 ① ↓ ↑

0 1 1 3 1 2 1 3 2 1

1 3 1 2 3 1 1 3 1 3 3 1

1 2 1 3 2 1 1 3 1 3 3 1

1 3 1 2 1 2 3 1 1

3 1 1 3 2 1 1 2 1 1 2 1 3 1 1

3 1 1 3 1 2 1 3 1 1 3 1 1 0

Etkinlik

1 ve 2. alıştırma, oktav do sesinin bağlamada uygulanması amacıyla verilmiştir. Alıştırma-
ları deşifre ediniz; tezene vuruşları ve parmak numaralarını yazınız. Bağlamanızla çalarken
metronom değerini, yavaştan hızlıya doğru kademeli olarak yükseltiniz.

1

2

AĞACI BAĞLAMAYA DÖNÜŞTÜREN USTA: KEMAL EROĞLU

Kemal Eroğlu, 15 Ekim 1953 tarihinde Ankara'da doğdu. İlkokulu çeşitli illerde (İstanbul, İzmir, Edirne, Kırklareli, Ankara) okuduktan sonra ortaokulu ve sanat okulu torna ve tesviye bölümünü Ankara'da bitirdi. O yıllarda bağlamaya karşı olan sevgisi onu bağlama öğrenmeye ve bağlama dersi almaya yöneltti.

Kemal Eroğlu'nun, sanat okulunda gördüğü teknik resim, simetri, genel estetik gibi dersler, yaptığı bağlamaların estetik ve doğru ses çıkaran bağlamalar olmasında etkili oldu. Kalfalık ve ustalık dönemlerinde yine dönemin usta icracılarıyla çalışma ve meşketme fırsatı buldu. Ahmet Gazi Ayhan, Yaşar Aydaş, Emin Aldemir, Hacı Taşan, Zekeriya Bozdağ, Muharrem Ertas, Yıldırım Çınar, Şinasi Cihan, Rıfat Balaban, Nida Tüfekçi, Orhan Gencebay, Âşık Mahzuni, Muharrem Akkuş, Sarı Zeki (Zeki Adsız), Selda, Emre Saltık, Rahmi Saltuk, Erdoğan Eskimez, İrfan Kurt, Muhlis Akarsu, Musa Eroğlu gibi üstat ve sanatçılara bağlama yaptı. Unutulmaya başla-

mış sazımız kopuz ve Erkan Oğur'un kendi tasarımı olan 6 sıralı, 12 telli Oğur sazını yapıp çalınır hâle getirme çalışmalarını sürdürüyor.

Kemal Eroğlu'nun yaptığı çalışmalar, İTÜ Konservatuarı Enstrüman Yapım Bölümü'nden mezun olan pek çok öğrenciye tez konusu olmuş ve onlara örnek olmuştur. Kemal Eroğlu kendisini şöyle ifade etmektedir: "35 yıla yakın bu sanat yolculuğunda henüz işin başındayken, eskiler, mesleğin ilk otuz yılı çok zordur derlerdi. Ben, yeni yola çıktım daha yeniyim..."

www.kopuzsazevi.com Genel Ağ adresinden derlenerek alınmıştır.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Adı, Soyadı

Sınıfı, Numarası

YÖNERGE: Aşağıdaki tablo, öğrencinizi değerlendirmeniz için hazırlanmıştır. Öğrencinizin "Oktav Do Sesinin Bağlamadaki Yeri" ünitesindeki bilgi ve becerisini en doğru şekilde ifade eden seçeneğin altına (X) işareti koyunuz.

GÖZLENECEK DAVRANIŞLAR		Çok İyi	İyi	Orta	Kabul edilebilir	Zayıf
		5	4	3	2	1
1	Bağlamada oktav do sesinin yerini gösterir.					
2	Bağlamada oktav do sesini uygular.					
3	Sap üzerinde sol/sağ elini aşağı ve yukarı hareket ettirme alıştırmaları yapar.					
4	Bağlama ve tezenenin doğru tutuşunu gösterir.					
5	1, 2 ve 3. parmağını birlikte kullandığı alıştırmalar yapar.					
6	Aşağı yukarı doğru tezene vuruşunu uygulayarak alıştırmalar yapar.					
7	Dörtlük ve sekizlik değerdeki tartımların tezene vuruşunu uygular.					
8	Tezeneyi tel üzerinde aşağı ve yukarı hareket ettirerek eşit frekansta, temiz ve dengeli ses çıkarır.					

DEĞERLENDİRME

Öğrenciniz bu ölçekten 100 üzerinden 70 almışsa öğrenme yeterli düzeyde demektir. 69 veya altı puan almışsa ilgili önceki öğrenmeleri tekrar etmesi gerekmektedir.

PUANLAMA ANAHTARI: Bu ölçekten alınabilecek en yüksek puan 40, en düşük puan 8'dir.

Hesaplama:

(Alınan Not) = (Öğrencinin Aldığı Puan) x 100 ÷ (Alınabilecek En Yüksek Puan)

şeklinde yapılır.

Örnek: (Alınan not) = 36 x 100 ÷ 40 = 90

OKTAV RE SESİNİN BAĞLAMADAKİ YERİ

16. Ünite

Ünite Konuları

16.1. Oktav Re Sesinin Bağlamadaki Yeri

16. OKTAV RE SESİNİN BAĞLAMADAKİ YERİ

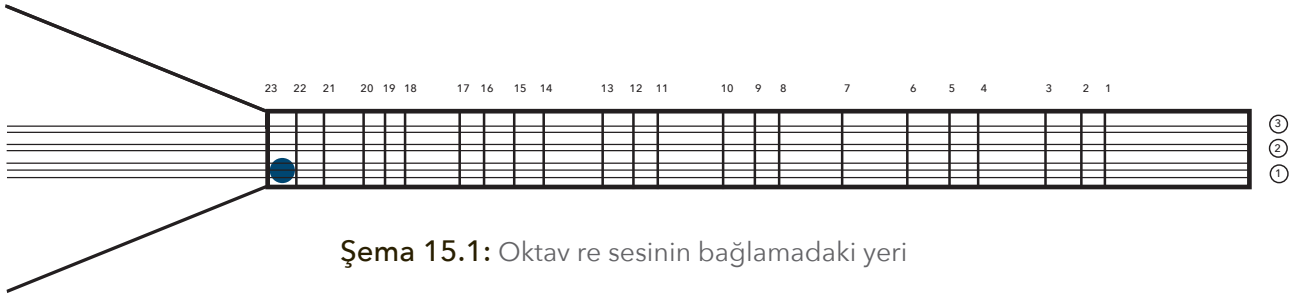
ÜNİTEYE HAZIRLIK

1. Telli çalgılar çalan arkadaşlarınızdan, çalgıları üzerindeki oktav re notasını göstermelerini isteyiniz. Notanın sap üzerindeki yerine dikkat ederek bağlamanızdaki konumuyla karşılaştırınız.
2. Bağlama cetvelinde oktav re notasını gösteriniz.
3. İçerisinde oktav re sesinin bulunduğu halk ezgileri araştırınız. Bu notanın bulunduğu ezgileri sınıfınıza getiriniz.

16.1. Oktav Re Sesinin Bağlamadaki Yeri

16.1.1. Bağlamada Oktav Re Sesinin Yeri ve Gösteriliş

Bağlamada oktav re sesi, Şema 15.1’de gösterildiği gibi 1. telde 23. perdenin adıdır.

Şema 15.1: Oktav re sesinin bağlamadaki yeri

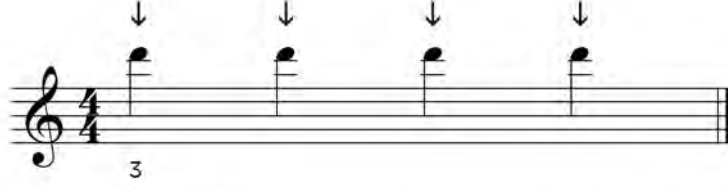
Görsel 16.1: Oktav re sesinin bağlamada gösterilişi

Bilgi Notu

Oktav re sesi konu içerisinde görseldeki gibi 1. parmak ile gösterilmiştir. Fakat oktav re sesinin uygulanışı alıştırmaya veya ezgilerdeki müzikal akışa göre değişiklik gösterebilir ve bağlamada diğer parmaklar da kullanılabilir.

16.1.2. Bağlamada Oktav Re Sesinin Uygulanışı

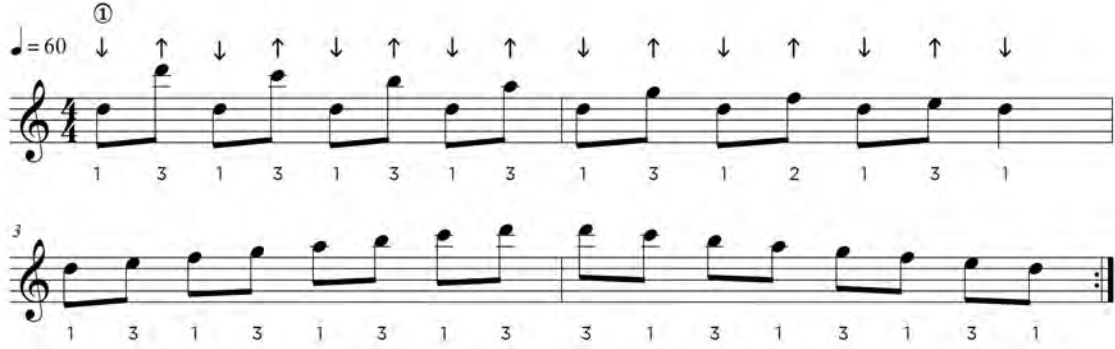
Bağlamada oktav re sesinin porte üzerindeki uygulanışı aşağıdaki gibidir.

Etkinlik

1 ve 2. alıştırma, oktav re sesinin bağlamada uygulanması amacıyla verilmiştir. Alıştırma-
ları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

1

2

16.1.3. Sap Üzerinde Sol/Sağ Eli Aşağı ve Yukarı Hareket Ettirme Alıştırmaları

Etkinlik

1 ve 3 arasında yer alan alıştırmalar, tezenenin sap üzerinde sol/sağ el ile aşağı ve yukarı hareketinin sağlanması amacıyla verilmiştir. Alıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

1

♩ = 100 ①

↓ ↑

0 1 1 3 1 2 1 3 1 3 1 2

1 3 1 3 1 2 1 3 1 3 1 3

1 3 1 2 1 3 1 3 1 1

2 1 3 1 3 1 3 1 3 1 2 1

3 1 3 1 2 1 3 1 3 1 2 1 3 1 1

2

♩ = 100 ①

↓ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑

3 3 1 3 1 2 3 3

3 1 3 2 1 1 3 1 1 1

2 3 1 3 1 2 1 3

1 1 0 2

①

♩ = 60

↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑

1 2 1 3 2 3 1 2 1 3 1 2 1 2 1 3 1 3 1 3 1 3 1 3

1 3 1 3 1 3 1 3 1 2 1 3 1 3 1 2 1 3 ↓ 1 ↑ 2 ↓ 1 ↓ 2 ↑ 1 ↓ 3

1 3 1 3 1 3 1 3 1 2 1 3 1 3 1 2 0 1 0 2 1 2 0 1 0

16.1.4. Bağlama ve Tezene Tutuşunun Doğru Uygulanmasına Yönelik Alıştırmalar

Etkinlik

1 ve 2. alıştırmayı, bağlama ve tezene tutuşunun doğru uygulanması amacıyla verilmiştir. Alıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalışınız.

1

♩ = 60

①

↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓

0 1 0 1 2 1 1 3 1 1 3 1

1 2 1 1 3 1 1 3 1 1 3 1

1 2 1 1 3 1 1 3 1 1 2 1

1 3 1 1 3 1 1 3 1 1 2 1

1 3 1 1 3 1 1 2 1 2

♩ = 60 ①

1 1 1 1 3 1 1 3 1 1 1 2

3 1 1 3 1 1 1 2 1 1 1 1

1 1 1 2 1 1 1 3 1 1 3 1

16.1.5. 1, 2 ve 3. Parmağın Birlikte Kullanıldığı Alıştırmalar

Etkinlik

1 ve 2. alıştırma; 1, 2 ve 3. parmağın birlikte kullanılması amacıyla verilmiştir. Alıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

♩ = 100 ①

0 1 1 3 1 2 1 3 1 3 1 2

1 3 1 3 1 2 1 3 1 3 1 3

1 3 1 2 1 3 1 3 1 3 1 3

3 1 1 3 1 3 1 3 1 3 1 0

♩ = 100 ①
↓ ↑

16.1.6. Aşağı ve Yukarı Tezene Vuruşunun Uygulandığı Ağıştırmalar

Etkinlik

1 ve 2. ağıştırma, tezenenin aşığı ve yukarı uygulanması amacıyla verilmiştir. Ağıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

♩ = 100 ①
↓ ↑

16.1.7. Dörtlük ve Sekizlik Değerdeki Tartımların Uygulandığı Ağıştırmalar

Etkinlik

1 ve 2. ağıştırma, dörtlük ve sekizlik değerdeki tartımların tezene vuruşunun uygulanması amacıyla verilmiştir. Ağıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

16.1.8. Bağlamada Alt Tel Grubundaki Bütün Natürel Seslerin Uygulanmasına Yönelik Alıştırma

Etkinlik

1 ve 2. alıştırma bağlamada alt tel grubundaki bütün natürel seslerin uygulanması amacıyla verilmiştir. Alıştırma yazılan parmak ve tel numarası, tezene vuruşlarına göre çalınız.

Sezgin MENTEŞE

2

16.1.9. Tezene ile Tel Üzerinde Eşit Frekansta Dengeli Ses Çıkarma Alıştırmaları

Etkinlik

1 ve 2. alıştırmalar, tezene ile tel üzerinde dengeli frekansta ses çıkarılması amacıyla verilmiştir. Alıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre eşit gürlükte ses çıkararak çalınız.

1

2

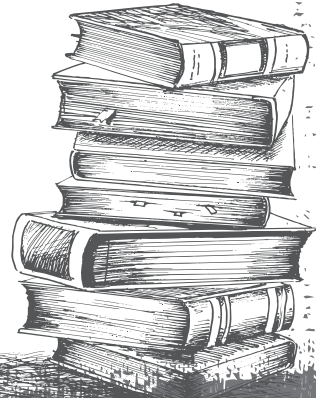
ERKAN OĞUR

Erkan Oğur, 17 Nisan 1954 yılında Ankara'da dünyaya geldi. Aslen Elazığlı olan Oğur, Gülten Hanım ile cerrah Mustafa Bey'in ikinci oğullarıdır. Müziğe küçük yaşlarda başlayan Erkan Oğur, ilk olarak bağlama ve keman çalmayı öğrendi.

Üniversite yıllarında gitar çalmaya başlayan Erkan Oğur, 1976 yılında Türk müziği seslerine olan ihtiyacı ile perdesiz gitarı icat etti. Birçok sanatçı ile aynı sahneyi paylaşan Oğur, 1980 yılında İTÜ Türk Müziği Devlet Konservatuvarına girdi ve Türk müziği eğitimini burada tamamladı. Sayısız konser, eşlik ettiği albüm kayıtları ve 9 albümü bulunan Erkan Oğur, Türkiye'de geç tanınsa da müzik dünyasına hediye ettiği perdesiz gitar (Oğur) ile uluslararası alanda tanınan bir sanatçı oldu.

Kendisini: "Ben Erkan Oğur namı ile bu cisimde sadece bir müzik severim, ihtiyacım olduğu için perdesiz gitar çalarım, müzik düşünürüm, köklerime yaklaşabilmek için de üç telli dede sazı (balta, tambur, kopuz) ile çalar söylerim... Sesleri ve ilişkilerini duymaya çalışırım... Gitarım normal; E A D G B E, üç telli sazım da çoğunlukla; orta tel A, üst tel C, alt tel D düzenindedir. Yani kısacası benim için müziği sever, seslere kıymet verir, nesli tükenir... desenez de yeterlidir." diye anlatan sanatçı müzik çalışmalarına ve genç müzik meraklılarına verdiği eğitimlerine devam etmektedir.

(Yazı, komisyon tarafından Erkan Oğur ile yapılan yazışmalar-dan derlenmiştir.)

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Adı, Soyadı

Sınıfı, Numarası

YÖNERGE: Aşağıdaki tablo, öğrencinizi değerlendirmeniz için hazırlanmıştır. Öğrencinizin "Oktav Re Sesinin Bağlamadaki Yeri" ünitesindeki bilgi ve becerisini en doğru şekilde ifade eden seçeneğin altına (X) işareti koyunuz.

GÖZLENECEK DAVRANIŞLAR		Çok iyi	İyi	Orta	Kabul edilebilir	Zayıf
		5	4	3	2	1
1	Bağlamada oktav re sesinin yerini gösterir.					
2	Bağlamada oktav re sesini uygular.					
3	Sap üzerinde sol/sağ elini aşağı ve yukarı hareket ettirme alıştırmaları yapar.					
4	Bağlama ve tezenenin doğru tutuşunu gösterir.					
5	1, 2 ve 3. parmağını birlikte kullandığı alıştırmalar yapar.					
6	Aşağı yukarı doğru tezene vuruşunu uygulayarak alıştırmalar yapar.					
7	Dörtlük ve sekizlik değerdeki tartımların tezene vuruşunu uygular.					
8	Tezeneyi tel üzerinde aşağı ve yukarı hareket ettirerek eşit frekansta, temiz ve dengeli ses çıkarır.					
9	Tezeneyi tel üzerinde aşağı ve yukarı hareket ettirerek dengeli ses çıkarır.					

DEĞERLENDİRME

Öğrenciniz bu ölçekten 100 üzerinden 70 almışsa öğrenme yeterli düzeyde demektir. 69 veya altı puan almışsa ilgili önceki öğrenmeleri tekrar etmesi gerekmektedir.

PUANLAMA ANAHTARI: Bu ölçekten alınabilecek en yüksek puan 40, en düşük puan 8'dir.

Hesaplama:

(Alınan Not) = (Öğrencinin Aldığı Puan) x 100 ÷ (Alınabilecek En Yüksek Puan)

şeklinde yapılır.

Örnek: (Alınan not) = 36 x 100 ÷ 40 = 90

ONALTILIK NOTA DEĞER VE TEZENE VURUŞLARI

17. Ünite

Ünite Konuları

17.1. Dört Onaltılık Tartım

17.2. Bir Sekizlik İki Onaltılıktan Oluşan
Tartımlar

17.3. Noktalı Sekizlik Tartımlar

17.4. Dörtlük Süre İçerisinde Oluşan
Senkoplu Tartım

17. ONALTILIK NOTA DEĞER VE TEZENE VURUŞLARI

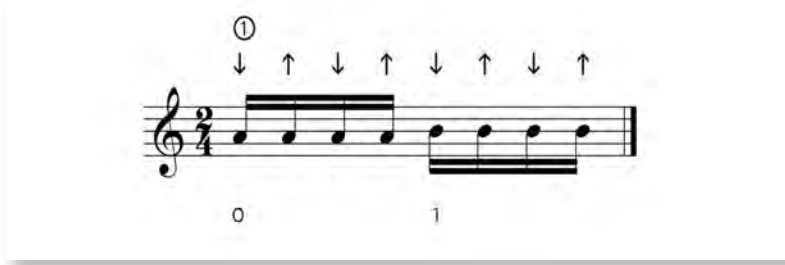
ÜNİTEYE HAZIRLIK

1. Türk Halk Müziği Repertuarı'nda bulunan; içerisinde dörtlük, sekizlik ve dört onaltılık tartımların bulunduğu birkaç halk ezgisi araştırınız.
2. Bulduğunuz halk ezgilerinin TRT arşivinde bulunan notasını ve değişik sanatçılar tarafından icrasını gösteren videoları araştırıp sınıfta paylaşınız.

17. 1. Dört Onaltılık Tartım

17.1.1. Bağlamada Dört Onaltılık Tartımın Tezene Vuruşu

Dört onaltılık tartımın bağlamadaki tezene vuruşu aşağıdaki gibi gösterilir.

17.1.2. Dörtlük, Sekizlik ve Dört Onaltılık Tartımların Birlikte Uygulandığı Alıştırmalar

Etkinlik

1 ve 3 arasında yer alan alıştırmalar, dörtlük, sekizlik ve dört onaltılık değerdeki tartımların birlikte uygulanması amacıyla verilmiştir. Alıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalışınız.

1

♩ = 90

0 1 2 1 0 1 2 1   0 2 1 0 2 1 0

2

♩ = 60 ①

0 1 1 3 1 1 0 1 2 1 3 1 2 1

1 3 1 2 1 3 1 1 3 1 3 1 3 1

1 2 1 3 1 2 1 1 3 1 3 1 3 1

1 3 1 2 1 3 1 1 3 1 3 3 1 3 1

2 1 1 1 3 1 1 1 3 1 1 1 3 1 1 1

2 1 1 1 3 1 1 1 3 1 1 0 2 1 0 1

3

♩ = 60 ①

0 1 2

1 1 2

1 3 1

1 3

17.1.3. Sol/Sağ El Parmak Baskılarını Doğru Kullanmaya Yönelik Alıştırmalar

Etkinlik

1 ve 3 arasında yer alan alıştırmalar, sol/sağ el parmak baskılarının doğru kullanılması amacıyla verilmiştir. Alıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

1

♩ = 80

①

↓ ↑

0 1 1 3 1 2 1 3 1 1 2 1

5

1 3 1 2 1 3 1 3 1 1 1 2 1 1 1 3 1 1

9

1 3 1 1 3 1 3 1 1 2 1 2 1 1 3 1 3 1 1

13

3 1 1 3 1 1 2 1 0 1 3 1

2

♩ = 60

①

↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓

0 3 1 3 1 1 1 3 1 1 1 2 1 1 1 3 1 3 1 1 1 2 1 1 1 3 1 1

3

1 2 1 2 1 1 1 3 1 1 1 3 1 1 1 3 1 1 1 3 1 1 1 2 1 0

3

①

↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓

0 1 2 1 3 3 1 1 3 1 1 1 3 1 2 2 1 1 3 1 1 1 3 1 3 3 1 1 2 1 2

4

↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓

2 1 1 3 1 3 3 1 1 3 1 3 3 1 1 2 1 2 2 1 0 1 0 3 1 3 1 1 2 1 0 1 0

17.1.4. Sağ ve Sol El Koordinasyonunu Geliştirmeye Yönelik Alıştırmalar

Etkinlik

1 ve 2. alıştırma, sağ ve sol el koordinasyonunu geliştirme amacıyla verilmiştir. Alıştırma-
ları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

1

♩ = 90

↓ ↑ ↓ ↑ ↓

0 1 1 3 1 2 1 3 1 3 1 2

1 3 1 3 1 2 1 3 1 3 1 3

1 3 1 1 1 1 1 2 1 1 1 1 1 3 1 1 1

1 2 1 1 1 1 1 3 1 1 1 1 1 2 1 1 1 0

2

♩ = 60 ①

↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑

1 3 1 3 1 2 1 3

1 3 1 2 1 3 1 3

1 2 1 3 1 3 1 2

1 3 1 3 1 2 0

17.1.5. Sap Üzerinde Sol/Sağ Eli Aşağı ve Yukarı Hareket Ettirme Alıştırmaları

Etkinlik

1 ve 2. alıştırmalar,, tezenenin sap üzerinde sol/sağ el ile aşağı ve yukarı hareketinin sağlanması amacıyla verilmiştir. Alıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

1

♩ = 90 ① ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑

0 1 2 1 3 1 1 3 1 1

1 1 3 1 2 1 1 3 1 1

2 1 3 1 3 1 1 2 1 1

3 1 2 1 3 1 1 1 3 1

3 1 3 1 3 1 1 1 3 1

2 1 3 1 2 1 1 1 3 1

3 1 3 1 3 1 1 1 2 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

1 3 1 1 1 1 1 1 1 1

17.1.6. Bağlama ve Tezene Tutuşunun Doğru Uygulanmasına Yönelik Alıştırmalar

Etkinlik

1 ve 2. alıştırmayı, bağlama ve tezene tutuşunun doğru uygulanması amacıyla verilmiştir. Alıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

1

♩ = 60 ①

1 3 1 3 1 1 1 1 3 1 3 1 1 1

3

3 1 2 1 3 1 1 3 1 3 1 2 1 3 1 1

5

3 1 3 1 3 1 1 3 1 3 1 1 3 1 1

7

1 2 1 3 1 3 1 1 2 1 1 1 3 1 1 1 3 1 1 1

2

♩ = 60 ①

0 1 1 3 1 3 1 1 3 1 1 0 0 1 1 3 1

4

3 1 1 3 1 1 0 3 1 1 3 1 3 1 1 3 1 1 3 1 1 0

7

3 1 1 3 1 3 1 1 3 1 3 1 1 1

17.1.7. 1, 2 ve 3. Parmağın Birlikte Kullanıldığı Alıştırmalar

Etkinlik

1 ve 3 arasında yer alan alıştırmalar; 1, 2 ve 3. parmağın birlikte kullanılması amacıyla verilmiştir. Alıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalışınız.

1

♩ = 90 ①

↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓

3 1 1 3 1 1 1 3 2 1 1 2 1 1 1 3 3 1 1 3 1 1 1 3

3 1 1 3 1 1 1 2 3 1 1 3 1 1 1 3 2 1 1 2 1 1 1 3

3 1 1 3 1 1 1 2 3 1 1 3 1 1 0 1 2 1 0 3 2 0 2 0

2

♩ = 70 ①

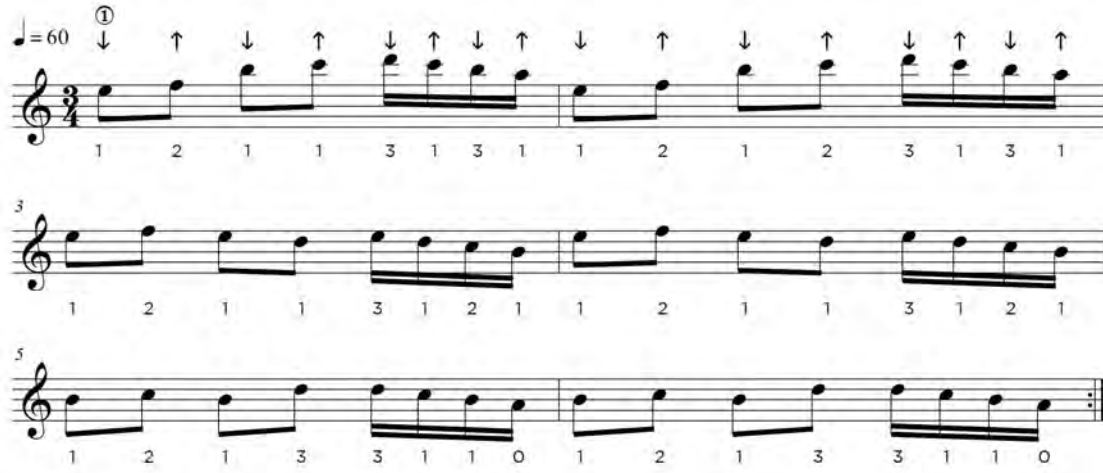
↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑

1 2 1 1 3 1 1 2 1 2 1 1 3 1 1 1

3 1 1 1 3 1 1 1 3 1 1 1 3 1 1 1

1 2 1 3 1 1 2 1 2 1 2 3 1 1 1

1 2 1 1 3 1 1 2 1 2 1 1 3 1 1 0

17.1.8. Aşağı ve Yukarı Tezene Vuruşunun Uygulandığı Ağıştırmalar

Etkinlik

1 ve 3 arasında yer alan ağıştırmalar, tezenenin ağıştı ve yukarı uygulanması amacıyla verilmiştir. Ağıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

2

♩ = 70

①

↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓

0 1 1 3 1 3 1 2 1 1 3 1 3 1 1

3 1 1 1 3 1 3 1 3 3 1 3 1 2 1 3 1 3 1 3 1 1

5 1 2 1 1 3 1 2 1 2 3 1 3 1 2 1 3 1 2 1 0

3

♩ = 60

①

↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑

1 3 1 3 1 1 1 3 1 1 1 3 1 3 1 1 1

5

3 1 3 1 1 1 3 1 1 1 3 1 3 1 1 1

17.1.9. Dörtlük ve Sekizlik Değerdeki Tartımların Doğru Tezene Vuruşunun Uygulandığı Alıştırmalar

Etkinlik

1 ve 2. alıştırmayı, dörtlük ve sekizlik değerlerdeki tartımların tezene vuruşunun uygulanması amacıyla verilmiştir. Alıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalışınız.

1

♩ = 100 ①

↓ ↑ ↓ ↑

0 1 2 1 3 1 3 1 2 1 3 3 1 3 1 3 1 3 3 1 3 1 3 1 2 2 1 2

5

1 3 1 3 3 1 3 3 1 3 1 2 1 3 1 3 1 3 1 2 1 3 1 3 1 2 1 3 1 1

9

3 1 2 1 3 1 1 0 2 1 1 3 1 3 1 1 0 2 0

17.1.10. Tezene ile Tel Üzerinde Eşit Frekansta Dengeli Ses Çıkarma Alıştırmaları

Etkinlik

1 ve 3 arasında yer alan alıştırmalar, tezene ile tel üzerinde dengeli frekansta ses çıkarılması amacıyla verilmiştir. Alıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre eşit gürlükte ses çıkararak çalınız.

2

♩ = 60 ①

1 1 2 1 3 1 1 1 1 1 1 3 1 1

3 1 2 1 2 1 2 1 3 1 1 1 2 1 2 1 1 1 3 1 1

5 1 1 3 1 1 1 3 1 1 3 1 1 3 1 1 0 0

7 1 3 1 1 1 3 1 1 1 3 1 2 1 1 1 3 1 1 0 0

3

♩ = 70 ①

3 1 3 1 1 3 1 3 1 1 3 1 3 1 1

4 1 3 1 3 1 0

7 1 2 1 3 1 3

10 3 1 1 1 1 3 3 1 1 1 1 3 1 1 1 0

13

♩ = 60 ①

↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓

0 0 1 2 1 3 1 2 2 1 1 3 1 2

3 ↓ ↑ ↓ ↑

0 1 2 1 3 1 1 1 2 1 3 1 1

5

2 1 3 1 2

17.2.3. Sol/Sağ El Parmak Baskılarını Doğru Kullanmaya Yönelik Alıştırımlar

Etkinlik

1 ve 4 arasında yer alan alıştırımlar, sol/sağ el parmak baskılarının doğru kullanılması amacıyla verilmiştir. Alıştırımları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

1

♩ = 80 ①

↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓

1 1 1 3 3 3 1 1 3 1 1 1 1 3 3 2 1 1 3 1

3

1 1 3 3 2 1 2 1 3 1 1 1 3 3 3 1 1 3 1

2

♩ = 90 ①

↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↓ ↑

0 1 1 3 1 2 1 3 1 1 2 1 3

4

1 3 1 2 1 3 1 3 1 3 1 3

7

1 2 1 3 1 3 1 2 3 1 1 2 1

10

3 1 3 1 3 1 2 1 3 1 3 1 1 0

3

♩ = 60 ①

↓ ↓ ↑ ↓

0 0 1 2 2 1 1 3 1

0 1 2 1 3 1 1 2 1 3 1 1

1 3 1 2

4

♩ = 80 ①

↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↓ ↑ ↓

1 3 1 3 1 3 1 1 3 1 0 1 3 1 3 1 3 1 1 3 1 0

1 2 1 2 1 3 1 1 3 1 3 1 1 3 1 2 0 1 1 3 1 0

17.2.4. Sağ ve Sol El Koordinasyonunu Geliştirmeye Yönelik Alıştırmalar

Etkinlik

1 ve 3 arasında yer alan alıştırmalar, sağ ve sol el koordinasyonunu geliştirme amacıyla verilmiştir. Alıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalışınız.

1

♩ = 50 ①

↓ ↓ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓

1 2 1 3 1 2 1 1 3 1 1 2 1 3 1 2 1 1 3 1

1 2 1 1 1 3 1 3 1 1 3 1 1 3 1 1 1 3 1 3 1 1 3

1 2 1 1 3 1 3 1 2 1 1 1 1 2 1 1 3 1 3 1 2 1 1 1

2

♩ = 90 ①

↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓

0 1 1 3 1 2 1 3 1

3 1 2 1 1 3 1

5 1 3 1 3 1 3 1 3

7 1 2 1 3 1 3 1 2

9 3 1 1 2 1 1 3 1 3 1 1 3 1 3 1 1 3 3 1 1

11 3 1 2 1 3 2 1 0 3 1 1 1

3

♩ = 60 ①

↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑

1 3 1 3 1 3 1 1 1 3 1 3 1 3 1 1

3 1 2 1 1 1 3 1 1 3 1 3 1 3 3

5 1 3 1 3 1 3 1 1 1 3 1 3 1 3 1 1 2 1 3 3 1 1 1

8 1. 1 3 1 1 2 1 1 3 1 3 2. ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓

3 3 1 1 1 3 1 1 1 1

17.2.5. Sap Üzerinde Sol/Sağ Eli Aşağı ve Yukarı Hareket Ettirme Alıştırmaları

Etkinlik

1 ve 3 arasında yer alan alıştırmalar, tezenenin sap üzerinde sol/sağ el ile aşağı ve yukarı hareketinin sağlanması amacıyla verilmiştir. Alıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

1

♩ = 80 ①

↓ ↓↑ ↓↑ ↓↑ ↓

0 1 2

1 3 1

1 1 0

2

♩ = 60 ①

↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓↑ ↓↑ ↓

0 3 1 1 3 1 3 1 1 0 0 1 1 3 1 1 3 1 3 1 0 0

0 2 1 1 3 1 3 1 1 1 1 2 1 2 1 1 3 1 3 1 1 1

3 1 1 3 1 1 1 3 1 2 0 3 1 1 1 3 1 1 1 3 2 1 0

3

♩ = 60 ①

↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓↑ ↓↑ ↓

0 3 1 1 1 1 3 1 2 0 3 1 1 3 1 1 1 3 1 2

0 2 1 1 3 1 3 1 1 2 0 3 1 1 1 3 1 3 1 2 0

17.2.6. Bağlama ve Tezene Tutuşunun Doğru Uygulanmasına Yönelik Alıştırımlar

Etkinlik

1 ve 3 arasında yer alan alıştırımlar, bağlama ve tezene tutuşunun doğru uygulanması amacıyla verilmiştir. Alıştırımları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

1

♩ = 90 ①

↓ ↓ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↓

0 1 1 3 1 1 3 1 2 1 1 3

1 2 3 1 1 1 2 1 3 3 1 3 1 1 2

2 1 3 1 1 3 3 1 3 1 1 3 3 1 2 1 1 3 3 1 3 1 1 2

2 1 3 1 1 3 3 1 2 1 1 3 3 1 1 0 2

2

♩ = 60 ①

↓ ↑ ↓ ↓ ↓ ↑

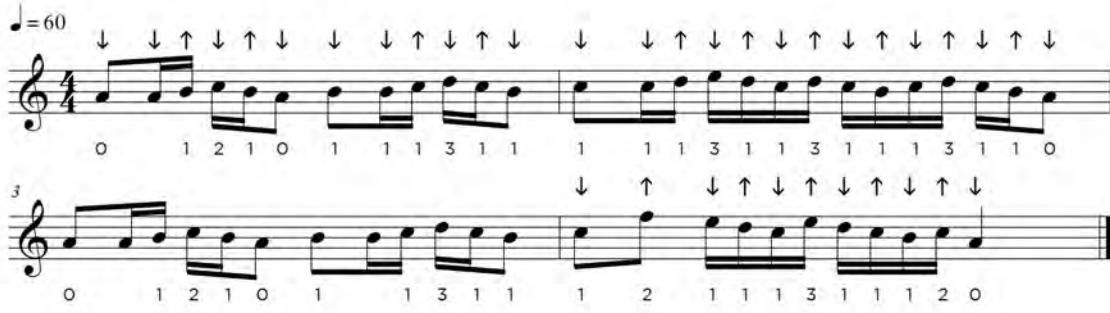
0 1 1 3 1 0 2 1 2 1 3 1 1 1 3 1 1 3 1 2 1 1 1 3 1

1 3 1 3 1 1 1 2 1 1 2 1 3 1 1 1 3 1 1 3 1 3 1 1 1 3 1

1 3 1 2 1 1 1 1 3 1 1 3 1 3 1 1 1 2 1 3 2 1 1 3 1 3 1 3 1 2

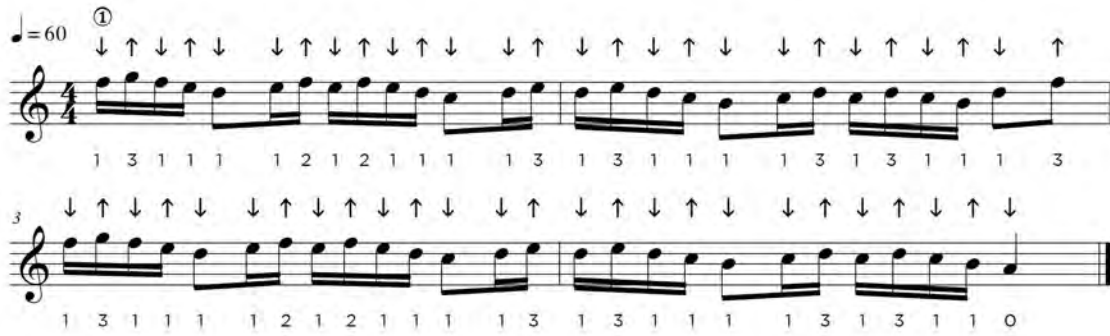
1 3 1 1 3 1 3 1 3 1 1 2 1 3 1 1 3 1 2 1 3 1 1 2 1 3 1 2 1 0

Etkinlik

1 ve 2. alıştırmayı; 1, 2 ve 3. parmağın birlikte kullanılması amacıyla verilmiştir. Alıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

17.2.8. Aşağı ve Yukarı Tezene Vuruşunun Uygulandığı Alıştırmalar

Etkinlik

1 ve 2. alıştırma, tezenenin aşağı ve yukarı uygulanması amacıyla verilmiştir. Alıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

1

♩ = 60 ①

↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑

0 0 1 2 2 1 1 3 1 1 2 1 2 1 1 1 1 3 3 1 1 3 1 1 3 1 3 1

5 1 1 1 3 3 1 1 2 1 1 3 1 3 1 1 1 1 2 2 1 1 3 1 1 2 1 2 1

9 1 1 1 3 3 1 1 3 1 1 3 1 3 1 1 1 1 3 3 1 1 3 1 3 1

13 ↓ ↑ ↓ 1 3 1 1 3 1 1 1 3 1 3 1 3 1 1 3 1 1 2 1 1 1 2 1 2 1 2 1

15 1 2 1 1 3 1 1 1 3 1 3 1 3 1 1 3 1 1 3 1 3 1 1 3 1 1 3 1 1 2 0 0 1 2 1 0

2

♩ = 90 ①

↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑

3 1 1 0 1 1 3 1 2 1 2 1 1 1

3 2 1 3 1 1 2 1 1 3 1 3 1 1 3 1 1

5 ↓ ↑ ↓ 1 1 2 1 3 1 1 3 1 3

7 3 1 2 1 1 3 1 3 1 2 0

17.2.9. Dörtlük ve Sekizlik Değerdeki Tartımların Doğru Tezene Vuruşunun Uygulandığı Aıştırmalar

Etkinlik

1 ve 3 arasında yer alan alıştırmalar, dörtlük ve sekizlik değerdeki tartımların tezene vuruşunun uygulanması amacıyla verilmiştir. Aıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

1

0 2 2 1 1 3 1 3 1 1 2 1 3 1 1 1

1 3 1 1 1 1 2 1 1 1 1 3 1 1 0

2

0 1 1 3 1 2

1 2 1 3 1 0 0 1 2 1 3 1 1

3

0 2 1 1 3 1 1 1 3 1 1 0 1 3 1 3 1 1 1 3 1 1 1 2 1

1 3 2 1 1 1 2 3 1 1 1 3 3 1 1 1 3 1 1 0 1 0

17.2.10. Tezene ile Tel Üzerinde Eşit Frekansta Dengeli Ses Çıkarma Çalışmaları

Etkinlik

1 ve 4 arasında yer alan alıştırmalar, tezene ile tel üzerinde dengeli frekansta ses çıkarılması amacıyla verilmiştir. Alıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre eşit gürlükte ses çıkararak çalınız.

1

♩ = 60 ①

4

7

2

♩ = 60 ①

3

5

7

9

11

3

♩ = 70

0 1 1 3 1 3 1 1 1 1 3 3 1 1

1 3 1 1 2 1 1 3 1 1 1 3 1 3 3 1

1 3 1 1 3 1 3 1 1 3 1 1 1 3 1 1

1 3 2 1 0

4

♩ = 80 ①

0 0 1 0 1 0 1 1 0 1 0 1 1 1 2 1 2 1 2 2 1 2 1 2

1 1 3 1 3 1 3 3 1 3 1 3 1 1 3 1 3 3 1 3 1 3

1 1 2 1 2 1 2 2 1 2 1 2 1 1 3 1 3 1 3 3 1 3 1 3

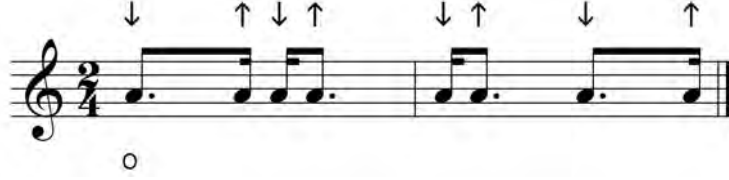
3 1 3 1 3 1 3 1 3 1 2 1 2 1 3 1 3 1 3 1 2 1 2 1 3 1 3 1

2 1 2 1 2 1 3 1 3 1 3 1 3 1 3 1 3 1 3 1 2 1 2 0

17.3. Noktalı Sekizlik Tartımlar

17.3.1. Bağlamada Noktalı Sekizlik Tartımın Tezene Vuruşları

Noktalı sekizlik tartımın tezene vuruşu aşağıdaki gibi gösterilir.

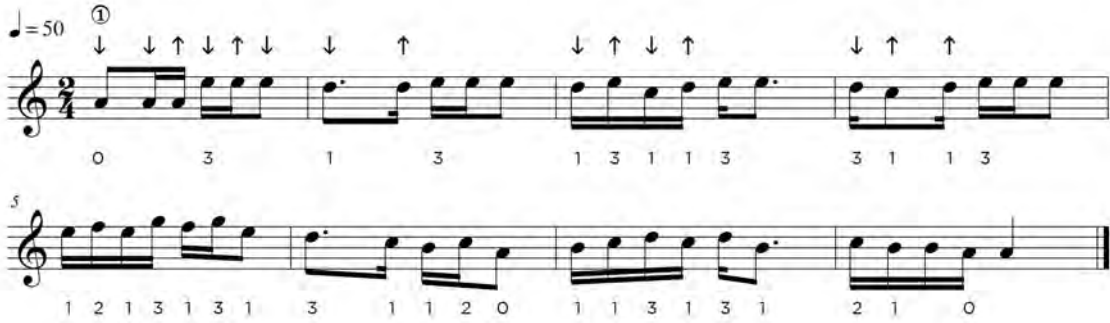

17.3.2. Dörtlük, Sekizlik, Noktalı Sekizlik, Onaltılık Tartımların Birlikte Uygulandığı Alıştırmalar

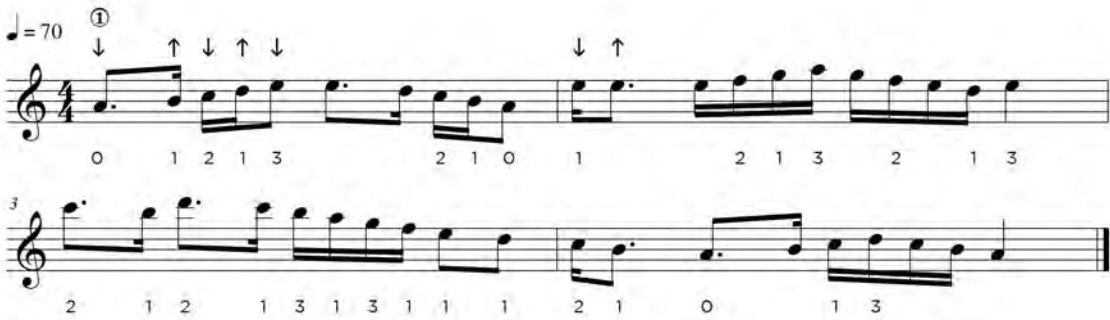
Etkinlik

1 ve 2. alıştırmalar; dörtlük, sekizlik, noktalı sekizlik ve onaltılık değerdeki tartımların birlikte uygulanması amacıyla verilmiştir. Alıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

1

2

2

♩ = 70 ①

↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑

0 1 1 3 1 2 1 3 1 2 3 1 1 1 3

3

1 3 2 1 1 1 1 3 1 3 1 0

17.3.5. Sap Üzerinde Sol/Sağ Eli Aşağı ve Yukarı Hareket Ettirme Alıştırmaları

Etkinlik

1 ve 3 arasında yer alan alıştırmalar, tezenenin sap üzerinde sol/sağ el ile aşağı ve yukarı hareketinin sağlanması amacıyla verilmiştir. Alıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

1

♩ = 90 ①

↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑

0 1 1 3 1 2 1 3 2 1

3

1 1 3 1 3 1 1 1 3 1 2 1 3 1

5

3 2 1 3 1 1 0 1 2 1

2

♩ = 60

↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑

0 3 1 3 1 1 3 2 1 1 1 1 3 1 1 1 2 1 3 1

3

1 2 1 3 2 1 3 1 0

0 1 2 1 1 3 1 1 0 1 1 3 1 1 3 1 1 1

3 2 1 3 1 1 2 1 1 1 3 1 2 1 1 3 1 1 1

5 3 1 3 1 1 3 1 1 1 2 1 3 1 1 3 1 1 1

7 3 1 3 1 1 2 1 1 1 3 1 2 1 1 3 1 1 1

9 3 1 2 1 1 1 3 2 1 3 1 1 1 3

11 3 1 3 1 1 1 3 3 1 3 1 1 1 2

13 3 1 2 1 1 1 3 2 1 3 1 1 1 3

15 3 1 3 1 0 1 2 3 1 2 1 0 0

17.3.6. Bağlama ve Tezene Tutuşunun Doğru Uygulanmasına Yönelik Alıştırmalar

Etkinlik

1 ve 2. alıştırmayı, bağlama ve tezene tutuşunun doğru uygulanması amacıyla verilmiştir. Alıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

1

♩ = 80

3 1 3 1 2 1 3 1 3 1 3 1

3 1 2 1 1 3 3 1 3 1

1 3 2 1 3 1 1 2 3 1 2 1 1 3 3 1 1 0

2

♩ = 60

0 1 1 1 1 2 1 1 1 3 1

1 1 3 1 3 1 1 1 2 1 1 1 3 1 1 1 3 1 2 1 0

17.3. 7. 1, 2 ve 3. Parmağın Birlikte Kullanıldığı Alıştırmalar

Etkinlik

1 ve 2. alıştırmayı; 1, 2 ve 3. parmağın birlikte kullanılması amacıyla verilmiştir. Alıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

1

♩ = 80

1 3 1 1 1 2 1 1 3 1 3 1 1 1 1 1 1 2

1 2 1 1 1 3 1 1 1 3 1 3 1 2 0 1 3 1 2 1 3 1 3 1 2 0

♩ = 90 ① ↓ ↑ ↓ ↑ ↓

1 3 1 1 1 2 1 1 1 3 1 1 1 2 1 3

5

1 1 1 3 1 0 1 2 0 2 1 1 2 3 1

9

3 1 1 3 1 1 3 1 1 3 1 1 0 1 2 1 3 1 1 1 2 1 0 3 1 1 0

17.3. 8. Aşağı ve Yukarı Tezene Vuruşunun Uygulandığı Ağıştırmalar

Etkinlik

1 ve 2. alıştırma, tezenenin aşağı ve yukarı uygulanması amacıyla verilmiştir. Ağıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

♩ = 50 ① ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑

0 1 2 1 1 3 1 1 1 1 2 1

5

1 3 1 2 1 2 1 3 1 1 3 1 1 1 1 1 3 1 3 1 1 2 0 0

♩ = 80 ① ↓ ↑ ↓ ↑

1 1 3 1 2 1 1 1 0

3

1 2 1 3 1 3 1 3 1

5

3 1 1 3 1 1 1 3 1 1 3 1 1 0

17.3. 9. Dörtlük ve Sekizlik Değerdeki Tartımların Doğru Tezene Vuruşunun Uygulandığı Alıştırmalar

Etkinlik

1 ve 2. alıştırma, dörtlük ve sekizlik değerdeki tartımların tezene vuruşunun uygulanması amacıyla verilmiştir. Alıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

1

♩ = 80 ①

1 3 1 1 1 1 2 1 2 1 1 1 1 3

3

1 3 1 1 1 3 1 1 1 3 1 1 1

2

♩ = 80 ①

0 1 1 3 1 2

3

1 2 1 3 1 3 1 2

5

0 1 1 2 1

7

3 1 1 2 1 1 3 2 1 3

9

3 1 1 2 1 3 1 1 2 0

17.3.10. Tezene ile Tel Üzerinde Eşit Frekansta Dengeli Ses Çıkarma Alıştırmaları

Etkinlik

1 ve 3 arasında yer alan alıştırmalar, tezene ile tel üzerinde dengeli frekansta ses çıkarılması amacıyla verilmiştir. Alıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre eşit gürlükte ses çıkararak çalınız.

1

♩ = 100

① ↓ ↑

0 0 1 1 2 2 1 1 3 3 1 1 1 1 1 1

3 ↓ ↑

0 0 1 1 2 2 1 1 3 3 1 1 1 1 1 1

2

♩ = 80

① ↓ ↑ ↓

0 1 2 1 1 3 1 1 0 1 1 3 1 1 3 1 1 1

5 ↓ ↑

1 1 3 1 1 2 1 1 1 1 1 2 1 1 3 1 1 1

9 ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓

1 2 1 1 1 3 1 1 3 1 1 1 3 1 1 1 3 1 1 1 0 0 2 1 1 1 2 1 1 0 1 3 1 1 1 0 0

3

♩ = 60

↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑

0 1 2 1

5

1 2 1 1

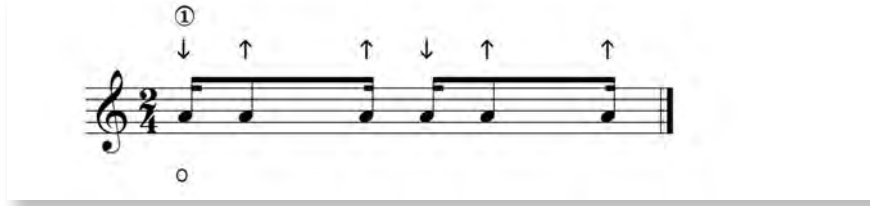
9

1 1

17.4. Dörtlük Süre İçerisinde Oluşan Senkoplu Tartım

17.4.1. Dörtlük Süre İçerisinde Oluşan Senkoplu Tartımın Tezene Vuruşu

Dörtlük süre içerisinde oluşan senkoplu tartımın tezene vuruşu aşağıdaki gibi gösterilir.

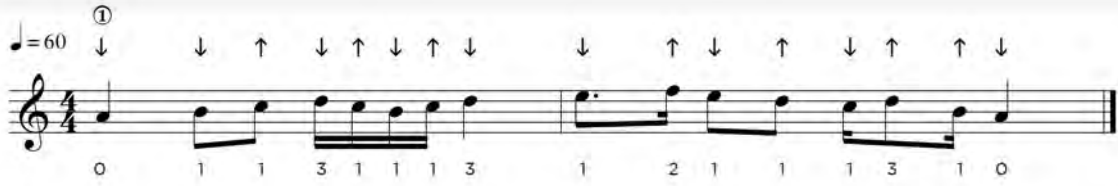

17.4.2. Dörtlük, Sekizlik, Noktalı Sekizlik, Onaltılık ve Senkoplu Tartımların Birlikte Uygulandığı Alıştırmalar

Etkinlik

1 ve 4 arasında yer alan alıştırmalar; dörtlük, sekizlik, noktalı sekizlik, onaltılık ve senkoplu tartımların birlikte uygulanması amacıyla verilmiştir. Alıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalışınız.

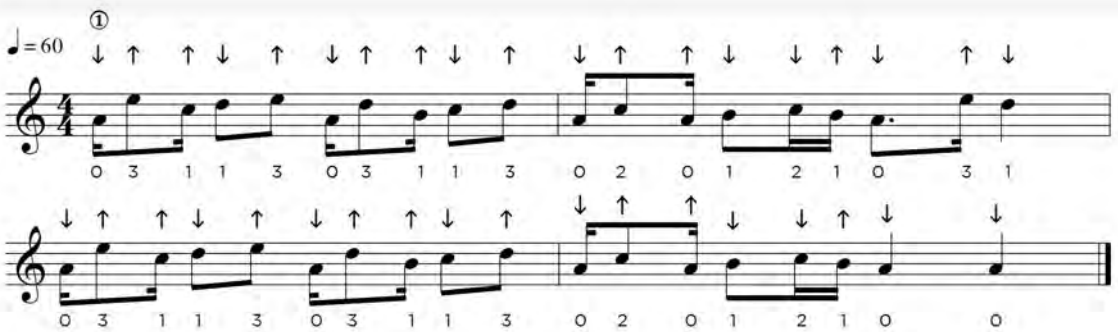
1

2

3

4

17.4.3. Sol/Sağ El Parmak Baskılarını Doğru Kullanmaya Yönelik Alıştırmalar

Etkinlik

1 ve 2. alıştırmayı, sol/sağ el parmak baskılarının doğru kullanılması amacıyla verilmiştir. Alıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

1

♩ = 80 ①

1 2 1 3 1 3 1 2 0 2 1 0 1 2 1 3

3 1 3 1 3 1 3 1 3 1 3 1 1 1 3 1 2

5 1 3 1 2 1 2 1 3 1 3 1 1 1 3 1 3

7 1 2 1 3 1 3 1 2 1 3 1 2 1 2 1 3 1 3 1 1 3 1 0

2

♩ = 60 ①

2 1 1 3 1 1 0 1 1 3 1 2 1 1 3 1 0 1 1 3 1

1 1 1 2 1 1 3 1 3 1 3 1 1 1 2 1 1 3 1 1 3

1 3 2 1 1 3 1 3 1 3 2 1 1 3 1 3 1 3

1 1 3 2 1 0 1 2 1 0 1 1 3 2 1 0 1 3 1 1 0

17.4.4. Sağ ve Sol El Koordinasyonunu Geliştirmeye Yönelik Alıştırmalar

Etkinlik

1 ve 2. alıştırmalar, sağ ve sol el koordinasyonunu geliştirme amacıyla verilmiştir. Alıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

1

♩ = 60 ①

0 1 0 1 2 1 3 1 1 3 1 0 1 0 1 2 1 3 1 1 1 3

0 1 0 1 2 1 3 1 1 3 1 0 3 1 3 1 3 1 1 3 1 1 0

2

♩ = 60 ①

1 1 3 1 1 2 1 1 1 1 2 1 1 3 1 3 1 0

17.4.5. Sap Üzerinde Sol/Sağ Eli Aşağı ve Yukarı Hareket Ettirme Alıştırmaları

Etkinlik

1 ve 2. alıştırmalar, tezenenin sap üzerinde sol/sağ el ile aşağı ve yukarı hareketinin sağlanması amacıyla verilmiştir. Alıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

1

♩ = 60 ①

0 2 1 1 3 1 0 3 1 1 2 1 0 3 1 1 1 2 1 1 2 1

0 2 1 1 3 1 0 3 1 1 2 1 0 2 1 2 1 3 1 1 3 1 0

2

♩ = 60 ①

2 1 2 1 1 1 3 1 1 1 3 1 3 1 1 1 3 1 1 1 3 1 3 0

1 3 1 1 3 3 1 1 2 1 1 1 3 1 3 1 3 0

17.4.6. Bağlama ve Tezene Tutuşunun Doğru Uygulanmasına Yönelik Alıştırmalar

Etkinlik

1 ve 2. alıştırmayı, bağlama ve tezene tutuşunun doğru uygulanması amacıyla verilmiştir. Alıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

1

♩ = 50 ①

↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑

1 3 1 1 2 1 1 1 3 1 3 1 3 1

5

1 2 1 1 1 1 3 2 1 1 0 1 1 3 1 3 1 2

2

♩ = 50 ①

↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↑ ↓ ↑

1 3 1 2 1 1 1 2 1 1 3 1 1 1 3 1 1 1 0

5

2 1 1 3 1 1 1 2 1 1 2 1 1 1 1 3 1 1 0

17.4.7. 1, 2 ve 3. Parmağın Birlikte Kullanıldığı Alıştırmalar

Etkinlik

1 ve 2. alıştırmayı; 1, 2 ve 3. parmağın birlikte kullanılması amacıyla verilmiştir. Alıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

1

♩ = 60 ①

↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓

0 3 1 3 1 3 1 3 1 3 1 1 3 2 1 1 2 1 1 3 1

2

♩ = 60 ①

↓ ↑ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓

1 1 3 1 3 1 2 1 1 1 2 1 1 2 1 2 1 3 1 1 1 3

1 1 1 2 1 1 1 1 1 3 1 3 1 3 1 1 3 1 0

17.4.8. Aşağı ve Yukarı Tezene Vuruşunun Uygulandığı Alıştırmalar

Etkinlik

1 ve 2. alıştırma, tezenenin aşağı ve yukarı uygulanması amacıyla verilmiştir. Alıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

1

♩ = 60 ①

0 1 1 3 1 3 1 2 1 3 1 3

1 3 1 2 1 2 3 1 1 2 1 1 1 3 1 1 0 1

2

♩ = 60 ①

0 1 0 1 1 3 1 3 1 1 0 1 2 1 2 1 3 1 3 1 1 1

1 3 1 3 1 2 1 2 1 1 1 3 2 1 1 1 3 1 2 1 1 1 1 0

17.4.9. Dörtlük ve Sekizlik Değerdeki Tartımların Doğru Tezene Vuruşunun Uygulandığı Alıştırmalar

Etkinlik

1 ve 3 arasında yer alan alıştırmalar, dörtlük ve sekizlik değerdeki tartımların tezene vuruşunun uygulanması amacıyla verilmiştir. Alıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre çalınız.

1

♩ = 60

1 1 3 2 1 3

1 1 0

2

♩ = 50 ①

0 1 3 1 3 1 1 3 1 1 1 1

5

1 3 1 1 1 1 1 1 3 1 2 0

3

♩ = 60 ①

1 3 1 1 1 3 1 1 1 2 3 1 1 1 3 1

1 3 1 1 1 3 1 1 1 2 3 1 1 2

17.4.10. Tezene ile Tel Üzerinde Eşit Frekansta Dengeli Ses Çıkarma Alıştırmaları

Etkinlik

1 ve 2. alıştırmayı, tezene ile tel üzerinde dengeli frekansta ses çıkarılması amacıyla verilmiştir. Alıştırmaları, yazılan parmak numarası ve tezene vuruşlarına göre eşit gürlükte ses çıkararak çalışınız.

1

♩ = 80 ①

3 1 2 1 1 1 2 1 3 1 1 1 3 1 3 1 1 0 0 1 2 1 3

3

3 1 2 1 1 1 2 1 3 1 1 1 3 1 3 1 1 0 1 1 3 1 1 0

2

♩ = 60 ①

1 3 2 1 1 1 1 1 3 3 1 1 1 1 2 1 1 1 3 1 1 2

Müzik "Kendimi Dinliyorum"

Müzik nedir? Elbette bu kelimenin birçok açıklaması veya tanımı var; duygu ve düşüncelerimizin notalarla ifadesi, yaşanan ortamda insanın kendini bulmasını sağlayan ritmik ve ahenkli ses dalgaları, iç dünyamızın melodilerle dışarı yansımaları gibi. Bunlar "müzik" sözcüğünü tanımlayacak ifadelerden sadece birkaçıdır. Eminim hepimizin kendine özgü bir tanımı vardır. Çünkü hepimiz müzik dinlemeyi çok seviyoruz, kimimiz müzik icra ediyoruz hatta kimimiz onunla besleniyoruz. Müziği, bu denli kendimize ait görmemizin başlıca nedeni, içinde "sevgi" duygusunu taşımasından olabilir mi? Sevgi olmasa müzik olabilir mi? Notalar, ruhumuzun derinliklerinde bu kadar ahenkle dans edebilir mi? Müzik, sevgi dediğimiz bu gerçekliği bizden alır; doğada var olan seslerle bütünleşerek ruhumuza farklı bir güzellikle yansır.

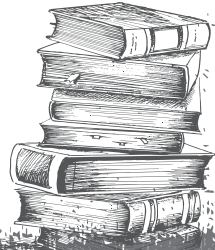
İnsanoğlunun daha anne karnındayken müziğe ve seslere duyarlı olduğu kanıtlanmış bir gerçektir. Öyle ki insanlar bir yana hayvanlar bile herhangi bir melodi duyduğunda ritmik hareketler sergileyebiliyorlar. Burada asıl olan, sevginin melodilere dökülüp yayılması ve pozitif yönde enerjiler yaymasıdır. O hâlde müzik bir iletişim aracıdır da...

Müzik, tedavi amacıyla da kullanılmıştır. Amerika 1977 yılında müzik ile tedaviyi bir bilim dalı olarak kabul etmiştir. Müzik terapisi psikiyatri temelli hastalıklarda 1950'lerden bu yana etkin olarak kullanılmaktadır. Türkiye'de ise bu tedavi şekli henüz yok denilecek kadar azdır. Oysa Farabi, Razî, İbni Sina ve Gevrekzâde Hasan Efendi gibi Türk âlimleri bu alanda çok önemli çalışmalar yapmışlardır. Bunun yanında Eski Yunan, Roma, Çin ve Mısır medeniyetlerinde müziğin tedavi edici özelliğinden faydalanılmıştır. II. Dünya Savaşı'nda yaralanan askerler için yine müzikten yararlanılmış, birçok olumlu sonuçlar alınmıştır.

Bunların dışında burada yer veremediğimiz, hayatımızda her alanda pozitif etkileri olan müziğin eminim sizler de artık birçok tanımını yapacak ve artık kendinizden bir parça olduğunu daha çok fark edeceksiniz.

Müziğin bu kadar özelliğini, önemini ve nasıl da bizden olduğunu öğrendikten sonra şüphesiz her birimiz kendimizi katarak daha çok tanımlar yapacağız. Müziği ifade etmek, anlatmak, yaşamak, söylemek, icra etmek ve dinlemek aslında kendimizi anlatmak, söylemek ve dinlemek değil midir...

(Bu yazı, komisyon tarafından hazırlanmıştır.)

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Adı, Soyadı

Sınıfı, Numarası

YÖNERGE: Aşağıdaki tablo, öğrencinizi değerlendirmeniz için hazırlanmıştır. Öğrencinizin "Onaltılık Nota Değer Ve Tezene Vuruşları" ünitesinin "Dört Onaltılık Tartım" konusundaki bilgi ve becerisini en doğru şekilde ifade eden seçeneğin altına (X) işareti koyunuz.

GÖZLENECEK DAVRANIŞLAR		Çok iyi	İyi	Orta	Kabul edilebilir	Zayıf
		5	4	3	2	1
1	Bağlamada dört onaltılık tartımın tezene vuruşunu gösterir.					
2	Dörtlük, sekizlik ve dört onaltılık tartımları karışık okuyarak çalar.					
3	Sol/sağ el parmak baskılarını doğru kullandığı alıştırımlar yapar.					
4	Sağ ve sol el koordinasyonunu doğru kullandığı alıştırımlar yapar.					
5	Sap üzerinde sol/sağ elini aşağı ve yukarı hareket ettirme alıştırımları yapar.					
6	Bağlama ve tezenenin doğru tutuşunu gösterir.					
7	1, 2 ve 3. parmağını birlikte kullandığı alıştırımlar yapar.					
8	Aşağı yukarı doğru tezene vuruşunu uygulayarak alıştırımlar yapar.					
9	Dörtlük ve sekizlik değerdeki tartımların doğru tezene vuruşunu uygular.					
10	Tezeneyi tel üzerinde aşağı ve yukarı hareket ettirerek dengeli ses çıkarır.					

DEĞERLENDİRME

Öğrenciniz bu ölçekten 100 üzerinden 70 almışsa öğrenme yeterli düzeyde demektir. 69 veya altı puan almışsa ilgili önceki öğrenmeleri tekrar etmesi gerekmektedir.

PUANLAMA ANAHTARI: Bu ölçekten alınabilecek en yüksek puan 50, en düşük puan 10'dur.

Hesaplama: (Alınan Not) = (Öğrencinin Aldığı Puan) x 100 ÷ (Alınabilecek En Yüksek Puan) şeklinde yapılır.

Örnek: (Alınan not) = 40 x 100 ÷ 50 = 80

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Adı ,Soyadı

Sınıfı, Numarası

YÖNERGE: Aşağıdaki tablo, öğrencinizi değerlendirmeniz için hazırlanmıştır. Öğrencinizin "Onaltılık Nota Değer Ve Tezene Vuruşları" ünitesinin "Bir Sekizlik İki Onaltılıktan Oluşan Tartımlar" konusundaki bilgi ve becerisini en doğru şekilde ifade eden seçeneğin altına (X) işareti koyunuz.

GÖZLENECEK DAVRANIŞLAR		Çok iyi	İyi	Orta	Kabul edilebilir	Zayıf
		5	4	3	2	1
1	Bağlamada bir sekizlik iki onaltılık ve iki onaltılık bir sekizlikten oluşan tartımların tezene vuruşlarını gösterir.					
2	Dörtlük, sekizlik, dört onaltılık ve bir sekizlik iki onaltılık ve iki onaltılık bir sekizlikten oluşan tartımları karışık okuyarak çalar.					
3	Sol/sağ el parmak baskılarını doğru kullandığı alıştırımlar yapar.					
4	Sağ ve sol el koordinasyonunu doğru kullandığı alıştırımlar yapar.					
5	Sap üzerinde sol/sağ elini aşağı ve yukarı hareket ettirme alıştırımları yapar.					
6	Bağlama ve tezenenin doğru tutuşunu gösterir.					
7	1, 2 ve 3. parmağını birlikte kullandığı alıştırımlar yapar.					
8	Aşağı yukarı doğru tezene vuruşunu uygulayarak alıştırımlar yapar.					
9	Dörtlük ve sekizlik değerdeki tartımların doğru tezene vuruşunu uygular.					
10	Tezeneyi tel üzerinde aşağı ve yukarı hareket ettirerek dengeli ses çıkarır.					

DEĞERLENDİRME

Öğrenciniz bu ölçekten 100 üzerinden 70 almışsa öğrenme yeterli düzeyde demektir. 69 veya altı puan almışsa ilgili önceki öğrenmeleri tekrar etmesi gerekmektedir.

PUANLAMA ANAHTARI: Bu ölçekten alınabilecek en yüksek puan 50, en düşük puan 10'dur.

Hesaplama: (Alınan Not)= (Öğrencinin Aldığı Puan) x 100 ÷ (Alınabilecek En Yüksek Puan) şeklinde yapılır.

Örnek: (Alınan not) = 40 x 100 ÷ 50 = 80

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Adı, Soyadı

Sınıfı, Numarası

YÖNERGE: Aşağıdaki tablo, öğrencinizi değerlendirmeniz için hazırlanmıştır. Öğrencinizin "Onaltılık Nota Değer Ve Tezene Vuruşları" ünitesinin "Noktalı Sekizlik Tartımlar" konusundaki bilgi ve becerisini en doğru şekilde ifade eden seçeneğin altına (X) işareti koyunuz.

GÖZLENECEK DAVRANIŞLAR		Çok iyi	İyi	Orta	Kabul edilebilir	Zayıf
		5	4	3	2	1
1	Bağlamada noktalı sekizlik tartımın tezene vuruşlarını gösterir.					
2	Dörtlük, sekizlik, noktalı sekizlik, onaltılık tartımları karışık okuyarak çalar.					
3	Sol/sağ el parmak baskılarını doğru kullandığı alıştırma yapar.					
4	Sağ ve sol el koordinasyonunu doğru kullandığı alıştırma yapar.					
5	Sap üzerinde sol/sağ elini aşağı ve yukarı hareket ettirme alıştırma yapar.					
6	Bağlama ve tezenenin doğru tutuşunu gösterir.					
7	1, 2 ve 3. parmağını birlikte kullandığı alıştırma yapar.					
8	Aşağı yukarı doğru tezene vuruşunu uygulayarak alıştırma yapar.					
9	Dörtlük ve sekizlik değerdeki tartımların doğru tezene vuruşunu uygular.					
10	Tezeneyi tel üzerinde aşağı ve yukarı hareket ettirerek dengeli ses çıkarır.					

DEĞERLENDİRME

Öğrenciniz bu ölçekten 100 üzerinden 70 almışsa öğrenme yeterli düzeyde demektir. 69 veya altı puan almışsa ilgili önceki öğrenmeleri tekrar etmesi gerekmektedir.

PUANLAMA ANAHTARI: Bu ölçekten alınabilecek en yüksek puan 50, en düşük puan 10'dur.

Hesaplama: (Alınan Not) = (Öğrencinin Aldığı Puan) x 100 ÷ (Alınabilecek En Yüksek Puan) şeklinde yapılır.

Örnek: (Alınan not) = 40 x 100 ÷ 50 = 80

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Adı, Soyadı

Sınıfı, Numarası

YÖNERGE: Aşağıdaki tablo, öğrencinizi değerlendirmeniz için hazırlanmıştır. Öğrencinizin “Onaltılık Nota Değer Ve Tezene Vuruşları” ünitesinin “Dörtlük Süre İçerisinde Oluşan Senkoplu Tartım” konusundaki bilgi ve becerisini en doğru şekilde ifade eden seçeneğin altına (X) işareti koyunuz.

GÖZLENECEK DAVRANIŞLAR		Çok iyi	İyi	Orta	Kabul edilebilir	Zayıf
		5	4	3	2	1
1	Bağlamada dörtlük süre içerisinde oluşan senkoplu tartımın tezene vuruşunu gösterir.					
2	Dörtlük, sekizlik, noktalı sekizlik, onaltılık ve senkoplu tartımları karışık okuyarak çalar.					
3	Sap üzerinde sol/sağ elini aşağı ve yukarı hareket ettirme alıştırmaları yapar.					
4	Sağ ve sol el koordinasyonunu doğru kullandığı alıştırmalar yapar.					
5	Sap üzerinde sol/sağ elini aşağı ve yukarı hareket ettirme alıştırmaları yapar.					
6	Bağlama ve tezenenin doğru tutuşunu gösterir.					
7	1, 2 ve 3. parmağını birlikte kullandığı alıştırmalar yapar.					
8	Aşağı yukarı doğru tezene vuruşunu uygulayarak alıştırmalar yapar.					
9	Dörtlük ve sekizlik değerdeki tartımların doğru tezene vuruşunu uygular.					
10	Tezeneyi tel üzerinde aşağı ve yukarı hareket ettirerek dengeli ses çıkarır.					

DEĞERLENDİRME

Öğrenciniz bu ölçekten 100 üzerinden 70 almışsa öğrenme yeterli düzeyde demektir. 69 veya altı puan almışsa ilgili önceki öğrenmeleri tekrar etmesi gerekmektedir.

PUANLAMA ANAHTARI: Bu ölçekten alınabilecek en yüksek puan 50, en düşük puan 10’dur.

Hesaplama: (Alınan Not)= (Öğrencinin Aldığı Puan) x 100 ÷ (Alınabilecek En Yüksek Puan) şeklinde yapılır.

Örnek: (Alınan not) = 40 x 100 ÷ 50 = 80

1

GULAHSIZ'DA GUYİ VAR
(Hanım Yar Canım Yar)

Yöresi : Ahlat
Kimden Alındığı: Hüsamettin Subaşı

Derleyen : Atakan Çelik
Notaya Alan: Nida Tüfekçi

♩ = 96

2

HEKİMOĞLU DERLER BENİM ASLIMA

Yöresi : Ordu-Fatsa
Kimden Alındığı: Ümit Tokcan

Derleyen : Ümit Tokcan
Notaya Alan: Ümit Tokcan

♩ = 63

3

KARPUZ KESTİM YİYEN YOK

Yöresi : Haymana
Kimden Alındığı: Remzi Coşkun

Derleyen : Muzaffer Sarısözen
Notaya Alan: Muzaffer Sarısözen

4

ASKER ETTİLER BENİ
(Uçun Kuşlar Uçun)

Yöresi : İzmir
Kimden Alındığı: Zeki Oğuz

Derleyen : Hüseyin Yaltırık
Notaya Alan: Hüseyin Yaltırık

SİVASTOPOL ÖNÜNDE YATAN GEMİLER

Yöresi : Kastamonu
Kimden Alındığı: İhsan Ozanoğlu

Derleyen : Ank. Dev. Kons.
Notaya Alan: Mehmet Özbek

♩ = 60

1 3 1 3 1 3 1 1 2 1 1 1 1 1 3 1 1 2 1 1

4 1 1 3 1 1 2

8

ŞEFTALİ AĞAÇLARI
(Tinimini Hanım)

Yöresi : Sinop
Kimden Alındığı: Münire Tarabuş

Derleyen : Muzaffer Sarisözen
Notaya Alan: Muzaffer Sarisözen

♩ = 86

↓ ↑ ↓ ↓ ↑

1 1 1 3 1 1 1 2 1 3

7

1 1

13

19

7

AÇIL MOR MENEVŞEM

Yöresi : Sivas-Divriği
Kimden Alındığı: Nuri Üstünses

Derleyen : Muzaffer Sarısözen
Notaya Alan: Muzaffer Sarısözen

♩ = 70

↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑

3 1 1 1 3 1 3 1 2 1 3 1 2 1 1 3

8

KAP'ARDINA ASIVERMİŞ ELEĞİ

Yöresi : Kayseri
Kimden Alındığı: Kâzım Altan

Derleyen : Muzaffer Sarısözen
Notaya Alan: Muzaffer Sarısözen

♩ = 90

↓ ↑ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↓ ↑

3 1 1 1 3 1 1 1 3 1 1 1 1 3 1 1

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME CEVAP ANAHTARI

Kazandığınız bilgileri ölçmeniz ve değerlendirmeniz için hazırlanmış soruların cevapları aşağıdaki gibidir.

1. Bağlamanın atası olarak kabul edilen çalgı, aşağıdaki seçeneklerden hangisinde doğru verilmiştir? (20 p).

- A) Tanbur   B) Ud   **C) Kopuz**
D) Rebap   E) Dombra

2. Aşağıdaki seçeneklerde verilenlerden hangisi bağlamaya ait değildir? (20 p).

- A) Ses kutusu   B) Burguluk   C) Sap
D) Ses tahtası   **E) Can direği**

3. Aşağıda verilmiş paragraftaki boşlukları doldurunuz (20 p).

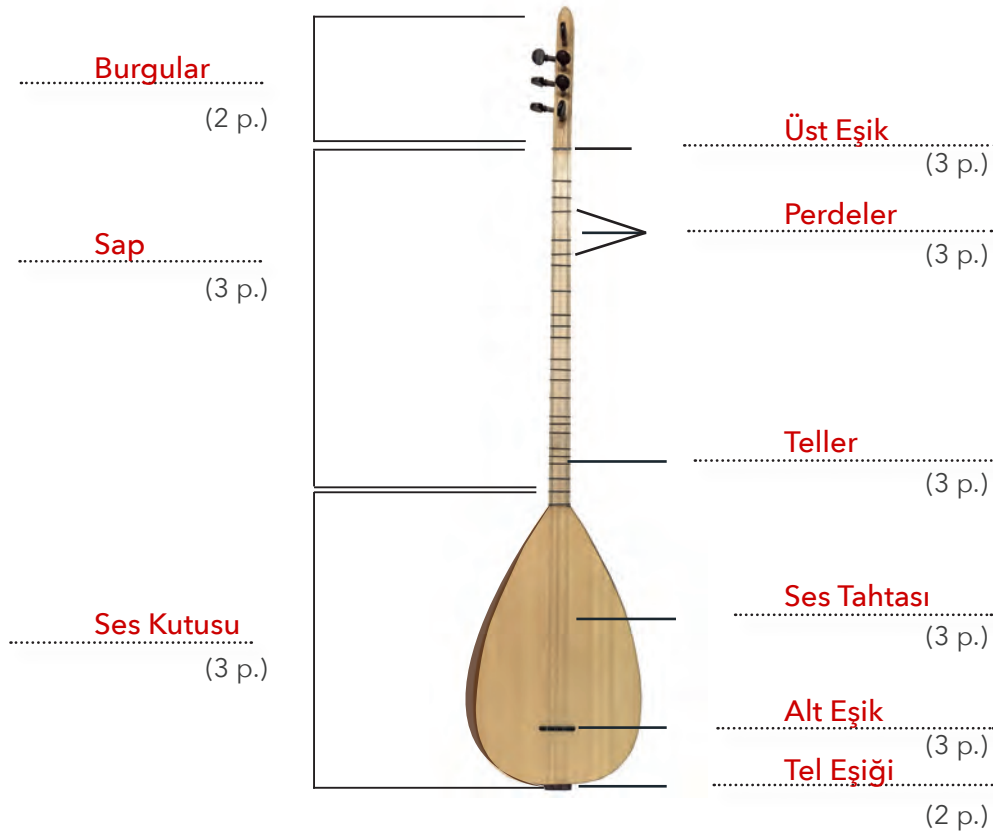
Kara düzen, **bozuk** (5 p.) düzen isimleriyle bilinen ve bağlama icrasında yaygın bir şekilde kullanılan akort sisteminde birinci tel olan alt tel grubu **la** (5 p.), ortada bulunan ikinci tel grubu **re** (5 p.), üstte bulunan üçüncü grup tel ise **sol** (5 p.) sesleriyle akortlanır.

4. Aşağıda verilmiş paragraftaki boşlukları doldurunuz (15 p).

Do sesi ile akortlanacak bir bağlamada; alt teller **do** (5 p.) , orta teller **fa** (5 p.), üst teller **si bemol** (5 p.) sesleri ile akortlanır.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME
CEVAP ANAHTARI

5. Verilen görsel üzerindeki bağlamanın bölüm ve isimleri aşağıdaki gibidir (25 p.).

SÖZLÜK

A

- akort : Enstürmanların sesini belli bir düzene sokmak.
andante : Orta hızı belirten ölçü. Yürüyüş temposu.
aralık : İki notanın birbirine olan uzaklığı. İnterval.

B

- bemol : Bir notanın doğal sesinden yarım perde(aralık) daha pesleşeceğini (kalınlaşacağını) belirten işaret.

D

- diyapazon : Çalgıların akort edilmesinde ve seslerinin saptamasında kullanılan, "La" sesi veren U biçiminde küçük çelik çatal.
diyez : Önüne geldiği notayı yarım ses tizleştiren ses değiştirici işaret.
dizi : Gam. Tonal müzikte tonikten toniğe sıralanan ses gurubu.

E

- entonasyon : Tona ve akorda göre sesin temizliği, rengi ve uyumu.
etüt : Çalışma, alıştırma parçası, egzersiz.

F

- frekans : Titreşim sayısı.

G

- gam : Dizi.
gayda : Tulum ve "Chanter" denilen borulardan oluşan, tiz sesli bir üflemeli çalgı.

i

- icra : 1. Yapmak. 2. Yorumlamak.

M

metronom

: Bir müzik yapıtında ritmik atışların hangi hızla çalınması gerektiğini belirleyen aygıt.

N

natürel

: Daha önce bemol ya da diyez ile değişikliğe uğramış notanın doğal hâli ile seslendirileceğini belirten işaret.

P

partisyon

: Bir orkestra ya da koro yapıtında, seslere ve çalgılara ait bütün partilerin belli bir sıraya göre yazılı olduğu nota defteri ya da kitapçığı.

pes

: İnce karşıtı, kalın ses.

psikomotor

: Fiziksel büyüme ve merkezî sinir sisteminin gelişimine paralel olarak organizmanın isteme bağlı hareketlilik kazanması. Bu hareketlilik büyük ve küçük kasların geliştirilmesiyle sağlanır. Psikomotor yetenekler, dikkat, kuvvet, denge, tepki hızı, eş güdüm ve esneklik olarak ayrılır.

S

sap

: Bağlamanın, üzerinde perdelerin olduğu ve notaların seslendirildiği bölüm.

saz

: Türk müziğinde tüm çalgıların adı; çalgı, müzikal enstrüman.

T

tartım

: Ritim.

tiz

: İnce ses. Pes karşıtı.

ton

: (1) İnsan ya da çalgı sesinin yükseklik (tizlik) ya da alçaklık (peslik) derecesi.

(2) İki ses arasındaki yükseklik farkı, perde.

HALK EZGİLERİ KAYNAKÇASI

Sıra	Sayfa No	Türkü Adı	TRT Repertuvar No
1	198	Şeftali Ağaçları (Tinimini Hanım)	580
2	196	Gulahsız'da Guyi Var (Hanım Yar Canım Yar)	719
3	199	Açıl Mor Menevşem	498
4	199	Kap'ardına Asıvermiş Eleği	863
5	197	Asker Etiler Beni (Uçun Kuşlar Uçun)	3902
6	197	Karpuz Kestim Yiyen Yok	1720
7	196	Hekimoğlu Derler Benim Aslıma	110
8	198	Sivastopol Önünde Yatan Gemiler	2827

* Kitapta yer alan ve isim belirtilmeyen tüm etüt, egzersiz, alıştırma vb. eserler kitap yazarlarına aittir. Tüm hakları saklıdır.

- Başgöz, İ. (2008). *Türkü*. İstanbul: Pan Yayıncılık.
- Çiçekçioğlu, Ü. (2017). Bağlama Yapımında Yenilikçi Yaklaşımlar. İzmir: Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Müziği Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi.
- Ekici, S. (2016). *Bağlama Eğitimi Yöntem ve Teknikleri*. Ankara: Yurtrenkleri Yayınevi.
- Gazimihal, M. R. (1961). *Musiki Sözlüğü*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Komisyon (2011). Türkçe Sözlük (11. Baskı). Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Özbek, M. (2004). *Folklor Ve Türkülerimiz*. İstanbul: Ötüken Neşriyat.
- Özkan, İ. H. (2016). *Türk Musîkisi Nazariyatı ve Usulleri, Kudüm ve Velveleleri*. İstanbul: Ötüken Neşriyat: 15. Basım.
- Parlak, E. (2000). *Türkiye’de El İle Bağlama Çalma (Şelpe) Geleneği ve Çalış Teknikleri*. Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Parlak, E. (2016). *Cumhuriyetin Kuruluşundan Günümüze Sosyokültürel Gelişmeler Bağlamında Yöntem ve Yaklaşımlar Açısından Bağlama İcrası ve Eğitimi*. 1. Uluslararası Nida Tüfekçi Bağlama Sempozyumu. İstanbul: İstanbul Türk Müziği Devlet Konservatuvarı Yayınları: 11.
- Şen, Y. (1998). Türk Müziği Eğitiminde Bağlamanın Yeri ve Önemi. *Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, 161-167.
- Şenel, S. (2016). Nida Tüfekçi: *Türkülere Kanat Çırpan Bir Sırça Yürek*. 1. Uluslararası Nida Tüfekçi Bağlama Sempozyumu. İstanbul: İstanbul Türk Müziği Devlet Konservatuvarı Yayınları: 11.
- Şükrü Halûk Akalın vd. (Haz.) (2012). *Yazım Kılavuzu* (27. Baskı). Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Genel Müdürlüğü Güzel Sanatlar Lisesi Çalgı Eğitimi Bağlama Dersi Öğretim Programı (9, 10, 11 ve 12. Sınıflar). (2018). Ankara.

Genel Ağ Kaynakçası

- http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_ttas&view=ttas&kategori1=-derlay&kelime1=yu%C3%B1urmak. 18.07.2017. 00:40
- http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_ttas&view=ttas&kategori1=-derlay&kelime1=acerlenmek. 18.07.2017. 00:45
- http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&view=bts&kategori=verilst&kelime=-ye%25C4%259Fnilmek&ayn=tam. 18.07.2017. 00:45.
- <http://www.erolparlak.com.tr/documents/35893a792b3105e5a2ef8ee8e-a590f82?1479800840>. 18.07.2017. 00:58.
- <http://img.eba.gov.tr/344/251/0db/232/9fb/cb4/429/bb3/c03/97b/f67/abc/fb2/b26/007/3442510db2329fbc4429bb3c0397bf67abcfb2b26007.pdf>. 21.07.2017. 12:58
- http://www.kopuzsazevi.com/k_eroglu.htm.%2010.07.2018"http://www.kopuzsazevi.com/k_eroglu.htm. 10.07.2018. 00:55
- <https://tiyatromedresesi.org> 11.07.2018. 00:55

Görsel Kaynakça

Erkan Oğur, Tiyatro Medresesi.

www.kopuzsazevi.com

shutterstock_24942511

shutterstock_652472596

shutterstock_652472542

shutterstock_652472533

shutterstock_440396383

shutterstock_631375796

shutterstock_631375805

shutterstock_639742711

shutterstock_639742729

shutterstock_632472497

* 1,2,3,4 ve 5. ünitelerde yer alan görseller kitap komisyonuna aittir. Tüm hakları saklıdır.